Leto V., štev. 292 | Ljubljana, nedelja, 14. decembra 1924 | Poštnina pavšalirana | Cena 3 Din

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 20·— Din
za inozemstvo 30·— „
neobvezno

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:
Miklošičeva cesta št. 16/I.
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Upravništvo:
Ljubljana, Prešernova ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnici:
Maribor, Barvarska ul. 1.
Celje, Aleksandrova c.

Račun pri poštn. čekov. zavodu štev. 11.842.

Ljubljana, 13. decembra.

SLS bi zopet rada zavedla slovensko ljudstvo v zmoto, ker ve, da more ribariti le še v kalnem. Na zadnjem zboru zaupnikov SLS v Celju je dr. Korošec vrgel v javnost kot glavno parolo geslo, da naj **vsi Slovenci gredo volit SLS — radi — Slovenstva**, ki ga bo reševala in rešila — politikujoča duhovščina!

Dr. Korošec je porinil avtonomijo v ropotarnico, toda njegova nova volilna parola o slovenskem občinstvu ni nič manj goljufiva, kakor so bile prevarantske avtonomistične obljube. Glavna razlika med današnjim in prejšnjim geslom leži v tem, da je bila lani vojna klerikalcev ofenzivna, letos pa je defenzivna. Avtonomija je potegnila in vlekla, dokler ni ljudstvo izpregledalo, da se ni borilo za svoje interese, pač pa za osebne koristi klerikalnih kolovodij, za ozko kliko. Zastran Slovenstva, je treba ljudstvu samo perlustrirati dejstva in preteklost klerikalne stranke, da vsak Slovenec z mirnim preudarkom prizna, da je SLS poslednja v Sloveniji, ki sme nastopati kot zaščitnica Slovenstva in varuhinja slovenskega naroda. Z najnovejšim slepilom pa klerikalci tudi zato ne bodo uspeli, ker gre pri sedanjih volitvah v resnici za vse kaj druzega ko za vprašanja, ki jih klerikalci natvezajo Slovencem. Dr. Korošec je moral v Celju svojim zaupnikom priznati, da se nahaja naša država v težkem gospodarskem položaju, radi česar so prav vsi stanovi, razun državnih tatov in velekapitalistov, nezadovoljni. Nezadovoljstvo ni samo v Sloveniji, marveč je pojav, ki ga najdemo danes po vseh krajih Jugoslavije. Iz slabega gospodarstva in iz neurejenosti razmer izvirajoče nezadovoljstvo je treba torej odpraviti po vsej državi, kakor je treba splošno bolezen lečiti tako, da ozdravi celoten organizem. In baš za to **splošno zdravljenje gre pri bodočih volitvah.**

Šest let že obstoja Jugoslavija, a šest let dragocenega časa so potratili narodni poslanci v brezplodnih medsebojnih bojih; medtem pa sta država in ljudstvo zaostajala v napredku ter propadala na vseh koncih. Da so Hrvati in Slovenci takoj po prevratu pokazali, da so iskreni in pošteni patrijoti in da bi vseh šest let postavili parlamentarni mandatarji vseh treh plemen svoje najboljše sile nesebično, požrtvovalno v službo naroda in države, bi danes lahko bilo vse drugače, v boljšem. A zadnje mesece, ko je takozvana sporazumaška koalicija federalistov in avtonomistov, dobila v roke vlado in vso oblast, da napravi v državi red in blagostanje, se je na nedvoumen način izkazalo, da so bile vse njihove obljube in vse njihove besede o «sporazumu», o «pravičnosti» in «poštenosti» le slepilo, gola pretveza za ustvaritev še večjih zmešnjav in še večjega nezadovoljstva v državi.

Danes vse vidi in vse čuti, da morajo te volitve odločiti, **ali naj se tudi v naši državi začnejo redne razmere, ali pa naj ljudstvo še naprej gleda brezvestnost parlamenta ter še naprej trpi, da radi njega pronade vse.**

Ustvarila se je narodna koalicija, ki si je postavila za svojo nalogo, **da dobi v bodočem parlamentu tako večino, da se bo lahko nemoteno posvetila pozitivnemu delu za gospodarski, socialni in kulturni napredek države ter vsega njenega ljudstva.** Proti tej koaliciji gredo v obupen boj vsi oni, ki ne marajo krepke, močne in zadovoljne Jugoslavije. Proti narodni koaliciji se hočejo boriti oni, ki jim je vseeno, ali ima ljudstvo vsakdanji kruh ali ne. So to brezvestni demagogi, ki špekulirajo le na instinkte ljudskih množic, ki radi svojih strankarskih ali osebnih interesov, radi svoje nesposobnosti za ustvarjanje dobrin, le gledajo, kako bi razdirali in uničevali, ker menijo, da bodo na ta način najlažje prišli na svoj račun.

Med neprijatelji narodnega bloka so predvsem vsi tisti elementi, ki našo države ne marajo in je nikdar ljubili niso. V tej marogasti družbi so zato Turki, Nemci, Madžari prav tako, kakor radičevci in klerikalci, ki so vsi tudi že z dejanji potrdili, da nočejo v državi miru in napredka.

Da bo nacijonalni blok zmagal, o tem danes sploh ni dvoma več. Treba pa je, da bo zmaga **sijajna** in da bo njegova **absolutna večina v skupščini tako močna**, da bo rovarje in huškače popolnoma onemogočila pri njihovem brezvestnem razdiralnem početju. V Sloveniji pa gre še posebej za to, **da bodo Slovenci v nacijonalnem bloku ker najkrepkejše zastopani.** Z enim poslancem se ne daje za Slovence delati čudeži. Četudi je bil dr. Žerjav močan dovolj, da je ugnal 21 tigrov ter zmagal s svojo politiko nri vseh uvidevnih Slovencih. Čim več slovenskih poslancev bo dala Slovenija nacijonalnemu bloku, tem večji in tem lepši bodo uspehi, ki jih bo mogla dati naša delegacija Slovencem. Če je dr. Žerjav že dosedaj dosegel za Slovence mnogo več kakor vsi klerikalni poslanci, bo v bodoče lahko dosegel vse, kar je potrebno, da bodo vsi Slovenci zadovoljni in srečni.

Slovenci so bili dovolj tepeni, ker so pri lanskih volitvah s tako vnemo metali volilne kroglice v klerikalne škatle; neizmerna škoda bi bila, ako bi pri teh volitvah svoje napake ne popravili. Vsak kmet vé, da treba seme premeniti, ako mu že parkrat ni rodilo sadu. Sedaj je čas, da vrže slovensko ljudstvo klerikalno seme na gnojišče, pa da poseje slovensko njivo s semenom, ki se je izkazalo rodovitno in ki ima najboljše izglede za krasne sadove. Zato pa vsi, ki ljubimo Slovence, vsi, ki hočemo, da bodo Slovenci v edinstveni Jugoslaviji z brati Srbi in Hrvati srečnejši, kakor so bili dosedaj, vsi se oklenimo gesla: **Na delo med ljudstvo, da bo v narodnem bloku kar največ slovenskih poslancev! Kdor je Slovenec, ne sme in ne bo volil klerikalcev!**

Razkol med Davidovićevci

MILOŠ SAVČIĆ, EDEN NAJUGLEDNEJŠIH ČLANOV DAVIDOVIĆEVE SKUPINE IZSTOPA IZ STRANKE IN ODKLANJA KANDIDATURO. — OSTRA OBSODBA NEDOSLEDNE DAVIDOVIĆEVE POLITIKE.

Beograd, 13. decembra, p. Danes je izdal poslanec Davidovićeve stranke Miloš Savčić svojim volilcem resavskega in despotovškega sreza v moravskem okrožju obširen proglas, v katerem pravi, da je bil lani izvoljen za narodnega poslanca v smislu sklepa glavnega kongresa z nalogo, da ščiti vidovdansko ustavo. Demokratska stranka se je postavila na stališče, da more sodelovati z onimi skupinami, ki so za narodno in državno edinstvo in za monarhijo. Ta njen program se doslej še ni izpremenil. V nasprotju z odločitvijo strankinega kongresa se je jela demokratska stranka družiti s skupinami, ki niso za ustavo, ki so celo proti njej, t. j. s strankami dr. Korošca, doktor Spaha in Radića. Te tri stranke tvorijo federalistični blok in ne prikrivajo, da hočejo urediti državo na federalistični podlagi, t. j. da jo hočejo razbiti na posamezne pokrajine. Ustanoviti hočejo posebne pokrajine iz Bosne in Hercegovine iz Hrvatske in Dalmacije, iz Vojvodine, iz Slovenije, iz Črne gore itd. Demokratski program ne dopušča sodelovanja z onimi strankami, ki ne priznavajo edinstva države in naroda. Navzlic temu je sklenil demokratski klub sodelovanje s federalističnim blokom.

Miloš Savčić odkritosrčno želi sporazum s Hrvati in Slovenci. Da more priti do dela in do reda, je ostal v klubu tudi še potem, ko se je začela stranka bratiti z gori omenjenimi skupinami, ker je vodstvo stranke obljubljalo, da se bo dosegel sporazum, da se država ne bo razbila na pokrajine in da Srbija ne bo prišla v položaj, da bodo njene meje Drina, Sava in Donava. Od zaveznikov je vedno pričakoval, da bodo odnehali od svojih pretiranih zahtev in nesprejemljivih idej. To se pa ni zgodilo; nasprotno, vsaka teh skupin je celo javno začela propagirati cepitev kraljevine. Radić je razlagal svojim volilcem, da mora postati hrvatski narod svoboden in da mora dobiti svojo neodvisnost, svojo suvereno republiko, ki naj obsega Hrvatsko, Slavonijo, Srem, Bosno, Medjimurje, Vojvodino in Slovenijo. Dasi je bil Radić v bloku, je imel govore, v katerih je žalil in poniževal Srbe. Pravil je, da se mora združiti z Madžari, Nemci, Turki in Arnovti in da mora naučiti Srbe pameti.

G. Davidović je na vseh konferencah, nadaljuje g. Savčić, izjavljal, da je Radić priznal narodno-državno edinstvo in monarhijo in da se je odrekel federaciji. Med tem pa zanika poslanec Predavec, da bi se hrvatski narod kdaj odrekel republikanski ideji. Kljub temu je ostala demokratska stranka v bloku v upanju, da se ohrani edinstvo države. Radić, Korošec in Spaho pa nista držala svojih obljub. Edino gospod Lovrenčić se je odcepil od Radića. Vrše se neprestano nepravilnosti in celo krivice, ki utegnejo imeti za državo usodepolne posledice.

G. Savčić nadaljuje v svojem poglasu: Postopanje prvakov demokratske stranke zadnje čase, ko hočejo skupno nastopiti pri volitvah s Turki, Madžari, Nemci, Arnavti in drugimi avtonomisti, federalisti in defetisti, in naposled izjave prvakov naše stranke zadnjih dni, da hoče naša stranka popustiti, ker hoče vse to storiti tudi Radić in da je deloma to že res storil, in da smo za ureditev naše države na federalistični podlagi, — vse to me sili, da javno izjavim, **da se s takim postopanjem in takim delovanjem ne morem strinjati in re morem ostati dalje v stranki**, ki ni prelomila z Radićem in ki zanemarja svoj program. Pot, po kateri hodi demokratska stranka, je meglena in vodi k cepitvi edinstvene narodne države, za katero se je naš narod sedem let boril in zanjo žrtvoval toliko krvi in življenj.

Na poslednjih konferencah dne 10. in 11. t. m. ste me zopet izvolili za kandidata. Žal mi pa je, da ne morem sprejeti te kandidature, ker izstopam iz kluba demokratske stranke in ker bom v bodoče sodeloval s politično skupino samostojnih demokratov, ki so ostali zvesti svojemu programu v zaščiti vidovdanske ustave, narodnega in državnega edinstva in monarhije. Ako bi drugače postopal, ne bi mogel tega zagovarjati pred svojo vestjo in pred svojimi številnimi osebnimi prijatelji in pristaši stranke. Meni je tudi sedaj država še vedno dražja kot mandat narodnega poslanca. Prepuščam svojim prijateljem, da se o tem uverijo.

Beograd, 13. decembra. p. Proglas g. Miloša Savčića na volilce je povzročil nocoj v Beogradu velikansko senzacijo, ker je ta proklamacija na boljši dokaz, da je Davidovićeva stranka pred razpadom. Za jutri dopoldne je sklicana okrožna konferenca demokratske stranke, ki ima določiti nosilca liste za beograjsko okrožje. Dosedanji kandidat je Vaso Ognjanović, ki pa je nocoj izdal proglas proti Davidoviću in poziva prijatelje, naj ne gredo na zborovanje.

Radikali v mariborskem okrožju se pridružijo Narodnemu bloku

V BEOGRADU DOSEŽEN POPOLN SPORAZUM. — NAVODILA RADIKALNIM ORGANIZACIJAM MARIBORSKE OBLASTI.

Beograd, 13. decembra. p. Popoldne je dalj časa razpravljal minister za šume in rude dr. Žerjav s predsednikom zbornice Jovanovićem o volilnem sporazumu. Ljubo Jovanovića sta posetila danes Milan Lenarčič in dr. Karel Koderman iz mariborske oblasti in sta se posvetovala z njim o skupnem nastopu radikalov in samostojnih demokratov pri volitvah v mariborskem okrožju. Dr. Žerjav je potem konferiral z ministrskim predsednikom Pašićem. **O sodelovanju samostojnih demokratov in radikalov pri volitvah v mariborskem okrožju se je dosegel popoln sporazum.** Izvrševalni odbor radikalne stranke je poslal danes vsem radikalnim organizacijam v mariborskem okrožju navodila, naj se sporazumejo s tamošnjim nosilcem liste dr. Pivkom glede okrajnih kandidatov v tej oblasti. Jutri imajo radikali v Mariboru zborovanje, na katerem bodo razpravljali o svojih zahtevah glede srezkih kandidatov

Neveljavnost klerikalne kandidatske liste

Beograd, 13. decembra. p. Ljubljansko sodišče je potrdilo kandidatno listo dr. Korošca, dasi za to ni imelo pravice, ker mora po zakonu državni odbor poprej določiti volišča in je v to svrho predviden gotov rok. Notranji minister Maksimović je nocoj izjavil vašemu dopisniku, da postopanje ljubljanskega sodišča ni zakonito. Tudi predsednik narodne skupščine Jovanović je izjavil, da postopanje ljubljanskega sodišča ni zakonito in da zato potrditev klerikalne kandidatne liste ne more biti veljavna.

Kraljevska dvojica v Skoplju

Skoplje, 13. decembra. p. Dopoldne je bila slovesna služba božja v metropoliji povodom krstne slave vladarjeve, ki praznuje danes svojega godovnika Sv. Andreja. Ob 11. dopoldne se je vršilo svečano sekanje kolača, ki ga je opravil metropolit Varnara. Nato si je kralj ogledal cerkev Sv. Spasa in slavno džamijo sultana Murada. Ob 1. je bil svečan obed, ki ga je priredil kralj zastopnikom oblasti in meščanstva. Popoldne sta se odpeljala kralj in kraljica v okolico Skoplja in potem proti Velesu.

Rdeča armada proti moskovski diktaturi

RAZBURJENJE RADI ODSTAVITVE TROCKEGA. — NARAŠČAJOČ ODPOR PROTI SAMOVOLJI MOSKOVSKEGA TRIUMVIRATA.

Riga, 13. decembra. s. **Odstavitev Trockega od vrhovnega poveljstva rdeče armade je v vsej vojski povzročila veliko razburjenje. Vse vesti soglašajo v tem, da velika večina rdeče vojske ne bo trpela diktatorične odstavitve svojega popularnega šefa. Nerazpoloženost je naperjena proti celokupnemu direktoriju v Moskvi in zlasti proti Zinovjevu. Na seji ljudskih komisarjev, na kateri je bil Trockij «iz zdravstvenih ozirov odstavljen», je prišlo do hudih spopadov med njim in Zinovjevom.** (O historijatu Trockega odstavitve objavljamo v današnji številki na 8. strani instruktiven članek, temelječ na avtentičnih virih. Na članek opozarjamo čitatelje. Ured.)

Moskva, 13. decembra. j. **Ljudski komisar za narodno zdravje sporoča, da je Trockij «pristal» na svet zdravnikov ter bo prihodnje dni odšel na jug.**

Velike težkoče v reševanju nemške krize

STRESEMANN SE BRANI MANDATA ZA SESTAVO VLADE. — SOCIJALISTI NAPOVEDUJEJO NAJOSTREJŠO OPOZICIJO.

Berlin, 13. decembra. v. V poučenih krogih menijo, da bo najprej poverjen s sestavo vlade predsednik nemške ljudske stranke dr. Stresemann. Vlada je trdno odločena v pondeljek predložiti demisijo. Dr. Stresemann je obolel na španski bolezni in treba bo najmanj 8 dni, da okreva. «Berliner Tageblatt» pa meni, da se je dr. Stresemann javil bolnega le rádi tega, da izbegne nalogu za sestavo vlade, ker ve, da se poskus sestave vlade na podlagi koalicije desnice ne bo posrečil. Obstoji bojazen, da se bo vladna kriza zavlekla še za cel teden.

Berlin, 13. decembra. s. Pri današnjem sprejemu voditeljev socialnih demokratov pri državnem kancelarju dr. Marxu so ti izjavili, da morejo izid volitev tolmačiti le tako, da pomenijo odstranitev dosedanje državne politike in zlasti zunanje politike in da pride zaradi tega v poštev razširjenje vlade edino le proti levi. Ako pa bi se klub temu sestavila desničarska vlada, bi socialni demokrati stopili v najstrožjo opozicijo, ki jo bodo vodili z vsemi sredstvi, ker bi smatrali tako vlado za resno ogrožanje življenskih interesov Nemčije. Listi računajo z gotovostjo s tem, da bo državna vlada demisionirala v pondeljek.

NEMŠKONACIJONALNI KANDIDAT ZA PREDSEDSTVO REPUBLIKE.

Berlin, 13. decembra. s. »Germania« doznava, da namerava nemška ljudska stranka postaviti dr. Jarresa kot kandidata za mesto državnega predsednika.

Diplomatska konferenca v Parizu

OBISKA ZUNANJIH MINISTROV DR. NINČIĆA IN AUSTEN CHAMBERLAINA

Pariz, 13. decembra. sj. Jugoslovenski zunanji minister dr. Ninčić je dospel nocoj v Pariz. Imel bo razgovor z ministrskim predsednikom Herriotom. S francosko vlado bo uredil vse potrebno za priprave za oficijelni poset kralja Aleksandra v Parizu, ki se bo vršil spomladi. Razven tega bo nadaljeval pogajanja, ki so se pričela pod Poincarejevo vlado. Oba ministra bosta proučila razna vprašanja, ki skupno interesirajo obe državi. Skušala bosta rešiti ta vprašanja v duhu tesnega sodelovanja za ohranitev miru v Srednji Evropi in na Balkanu.

Pariz, 13. decembra. j. Angleški zunanji minister Chamberlain je danes popoldne dospel na svojem povratku iz Rima v Pariz. Z ozirom na bolezen Herriota je moral odpasti sestanek med obema državnikoma. V razgovoru z zastopnikom Herriota je Chamberlain razpravljal zlasti o dveh vprašanjih: 1. o izpraznitvi kolinske cone in 2. o poročilu medzavezniške vojaške kontrolne komisije o razorožitvi v Nemčiji. Razgovor je trajal približno eno uro.

HERRIOTOVA BOLEZEN.

Pariz, 13. decembra. s. Zdravstveno stanje ministrskega predsednika Herriota je zadovoljivo. Mrzlica je ponehala, vendar pa ima bolnik še precejšnje bolečine.

Zaključek rimskega zasedanja Zveze narodov

Rim, 13. decembra. s. Danes dopoldne ob 11. se je vršila sklepna seja Sveta Zveze narodov. Med drugim je bilo odobreno poročilo, glede mednarodnega instituta v Parizu za duševno sodelovanje. Predlogi Italijanske vlade za ustanovitev mednarodnega instituta za izenačenje privatnega prava so bili sprejeti.

Thomas o boljševiški propagandi

Pariz, 13. decembra. v. Albert Thomas se je vrnil s svojega studijskega potovanja po Balkanu. Zastopnikom listov je izjavil, da delajo komunisti na Balkanu zelo živahno propagando. Treba je, je dejal Thomas, ustanoviti v Jugoslaviji, kjer so simpatije za Francijo zelo velike, trgovske družbe, da bi se tudi na tak način utrdile medsebojne simpatije.

JOFFE NE BO DELAL KOMUNISTIČNE PROPAGANDE!

Moskva, 13. decembra. s. Joffe, ki je bil kakor znano imenovan za sovjetskega poslanika na Dunaju, je pred svojim odhodom izjavil uredniku ruske brzojavne agenture, da so vesti nekaterih brzojavnih agentur, da pomeni njegovo imenovanje razširjenje propagande v balkanskih državah, hudobno in nesmiselno obrekovanje. (Tako pač zatrjujejo v javnosti vsi sovjetski diplomati, praksa pa je pokazala, da se smatrajo vsi ruski poslaniki v prvi vrsti za zaščitnike komunizma v državah, kjer fungirajo kot poslaniki. Ured.)

KONFERENCA ZAVEZNIŠKIH FINANČNIH MINISTROV.

Pariz, 13. decembra. s. Konferenca zavezniških finančnih ministrov se bo sestala dne 6. januarja v Parizu.

BOLGARIJA PROTESTIRA PROTI RAZDELITVI TURŠKIH DOLGOV.

Sofija, 13. decembra. s. Kakor javljajo listi, je včerajšnji ministrski svet sklenil protestirati proti sklepu komisije za razdelitev otomanskega dolga med balkanske države, ker smatra del, ki je od tega dolga določen za Bolgarijo kot pretiran in nepravičen.

Coolidge napoveduje novo razorožitveno konferenco

Newyork, 13. decembra. v. *«Daily Telegraph» javlja iz Washingtona: Predsednik Coolidge je sporočil, da namerava prihodnje poletje sklicati razorožitveno konferenco.*

Obsedno stanje v Albaniji

Tirana, 13. decembra. p. Povodom revolucije v Albaniji v letošnjem maju je bilo proglašeno v tej deželi obsedno stanje, ki se je pa začelo šele sedaj izvajati. Sodišče je sedaj obsodilo na smrt bivšega ministrskega predsednika Ahmeda bega Zogo in ministre: Vrionija, Šefketa bega Vrlacija in Mišida Liboloda. Njihovo premoženje je zaplenjeno. Z njim se bodo krile škode, ki jih je povzročila revolucija, ostanek pa gre v državno blagajno.

Ohrid, 13. decembra. p. Kakor poročajo iz Pogradca, je ondi proglašeno obsedno stanje. Poslednje revolucionarno gibanje smatrajo splošno kot posledico akcije Ibrahima Bačaja in drugih voditeljev kačakov. Iz okolice Korče prihajajo vesti o večjih nemirih in vstajah.

UKAZ O NAPREDOVANJU OFICIRJEV.

Beograd, 13. decembra. p. Povodom rojstnega dne kralja Aleksandra izide večji ukaz, s katerim napreduje večje število aktivnih in rezervnih častnikov.

SAVA SE VEDNO NARAŠČA.

Beograd, 13. decembra. r. Sava je zadnje tri dni narastla za 1.20 m in rasto še vedno.

Borza

CURIH: Beograd 7.75, New-York 516.75, London 24.28, Pariz 27.62, Milan 22.25, Praga 15.575, Budimpešta 0.0070, Bukarešta 2.58, Sofija 3.75, Dunaj 0.007280.

LONDON: Beograd 312, Milan 108.70, Dunaj 333.000, Budimpešta 345.000, Praga 155.25.

NEW-YORK: Beograd 150, Pariz 568, Milan 431.12, Praga 302, Bukarešta 51.

Celjski občinski svet

IZVOLITEV IN KONSTITUIRANJE ODSEKOV. — NEMCI ČISTO IZLOČENI IZ OBČINSKE UPRAVE.

Celje, 13. decembra.

Danes, ob pol 18., se je vršila prva redna seja novega celjskega občinskega sveta, da se izvolijo odseki. Imenom Narodnega bloka je predlagal dr. Kalan po predlogu magistrata, da naj se reducira število odsekov na 6, da se tako omogoči njihovo rednejše poslovanje, ker ne bo preveč občinskih odbornikov zaposlenih po raznih odsekih. Predlog je bil sprejet soglasno. Dr. Kalan je nato predlagal tudi število članstva v posameznih odsekih ter zastopstvo Narodnega bloka in ostalih opozicijonalnih klubov. Pri tem se je toplo zavzemal za nemška odbornika, ki pri odsekih nista prišla v poštev, socialist Koren, najbrže iz hvaležnosti, da so celjski Nemci pri zadnjih volitvah s silnim terorjem naravnost decimirali socijalistične vrste. Tudi dr. Ogrizek je kot šef bivšega nemškutarskega gospodarsko - socialnega bloka izrazil željo, da bi prišla tudi oba Nemca, ki pa se nista niti oglasila, v poštev pri odsekih, ni pa bil toliko kulanten, da bi jima v zahvalo za njihove glasove odstopil sam kak mandat.

Nato so bili izvoljeni v posamezne odseke sledeči odborniki:

Finančno - gospodarski (10 članov): Narodni blok 8, SLS 2 in sicer: dr. Božič, Lesničar, Mravljak in Ravnihar (JDS); Ferent in Pirc (NSS); Leskovšek in dr. Goričar (NRS); Žumer in Janič (SLS).

Občinska podjetja (elektrarna, plinarna, klavnica, vodovod) 9 članov: Narodni blok 7, socialisti 1, SLS 1 in sicer: dr. Kalan, Rebek, Sirec in Vranjak (JDS); Gobec in Kave (NSS); Leskovšek (NRS), Koren Fran (soc.) in Šviga (SLS).

Personalno - pravni (7 članov): Narodni blok 6, SLS 1 in sicer: dr. Kalan, Mravljak, Vranjek (JDS); dr. Dobovišek in Kave (NSS); dr. Goričar (NRS) in dr. Ogrizek (SLS).

Šolski in zdravstveni (kopališče, pogrebni zavod in pokopališče) 8 članov in sicer: Narodni blok 6, socijalisti 1 in SLS 1: Bizjak, Prekoršek, Sirec (JDS); dr. Dobovišek in Pilko (NSS); Marčič (NRS), Koren Fran (soc.) in Posavec (SLS).

Stavbeni (7): Narodni blok 6, SLS 1 in sicer: dr. Božič, Prekoršek in Strupi (JDS); dr. Dobovišek in Ferent (NSS); Marčič (NRS) in Šviga (SLS).

Obrtni (7): Narodni blok 6, SLS 1 in sicer: Lesničar, Majdič in Ravnihar (JDS); Gobec in Koren Anton (NSS); Selišek (NRS) in Žumer (SLS).

V reklamacijski odsek, kateremu predseduje župan oziroma podžupan, sta bila izvoljena še dr. Kalan (JDS) in Šviga (SLS).

Takoj nato so se odseki konstituirali in izvolili sledeče predsednike in referente: Personalno - pravni: predsednik in referent za personalne stvari prof. Mravljak, za pravne zadeve dr. Kalan. Občinska podjetja: predsednik Rebek, referent za elektrarno dr. Kalan, za plinarno Rebek, za klavnico Gobec, za vodovod Leskovšek. Finančni odsek: predsednik dr. Božič, ki je obenem referent za finančne zadeve, za gospodarske pa Lesničar. Šolski odsek: predsednik in referent za zdravstvene zadeve dr. Dobovišek, za kopališče Sirec, za pogrebni zavod Marčič, za pokopališče Bizjak. Stavbni odsek: predsednik in referent dr. Dobovišek. Obrtni odsek: predsednik Selišek, referent za tržne stvari Lesničar, za obrtne Lesničar.

Zopet preobrat v evropski politični situaciji

Celotni politični položaj v Evropi se nahaja v zadnjem času v stadiu popolnega preobrata, in sicer preobrata smeri — najboljše je reči: nazaj, v smeri k poostritvi dosedanjih nasprotij.

Še pred nekaj tedni je bila podoba, da se bodo pričela odstranjevati velika nasprotja, ki so trajala vsa leta od 1918. dalje med Nemčijo in Rusijo na eni in skoro vsem ostalim evropskim svetom na drugi strani. Sovjetsko Rusijo sta pravno priznali poleg Italije najmočnejši in takorekoč edino odločujoči evropski velesili Anglija in Francija, hkrati glavni predstavitelji evropskega kapitala. Moskva je zmagoslavno poročala o uspehih svoje sovjetske politike in že resno računala z milijoni in milijardami, ki jih dobi na posodo v zapadni Evropi in ki naj ji pomagajo restavrirati njeno razdejano gospodarstvo. Istočasno se je sklenil v Londonu nekak kompromis v reparacijskem vprašanju in bilo je videti, da se odstrani tudi nasprotje med Nemčijo in Francijo ter se uspešno prične akcija resničnega medsebojnega zbližanja.

Toda nenadoma se je stvar zakrenila. V Angliji je zmagala konservativna stranka, ki je v tako grobem tonu odpovedala že sklenjeno pogodbo s sovjeti, da o nadaljni angleški politiki napram sovjetom niso mogli imeti v Moskvi nikakega dvoma več.

V Nemčiji je pri novih volitvah sicer narastla socijalistična stranka, toda obenem so se ojačili tudi nespravljivejši desničarski elementi v meščanskih strankah, tako da priha a na vlado meščanska koalicija. Ne da se sicer trditi že sedaj, da bo nova vlada manj iskrena v izvrševanju reparacijskih obveznosti, — je pa vendarle taka domneva precej upravičena. Vsekakor pa nova vlada ne bo pojačila v antantnih državah zaupanja do Nemčije, nezaupanje samo pa že rodi one atmosfero, iz katere se morejo razviti ob najmedolžnejši priliki resni konflikti.

V tem novem položaju predstavl a Herriotova vlada v Franciji takorekoč nekaj zapoznelega, predstavlja režim, ki je bil videti logičen, smiseln in potreben v dobi Macdonalda, ki pa bi se zdel v novi situaciji, recimo, premehak. Zato gotovo ni slučajno, da se je naš sedaj oglasil Poincare kot voditelj desničarske opozicije, in zelo je verjetno, da bo njegova kampanja zoper levičarsko Herriotovo vlado vedno bolj naraščala. Morda je njegov načrt izsiliti nove volitve, kakor se je zgodilo v Angliji in Nemčiji, v domnevi, da prinesejo novi evropski situaciji primerno pregrupacijo volilcev na desno.

Toda že sedaj se jasno kažejo pozitivni obrisi nove politične smeri v Evropi. Namesto splošnih obveznosti ženevskega mednarodnega protokola se je pojavila na inicijativo Chamberlaina, novega angleškega vnanjega ministra, francosko-angleška garancijska pogodba, ki je bila ves čas želja Francije. Sedaj pa se poroča iz Rima, da pripravlja Chamberlain tudi blok držav proti boljševikom, katerega jedro bi bili seveda Anglija in Francija.

Ta blok, važen posebno vzpričo dejstva, da je Amerika absolutno nedostopna vsakemu zbližanju s sovjetsko Rusijo, pomeni popoln neuspeh moskovske politike in bo nedvomno povzročil živahen odmev v vrstah boljševikov samih.

Vrh tega predlaga Chamberlain tudi sporazumno politiko in dogovor o medsebojnem podpiranju napram muslimanskemu svetu v Afriki in Prednji Aziji, kjer so si Angleži in Francozi doslej le prepogostokrat nasprotovali in brez potrebe drug drugemu škodovali.

Ako se res posreči angleški in francoski vnanji politiki v zvezi z Italijo uravnati enotno linijo, bi nastala s tem krepka enotna fronta v zapadni Evropi, napram kateri bi ostala tako nemška kot boljševiška rovarjenja brez vsakršnega uspeha.

Zaprisega župana dr. Senčarja v Ptuju

Ptuj, 13. decembra.

Danes, ob 6. popoldne, se je v mestni posvetovalnici vršila svečana zaprisega novega župana dr *Senčarja*, katero je izvršil vladni svetnik dr Vončina. Sejo je otvoril dosedanji župan Blažek, nakar je povzel besedo vladni svetnik dr. Vončina ter čestital županu na izvolitvi, opozarjajoč ga obenem tudi na dolžnosti, vezane s tem častnim mestom. Nato je župana zaprisegel.

Župan dr. Senčar je uvodom svojega govora nazdravil Nj. Vel. kralju in pozval vse odbornike k skupnemu vzkliku: «Živelo Njegovo Veličanstvo kralj Aleksander!» Nato je v jedrnatih izvajanjih razvil najvažnejše naloge, ki čakajo novi mestni svet in so deloma zapopadene že v delovnem programu mestnega Narodnega bloka. Predvsem se mora blok kot gospodarsko-socijalna enota tega imena zavedati in pospeševati mestno gospodarsko politiko. Pri tem pa ne sme pozabljati, da je Ptuj obmejna točka, ki mora biti tudi v narodnem in državnem oziru trdnjava, na katero se bosta narod in država lahko vedno zanašala. Treba bo izpolnjevati socijalni program ter v prvi vrsti posvetiti brigo stanovanjskemu vprašanju, ki se bo dalo rešiti le na ta način, da bo občina po svojih finančnih močeh začela z zidanjem mestnih stanovanjskih hiš. Posebno pa se bo morala zainteresirati za zgraditev nove justične palače na že določenem stavbnem prostoru.

Novi mestni svet bo posvečal posebno pažnjo šolstvu v vsakem oziru, vštevši tudi Glasbeno Matico, a specialno trgovskemu in obrtnemu nadaljevalnemu šolstvu, ker se zaveda, da so dobri obrtniki in trgovci jaka opora narodnega in gospodarskega življenja. Nato je prešel župan na vprašanja, ki so že v pravilnem razvoju, tako predvsem elektrifikacija mesta, dočim bosta vodovod in kanalizacija prešla v skorajšnjo realizacijo. Mestni svet bo končno potrebno pažnjo posvečal tudi zdravstvenim razmeram in podpiranju mestnih ubogih.

Ob zaključku izvajanj se je župan prisrčno zahvalil dosedanjemu županu Blažeku za trud in požrtvovalnost pri dosedanjem vestnem vodstvu mestnega gospodarstva, pozval mestni svet k harmoničnemu delovanju za procvit ptujskega mesta ter napovedal prihodnjo sejo za torek, da se izvolijo pododseki, nakar se prihodnjo soboto vrši prva redna seja s takojšnjim započetkom razprave o mestnem proračunu.

Sledila je slovesna zaobljuba podžupana Blažeka, s čemer je bila slavnostna seja zaključena.

Ne pozabite si ogledati
NOVI
Remington
model 12
in
Mali Remington
za potovanje
v zalogi tudi
prave
nepotvorjene
opalografske
potrebščine
FRANC BAR pisalni stroji
LJUBLJANA Cankarjevo nabr. 5.
Telefon št. 407. 7885a

Politične beležke

+ **Zbor zaupnikov JDS v Ljubljani.** Sinoči se je vršil v dvorani «Kazine» pod predsedstvom dr. Dinka *Puca* zbor ljubljanskih zaupnikov JDS, na katerem je poslevodeči predsednik JDS poročal o politični situaciji ter o kandidaturah nacionalnega bloka. Na živahni debati, katere so se udeležili zastopniki vseh stanov, je bil soglasno postavljen za nosilca liste v Ljubljani g. *Ivan Mohorič*, tajnik «Trgovsko obrtne zbornice» v Ljubljani. Zbor zaupnikov je izrazil enodušno mnenje, da naj bo poleg nosilca liste nacionalnega bloka v ljubljansko-novomeškem okraju dr. *Žerjava* ter poleg nosilca liste v celjsko-mariborskem okraju dr. Ljudevita *Pivka*, v Ljubljani nosilec liste gospodarski strokovnjak, čegar kvalifikacije jamčijo, da bo mogel svoje teoretično in praktično znanje, ki si ga je pridobil kot uslužbenec «Trgovsko-obrtne zbornice», v polni meri posvetiti perečim gospodarskim vprašanjem, na katerih rešitvi niso interesirani le privredni krogi, marveč posebno tudi vsi fiksno nastavljeni in delavci.

+ **«Kdor hujska stan proti stanu, ni iz naših vrst».** Tako je govoril dr. Korošec pred par dnevi v Celju; včerajšnji «Slovenec» pa že zopet skuša hujskati hišne gospodarje proti hišnim najemnikom in narobe. Mesto objektivnega in stvarnega poročila o ukrepu ministrstva radi stanovanjskega vprašanja, prinaša «Slovenec» hujskarijo, ki naj udari na vse strani. Pa je lopnil školov list samega sebe po zobeh. Stanovanjsko vprašanje bi lahko rešila že Koroščeva vlada tako, da bi mogli biti vsi zadovoljni. Ona pa nikakor ni smatrala potrebno spraviti zadevo pred parlament. Tako je nastala silna opasnost in škoda za hišne gospodarje, kakor za najemnike; kriva je samo Davidović Koroščeva vlada, kakor je tudi ona kriva, da ni bil sprejet invalidski zakon ter druge nujnosti. Sedaj bi klerikalni brezvestneži radi kovali kapital iz stanovanjskega vprašanja ter vlekli za nos najemnike in hišne gospodarje. Petelin ni še trikrat zapel, a že je školov list zatajil dr. Korošca s tem, da nesramno hujska stan proti stanu. «Slovenec» bi menda najrajši videl, da bi se po novem letu hišni posestniki in najemniki med seboj klali in streljali. Krvi se je takim «kristjanom» zahotelo, zato hujskajo vsekriżem.

+ **Hrvatski klerikalci so po volilni šegi in navadi te dni publicirali proglas na hrvatski narod.** Čim manjše stranke, tem večji proglasi. Zato je tudi proglas «Hrvatske pučke stranke» vrlo dolg, posvečen pa skoro samemu Radiću. Proglas ostro napada Radićevo politiko in njegov pristop k moskovski internacijonali. Pravi, da Radić navzlic svojim besedičenjem o mirotvorstvu predstavlja Hrvatsko in Hrvate kot rušitelje evropskega miru, ker jih je zvezal z boljševiki, ki imajo glavni cilj v tem, da bi izzvali svetovno revolucijo. Hrvati — pravi proglas — pa so proti revoluciji že zato, ker vedo, da bi v tem slučaju bila Hrvatska razkosana od Italijanov, Nemcev in Madžarov. Oh, ne bojijo se hrvatski klerikalci Radićeve revolucije, ker se je ne boji niti vrabec na strehi, pač pa sami skušajo spuntati hrvatsko seljaštvo proti Radiću, ki jim je z dr. Koroščevo privolitvijo izpodnesel tla pod nogami. Letos jih izpodnaša dr. Korošcu samemu.

+ **Kakršen si lopov sam, tako sodiš o drugih.** Včerajšnji «Slovenec» poroča iz Beograda o sklepih vlade ter o obvestilu finančnega ministra, da dobi država decembra na račun reparacij 3.035.000 zlatih mark, ki se razdele na poedina ministrstva. «Slovenec» poroča pri tem tudi tole: «Od vsote za ministrstvo za šume in rude ne bosta imela država in ljudstvo nobene koristi, ampak se bo porabilo v agitacijske svrhe samostojnih demokratov v Sloveniji». — «Slovenec» sodi take dogodke vse po praksi klerikalnih ministrov. Če je SLS. hotela oslepariti državo s Sušnikovimi vozovnicami in okrasti državno blagajno za več milijonov, misli školov list, da morajo tudi tako delati. Kakršen si lopov sam, tako sodiš o drugih! Zato «Slovenec» sodi nepretano in je sprotl sojen.

+ **Radićevo četrto volilno pismo.** Po daljšem presledku se Stipa Radić javlja v včerajšnjem «Hrvatu» s četrtim, vrlo obsežnim pismom iz «inozemstva», iz «Ženeve» ali po domače: iz Prpičeve korupcionistične palače. Obravnava knjigo ameriškega publicista Hermana Bernstelna (kako blagoglasno!) o «Velikanih naše dobe» («Celebrities of our time»). In med 30 velikani naše dobe navaja Amerikanec Bernstein tik za Benešem na straneh 308 do 317 tudi — Stipo Radića. Bernstein je bil lani pri Radiću na obisku in se je z njim vozil po hrvatskih selih. Povsod so lima dobro stregli, zato se je Bernstein oddolžil v svoji knjigi z imenitnimi pohvalami «Hrvatov, najkulturnejših med jugoslovenskimi narodi»; ker mu je Stipa dobro govoril, ga Bernstein — po imenu vse kai drugega kot potomec Gurlfov — slavi kot «najoriginalnejšega, najuplivnejšega in najpopularnejšega hrvatskega prvaka, znamenitega političnega pisca in filozofa...» Radić je vsbičen nad tako slavo, posebno še, ker je Bernsteinova brošura posvečena «enemu naivečjih in najvplivnejših ameriških državnikov — Edwardu M. House-u.» Res pervenit ad Americam. Odslej bo Radić hvalil Ameriko, a je vrlo dvomljivo, če se bo zanj zmenila, dasi je po Bernsteinovi dobri volji zlezel med «celebrities of our time»... Good-bye!

+ **Radićeva ofenzivna zveza z Madžari.** Budimpeštanski «Probujajoči se Madžari» napadajo v svojem organu «Magyar - Ország» z največjo ogorčenostjo našo vlado Nacionalnega bloka, v zvezde pa kuleio Stipo Radića. «Magyar-Ország» komentira vesti o razpustu Radićeve, madžarske in nemške stranke in napovedujejo, da bodo volitve dne 8. februarja krvave, ker Radić s svojo volilno armado ne bo dovolil, da bi si večino priborila Pašić in Pribičević. List dokazuje, da ima Radić v vseh krajih države absolutno večino in da število njegovih pristašev raste od dne do dne posebno v Vojvodini in Srbiji. Najinteresantnejše so trditve «probujajočih se Madžarov», da ima Madžarska z Radićem že sklenjeno pogodbo, da ji Radić odstopi «madžarsko» Vojvodino, ako ga podpre v pripravljanem puču na dan volitev... «Probujajoči se Madžari» so se javili malo prehitro, njihove prenagle simpatije ne bodo všeč — Radiću.

+ **Dr. Hondl, tip blokaškega profesorja.** Poročali smo na kratko o seji profesorskega zbora na zagrebški filozofski fakulteti dne 10. decembra in o incidentu, ko je prof. dr. Stanko Hondl ranil prof. dr. Ilešiča. «Riječ» piše v tem povodu obširneje: Blokaški profesorji so, makar na krvav način, bili pripravljeni preprečiti, da ne bi bila z večino glasov sprejeta resolucija, ki bi priznala zakonito upokojitev profesorja Bazale. Stanko Hondl je kakor splošno zadnji dve leti čutil potrebo, da je iztovoril psovke iz svojega besednjaka. Končno je popadel težji predmet in ga zagnal v glavo dr. Ilešiću, ki dotlej sploh besede ni izpregovoril. Odlično «avtonomno» dvorano profesorskega zbora je tedaj omočila kri človeka, ki je priznavajoč državo in zakon prišel vršit svojo dolžnost. Poldrugo uro je curljala kri, dokler je ni ustavil zdravnik. Toda profesor Hondl je divjal še nadalje, podžigan s kričanjem tovarišev Vouka in Ivšića, ki sta na fakulteti duhovna namestnika dr. Bazale. Stanko Hondl je končno dal staremu profesorju Lazarju Caru klofuto, ker mu je svetoval, naj se odstrani. Prof. Ilešiću in Šišiću je Hondl pretil, da bi streljal, če bi le imel revolver pri sebi. Gre torej za težko telesno poškodbo in za zločinstvo, s katerim se bo moral baviti državni pravdnik. Akademski senat pa bi moral sestaviti točen zapisnik kot prilogo za svojo predstavko ministrskemu svetu, državnemu svetu in vsem vseučiliščem v državi, da se dokumentira blokaško - republikansko pojmovanje «idejne avtonomije» zagrebškega vseučilišča.

„Stranka slovenskega ljudstva“

«Slovenski kršćanski možje, kako vzvišen, kako svet, kako Bogu dopadljiv je boj, v katerega ste poklicani!»
(«Slovenec» 11. avgusta 1914. št. 181.)

Iz demokratske stranke

Danes se vrši v Sokolji Loki shod ob pol 11. dopoldne v sokolski dvorani. Poročat pride g. ravnatelj Jug.

Na Vrhniki nad Ljubljano se vrši shod popoldne po predavanju. Poročat pride g. Majcen.

•

Krajevne organizacije opozarja podpisano tajništvo, da se novih prijav gojencev za politično šolo, ki se vrši od 19. do 23. t. m. na sprejema več. Pravočasno prijavljene gojence prosimo, da se sigurno in točno zglasijo najpozneje do pol 11. dopoldne (dne 19. t. m.) v Akademskem kolegiju, Kolodvorska ulica 22, kjer dobijo vsa navodila. 23. t. m. se vrši sestanek vseh dosedanjih političnih šolarjev— obveščeni so bili že s posebnimi dopisi — ter se jih naproša, da se odzovejo našemu vabilu.

Tajništvo demokratske stranke.

MLADINSKA ORGANIZACIJA.

»Edinost«, izobr. društvo napr. mladine v Ljubljani, ima svoj ustanovni občni zbor v nedeljo 21. t. m ob 15. popoldne v dvorani »Kazine«. Pred občnim zborom se sprejemajo še novi člani. Ob 20. prijateljski večer v restavraciji »Zvezda«. Odbor.

Po svetu

— **Nova valuta v Avstriji.** Avstrijski finančni minister je predložil v petek parlamentu zakonski načrt, ki predvideva odpravo dosedanje kronske veljave in uvedbo nove denarne enote, šilinga. Šiling se bo del na 100 Stüberjev njegova vrednost bo 10.000 aK, v naši valuti okrog 10 Din, v zlatu pa okrog 70 predvojnih vinarjev. Zakon naj stopi v veljavo že z novim letom.

— **Redukcija oficirjev v Franciji.** Francoski parlament je sprejel v petek s 302 proti 267 glasovom predlog nekega socialističnega poslanca o znižanju števila oficirjev za približno 15 odstotkov. Proračunska postavka za armado se bo s tem znižala za 120 milijonov frankov.

— **Krasin v Elyseeju.** V petek popoldne je izročil prvi sovjetski poslanik v Parizu, Krasin, svoje poverilnice predsedniku republike Doumerguenu. Njegova nastopna avdijenca je vzbudila v javnosti tem večjo senzacijo, ker se je vršila brez običajnega ceremoniela. Krasin se je prispel v Elysée brez vojaškega častnega spremstva in tudi pred dvorcem ni bila postavljena častna četa, kakor je to sicer navada ob podobnih prilikah. Krasin in Doumergue sta izmenjala kratke nagovore, v katerih sta si medsebojno zatrjevala, da si želita i Francija i Rusija čim tesnejših stikov.

II. kniiževna tombola Jugoslovenske Matice

Vse one, ki se zanimajo za letošnjo književno tombolo Jugoslovenske Matice, opozarja pokrajinski odbor kot priredilelj tombole, da se žrebanje številk ne vrši v sredo 24. decembra t. l., ampak v soboto, dne 24. januarja 1925., tako, da bodo objavljeni prvi dve izžrebani številki v nedeljo 25. januarja 1925. Matica prosi vse one, ki imajo tombolske karte v prodaji, da neprodane karte vrnejo do 20. januarja 1925. pokrajinskemu odboru Jugoslovenske Matice», ki ga je uredila že javljeno, ima amba 6 knjig, terna 10, kvaterna 14, cinkvina pa 17 knjig za dobitke. I. tombola je kompleten «Dom in Svet» (34 letnikov), II. tombola vseh 17 knjig prejšnjih dobitkov in po prosti izberi knjig do 1000 Din, III. tombola kakor druga in izbera do 800 Din, pri četrti tomboli je izbera do 600 Din in pri peti do 500 Din poleg 17 navedenih knjig. Rojaki, sezite po tablicah, ki se prodajajo po 3 Din. Pokrajinski odbor Jugoslovenske Matice.

Svetlobna telesa „Vesta“
stropne, namizne in stenske svetilke v vseh izdelkih
po konkurenčnih cenah.
J. Gorec, Palača Ljubljanske Kreditne banke

Naši kraji in ljudje

Odlikovanje zaslužnih celjskih narodnih borcev

Celje, 13. decembra.

Na izrecno željo odlikovancev je izročil danes celjski srezki poglavar dr. Žužek v ožjem krogu in na slovesen način imenom vlade županu dr. Hrašovcu red sv. Save III. razreda, vlad. svetniku prof. Emilijanu Lilleku in Mateju Suhaču pa red sv. Save IV. razreda. Župan dr. Hrašovec je prišel na srezko poglavarstvo v spremstvu predstojnika magistratnih uradov, mag. svet. Ivo Šubica, odlikovanju obeh zaslužnih profesorjev, ki se je vršilo istočasno, pa sta prisostvovala imenom profesorskega zbora gimnazijski ravnatelj Anton Jeršinovic in prof. Mastnak.

Celjski župan dr. Juro Hrašovec.

V kratkem in navdušujočem nagovoru je slavil gosp. srezki poglavar vse tri odlikovance kot zaslužne jugoslovenske narodne borce: župana dr. Hrašovca zlasti odličnega javnega delavca, oba profesorja pa kot izvrstna pedagoga in znanstvenika. Odlikovanci so se zahvalili za najvišje odlikovanje in prosili gosp. srezkega poglavarja, da sporoči njihovo vdanost in zahvalo tudi Njeg. Veličan. kralju. Vsa slovenska javnost, zlasti pa celjski občani, bodo vzeli priznanje požrtvovalnega dela s strani našega vladarja gotovo z velikim zadoščenjem na znanje.

Celjski župan dr. Juro Hrašovec, že v preteklosti odličen borec za teptane pravice našega naroda v dobi suženjstva — bodisi s svojim delom v raznih korporacijah, bodisi v tihem kotičku svoje odvetniške pisarne — je znan širom Slovenije in sploh vsem narodno čutečim Jugoslovenom. Tudi v dobi triletnega županovanja v Celju si je stekel v komunalni politiki za povzdigo in razvoj Celja neverjetnih zaslug.

Prof. Emilijan Lilek je prišel v Celje l. 1909. V dobi ostrega nemškega režima na samostojnih nemško-slovenskih gimnazijskih razredih se je izkazal ves čas kot izvrsten pedagog, blagočuteč in odličen zaščitnik slovenskega dijaštva. V narodnih in kulturnih društvih deluje še vedno z mladeniško inicijativo.

Prof. Matej Suhač je prišel že pred 30. leti na nemško državno gimnazijo v Celje ter je bil ves čas svojega delovanja odličen zagovornik slovenskega dijaštva, ki je toliko trpelo pod nemškim režimom. Koliko bridkih in težkih trenutkov je moral pretrpeti v krogu svojih nemških kolegov! Slovenska inteligenca širom Slovenije, ki je bila pod njegovo zaščito na gimnaziji, mu ostane za njegove možate nastope gotovo trajno hvaležna. Kot učitelj je izvrsten pedagog, kot vzgojitelj pa jako blag napram dijaštvu. Udejstvuje se tudi živahno v narodnih in kulturnih društvih.

Gratulantom, vsem trem odličnim, v narodnem delu osivelim celjskim možem, se pridružujemo tudi mi z iskreno željo, naj bi bili še dolgo ohranjeni našemu narodu.

Nevarnost tiskarske stavke v Jugoslaviji

Povodom prekinjenja pogajanj za novo »Edinstveno tarifo za delo v grafičnih podjetjih Jugoslavije«, so se po našem časopisju širile vesti o predstoječi generalni stavki grafičnih delavcev, kar bi seveda imelo za posledico, da preneha za gotovo dobo izhajati tui vse časopisje v naši kraljevini.

Z ozirom na te vesti je Savez grafičnih delavcev Jugoslavije izdal sledeče pojasnilo:

»Dosedanjo tarifo so odpovedali poslodajalci in sicer na zahtevo manjših podjetij, ki se bore za svoj obstanek, ker je radi ekonomsko-politične krize nastopila zlasti v manjših tiskarnah prava stagnacija. Grafični delavci, ki sicer niso povsem zadovoljni s sedaj veljavno tarifo, vendar niso nameravali stavliti novih zahtev in so se zadovoljili s sedaj veljavnimi delavnimi pogoji. Poslodajalci pa so stali na stališču, da se more sedanja tarifa izpremeniti in sicer njim v prid. Dasi sedanja tarifa sama predvideva, da ostane toliko časa v veljavi, dokler se sporazumno ne sestavi nova, so vendar poslodajalci izjavili, da naj ostane to izrecno določilo v veljavi le do konca junija 1925.

Grafični delavci so izprva predlagali, da naj se sedanja tarifa podaljša za poldrugo leto, a končno so pristali tudi na to, da naj ostane tarifa v veljavi le do konca leta 1925. nakar bi se morala sestaviti nova. Poslodavci so to kategorično odklonili in izjavili, da za njih ta določba od meseca junija naprej več ne velja. Ker pa je med tem nastopila volilna doba, so gg. poslodavci izjavili, da naj ostane tarifa v veljavi le do konca junija 1925., nakar bi se pričela pogajanja o novi tarifi. Grafični delavci so to odklonili in sicer radi tega, ker menijo, da bi jim potem, ko mine volilna in prva povolilna fraza lahko s silo usilili svoje pogoje. Grafični delavci izjavljajo, da odklanjajo od sebe vsako odgovornost, ako bi delodajalci še nadalje ostali nepopustljivi. Oni so pripravljeni s svoje strani storiti vse, da se preprečijo katastrofalne posledice, ako bi izbruhnila stavka.«

O zadevi smo se informirali tudi v krogih delodajalcev in smo doznali sledeče:

»Sedanja tarifa je bila sestavljena pred leti in to v času največjega pomanjkanja delavstva in sicer na podlagi težkih okolščin, v katerih so se nahajali ravno v tem času delodajalci. Radi tega obsega tarifa mnogo določb, ki povzročajo naravnost katastrofalno nevarnost za obstoj tiskarske obrti v obče. To so bili glavni vzroki, da je organizacija delodajalcev odpovedala sedanjo tarifo. Organizacija delodajalcev stremi za tem, da se ustvari nova tarifa, ki bo nudila zadostno jamstvo na eni strani za procvit obrti, na drugi strani pa tudi nudila dostojno življenje delojemalcem. S tem namenom so hoteli delodajalci napraviti novo pogodbo. Njih priznanja pa so ostala brezuspešna in to zgolj radi tega, ker se zahteve obeh pogodnikov niso mogle zadostno približati. Delodajalci so svoje načrte hoteli izvesti pod vsakim pogojem in ne morda radi volilne dobe, kot to trdi proglas grafičnih delavcev. Nudili so delodajalcem tudi šest mesečni rok, da konsultirajo svoje članstvo in da nato sklenejo novo pogodbo.

Zaenkrat so pogajanja ostala na mrtvi točki. Vršila se bodo brez dvoma še nova pogajanja, od katerih poteka je odvisna nadaljna taktika ene ali druge stranke.«

Proslava petletnice ljubljanske univerze

Ljubljana, 13. decembra.

Danes, ob 11. dopoldne, je akademska omladina na sicer skromen, vendar dostojen način proslavila petletnico obstoja ljubljanske univerze. V zborniční dvorani so se poleg profesorskega zbora in številnih akademikov zbrali tudi odlični reprezentanti naših civilnih in vojaških oblasti. K proslavi so dospeli veliki župan dr. Vilko Baltić, komandant dravske divizije, general Živković, fin. delegat Šavnik, konzularni zbor s češkoslovaškim generalnim konzulom dr. Benešem na čelu, zastopnik mestne občine ravnatelj dr. Zarnik, prvoboritelj za ustanovitev ljubljanske univerze dr. Majaron, višji šolski nadzornik Gangl in številni drugi odlični.

Zborovanje je otvoril predsednik tehničnega strokovnega društva g. Kuljiš, ki je v lepih besedah pozdravil profesorski zbor s prorektorjem dr. Kidričem na čelu, dostojanstvenike in akademsko družino. V pozdravnem govoru je naglašal, da proslavija danes akademska omladina prvi jubilej našega najvišjega kulturnega zavoda, ki je bil ustanovljen po ljutih desetletnih borbah, pri katerih je živo sodeloval celokupni slovenski narod. Izrekel je toplo zahvalo vsem, ki so sodelovali pri težkem in napornem delu. Omladina bo vsikdar visoko cenila njih požrtvovalnost in bo z veseljem nadaljevala delo, da izgradi in izpopolni to, kar so ustvarili njeni predniki s težkimi moralnimi in materijelnimi žrtvami.

Prorektor dr. Kidrič se je zahvalil omladini za pozdrave; poudarjajoč svoje veselje, da se omladina v polni meri zaveda velikega pomena, ki ga ima naša univerza za ves jugoslovenski narod. Vzpodbujal je omladino, naj večkrat prireja slične proslave, da pojasni sebi in vsem merodajnim faktorjem želje glede svoje univerze.

Nato je predsednik Kuljiš prečital brzojavne pozdrave, ki so jih poslali skupščini prvi absolventi ljubljanske univerze.

Kot glavni govornik je nastopil filozof Vatovec, ki je v dolgem, markantnem govoru opisal vso dolgotrajno borbo, ki so jo vodili glavni pokrovitelji za ustanovitev ljubljanske univerze. Omenil je številne ljudske tabore, na katerih so narodni voditelji navduševali narod za najvišji kulturni zavod, akcije pok. dr. Tavčarja v ljubljanskem občinskem svetu, ljuto borbo dr. Majarona v kranjskem deželnem zboru, delo naše parlamentarne delegacije v državnem zboru na Dunaju in idejne pokrete naše akademske omladine, ki je študirala na univerzah na Dunaju, v Gradcu in v slovanski Pragi. Končno je orisal še zadnjo fazo borbe za ustanovitev univerze v svobodni Jugoslaviji. Dne 2. julija 1919. je ministrski svet odobril osnutek zakona o ustanovitvi ljubljanske univerze. Osnutek je bil takoj nato predložen narodni skupščini, ki ga je odobrila v prvem branju dne 9. julija in v drugem dne 17. julija. Takoj nato je takratni regent Aleksander zakon sankcijoniral in s tem je bila uresničena stoletna želja slovenskega ljudstva.

Delo se je nato nadaljevalo s polno paro. Že dne 12. oktobra se je konstituiral prvi univerzitetni svet in 19. oktobra se je razširila po državi vesela novica, da je ljubljanska univerza dobila prvega rektorja v osebi univerzitetnega profesorja dr. Plemlja. Omladina se dobro zaveda ogromnih sadov, ki so jih prinesla prva leta naše Almae matris.

Kot drugi govornik je nato nastopil jurist Levstik, ki je govoril o pomenu univerz za dijaštvo in ves jugoslovenski narod ter naglašal, da so univerze ona kulturna središča, ki navdušujejo omladino za ideale življenja, za načela socijalne pravičnosti, za poklicno izobrazbo in za prosvetno delo med narodom. V svojih mirnih učilnicah in laboratorijih si omladina bistri svoj um in se obenem navaja k znanstvenemu delu, ki tvori vrelec za kulturno napredovanje vsega človeštva.

Ob sklepu je predsednik Kuljiš prečital še udanostno brzojavko, ki jo je poslala omladina svojemu najvišjemu pokrovitelju, kralju Aleksandru I.

S tem je bila zaključena prva jubilejna proslava na ljubljanski univerzi.

ODGOVOR «SVOBODNEMU AKADEMIKU».

Na Vaše očitke v včerajšnjem »Slovencu« odgovarjamo z dejstvi: 1. v akademskem kolegiju stanujejo poleg članov naprednih akademskih društev tudi člani bloka levih, »Njive« in celo klerikalci. 2. Kar se tiče naraščanja članstva naprednih društev, samo en primer: v j. n. a. d. »Jadran«, na katerega se najraje sklicujete, je letos vstopilo 91 novincev od katerih stanuje v kolegiju le 21, v menzi pa jih ne jé niti toliko. Iz tega je razvidno, da se članstvo naših društev ne rekrutira iz »inteligentnih kruhoborcev, ki so pripravljeni za skledo kisle repe ali pa za gorek brlog pozimi služiti vsakomur, ki jim to nudi«. 3. Očitek reakcijonarstva pada na vas same, »svobodneg akademike«: spomnite se le, kako so Vaši najnovejši prijatelji lansko leto obračunali s tistimi svojimi tovariši, ki niso slepo sledili njihovemu diktatu. Vrgli so jih iz menze, ki so jo oni dotlej uživali brezplačno! Povejte pa nam ime le enega izmed naših »kruhoborcev«, ki ne plača ali ni plačal popolnega relutuma v naši menzi. Glede Vaše nizkotne insinuacije, da dobe naši »državotvorci kaj malega tudi na roko«, Vas pozivamo, da imena javno pribijete. Dotlej pa ste za nas lažnik.

J. n. a. d. »Jadran«.

Dame!

Najlepša prilika za božično presenečenje imate v krasni izbiri izgotovljenih družabnih toalet: koncertnih in plesnih, damskih kot dekliških. Zadnje pariške novosti. Cene vsakomur dosegljive.

MODNI ATELJE M. ŠARC
Ljubljana, Kongresni trg 4/I.

Krasne pisalne mape
in garniture za dame in gospode, primerne kot božična darila
M. Tičar, Ljubljana.
7260

Brez mnogo potov,
vsa darila, kakor: dežne plašče, fine perilo za gospode, samovezniice, nogavice, rokavice, vse modne potrebščine in fine zimske sukanje nakupite najcenejo pri tvrdki
Fran Lukič, Pred škofijo 19.

Lepa in najboljša
izbira, blega za moške in ženske, barhantov i. t. d. je pri tvrdki
Crobath Franc d. z o. z.
Kranj

„Ha-ha-Harold Lloyd"
samo še danes v nedeljo v Elitnem kinu „MATICA".
Predstave danes ob: 3., ½5., 6., ½8. in 9. uri. 7277a

Kino „IDEAL"
predvaja od 13. decembra naprej
«KÖNIGSMARK»
Krasna najmodernejša drama v 2 delih po francoskem romanu Pierre Benoit. — Zgodba vladarske hiše Lautenburg-Detmold.

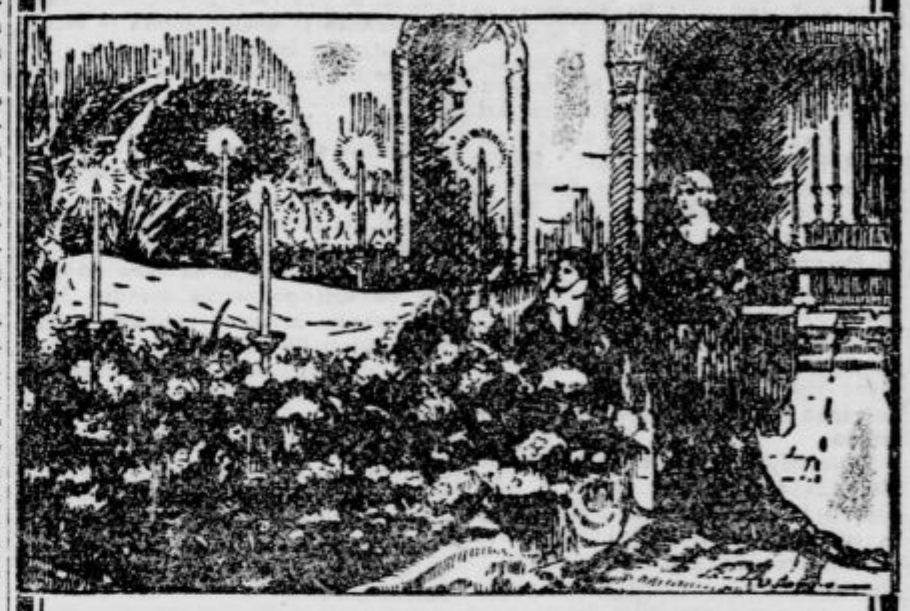

I. DEL: 13., 14., 15., 16., 17. decembra.
II. DEL: 18., 19., 20., 21. decembra.
Predstave vsak dan ob 3., 5., 7. in 9. uri; ob nedeljah pa tudi še ob ½11. uri dopoldne.
Predprodaja vstopnic in predznamba sedežev vsak dan od 10. 12. ure dopoldne in od 2. ure popoldne naprej. 7279

K umoru v Studencih

Mikl, njegova žena in hčerka žrtev tihotapcev. — Prva aretacija.

Maribor, 13. decembra.

Danes dopoldne se je raznesla po mestu vest, da so čevljarja Vincenca Mikla našli v gozdu pri Limbušu, pol ure od Studencev, mrtvega. Ljudje so vedeli celo povedati, da je bil ves razmesarjen. Novica je bila seveda neresnična in je nastala kot plod bujne fantazije. Javnost je pač silno razburjena radi groznega umora in zato se kolportirajo naravnost tatarske vesti po mestu.

Četudi je gornja vest neresnična, pa vendar kažejo vsi znaki, da je čevljar Mikl najbrž postal žrtev svojih temnih kupčij. On se je namreč mnogo družil s tihotapci in podobnimi temnimi elementi, od katerih je kupoval utihotapljene ali ukradene potrebščine za svojo obrt. Gotovo sta bila tudi neznanca, s katerima je bil pri Pecu, kaka tihotapca, ker so ju ljudje videli hoditi s paketi in nahrbtniki, kakor smo že včeraj poročali. Nekatere priče vedo celo povedati, da so videle okoli 20. zvečer oditi Mikla z onima dvema sumljivima elementoma proti njegovi delavnici. Mikl se ni več vrnil domov, pač pa sta prišla neznanca okrog tričetrt na 9. zvečer v Miklovo stanovanje in so v tem času ljudje tudi slišali iz stanovanja krik. Takrat se je najbrže zgodil zločin. Miklovo ženo Terezijo so našli pri preiskavi ležati blizu vrat delavnice proti ulici, kamor je najbrže hitela klicat na pomoč, pa jo je najbrž zločinec poprej zajel s smrtonosnim udarcem. Sodni zdravniki so ugotovili na njej tri smrtne udarce na glavi. Po delavnici je bilo vse razmetano, v sosednji sobi pa izropano blago. Miklovi pomočniki trdijo, da je moralo izginiti najmanj okoli 50.000 Din, v nekem predalu pa so še našli drobiža za 3000 Din, ki ga roparji niso zapazili. Med ropanjem je pričela petletna, v postelji ležeča Miklova hčerka najbrže kričati, nakar so roparji ubili tudi njo. Njena glava je tako zmečkana, da sploh ni mogoče ugotoviti, koliko udarcev je dobil otrok. Čevljar Mikl je imel jako razvito obrt in 9 pomočnikov.

Orožništvo je poslalo na vse strani poročilo o dogodku. Danes opoldne je prejelo telefonično obvestilo iz Brega pri Ptuju, da je bil tamkaj aretiran mizarski mojster Šnuderl, pri katerem so našli nekaj sumljivih predmetov, ki naj bi izhajali iz Miklove delavnice. Šnuderl je priznal, da se je nahajal v kritičnem času v Studencih, bil pa je, kakor pravi, tako pijan, da se na podrobnosti ne spominja. Odločno pa zanika vsako krivdo.

Nocoj se je odpeljal en orožnik na Breg da ugotovi, v koliko izvirajo pri Šnuderlu najdeni predmeti iz Miklove delavnice.

Zanimivo je zlasti, da je prišel na sled osumljenemu aretirancu eden izmed Miklovih pomočnikov, ki je imel posebno bistre oči in dobra ušesa za vse, kar se je godilo v njegovi okolici pri Miklovih. Ta pomočnik je že dalje časa opazoval, da prihaja mizarski mojster Šnuderl iz Brega pri Ptuju na čudne kupčije h Miklu. Tudi kritičnega dne je pomočnik slišal osebno, da je Šnuderl govoril v sobi z Miklom, ki je prišel čez nekaj časa v delavnico z besedami: «Danes bomo imeli spet dobro kupčijo!» Na te navedbe je dal preiskovalni sodnik dr. Mihelič Šnuderla aretirati in, kakor je videti, ne brez uspeha.

Porote

Maribor, 13. decembra.

UMOR 97-LETNEGA STARČKA.

Že 97letni France Puntigam iz Lahonceev je aprila 1923 izročil svoje posestvo Barbari Benko starejši, ki pa je dala posestvo takoj prepisati na svojo hčerko Barbaro. Puntigam si je izgovoril dosmrtno gospodarstvo in užitek. Barbara Benko ml., ki je bila radi tega za enkrat lastnica Puntigamovega posestva samo na papirju, pa je hotela na vsak način imeti od njega tudi koristi in ne samo delo s starim Puntigamom. Ker se ta vzlic svoji visoki starosti ni hotel prostovoljno ločiti iz tega sveta, je Barbara Benko ml., kakor pravi obtožnica, posegla po radikalnem sredstvu. Pregovorila je namreč svojega brata Jožefa, da ga je spravil s silo na drugi svet, misleč seveda, da bo dobil zato od svoje sestre mastno nagrado.

Zjutraj, 19. oktobra, 1923, ko je ravno zvonilo juternico, je prišel stari Franc Puntigam k hiši svojega najbližjega soseda in zavpil, da je obstreljen, nakar se je zgrudil. Odpeljali so ga še istega dne v bolnišnico v Ormož, kjer je pred svojo smrtjo, ki je sledila že naslednjega dne, izpovedal, da ga je ustrelil Jožef Benko. Benko je namreč prišel k njemu, ko je bil sam doma, ga podrl takoj na tla in oddal proti njemu dva strela: eden ga je zadel v nogo, drugi pa v trebuh. Na podlagi teh izpovedb sta bila aretirana Jožef in Barbara Benko, ki pa sta odločno tajila umor in zvalila vso krivdo na posestnikovega sina Franceta Obrana iz Lahonščaka. Po dolgotrajni preiskavi pa je prišlo državno pravdništvo do prepričanja, da Obran ni mogel biti udeležen pri umoru, nakar je bilo proti njemu kazensko postopanje ustavljeno.

Razprava je bila že dvakrat preložena, ker so se pojavili vedno novi momenti. Ker pa sta Barbara in Jožef Benko na porotni razpravi dne 18. junija vztrajala pri tem, da jima je France Obran priznal dejanje in je kot priča zaslišani brat obtoženih Benko, Ljudevit Benko, trdil, da je tudi njemu tik pred dogodkom Obran zaupal, da bo Puntigama ustrelil, je državno pravdništvo predlagalo obnovitev postopanja zoper Franceta Obrana. Vendar pa tudi naknadna preiskava ni mogla zoper Obrana ugotoviti več, kakor je že bilo ugotovljeno in je bilo prepuščeno porotnikom, da oni izrečejo, kdo je kriv in kdo je nedolžen.

Obdolženci so ostali tudi danes pri svojih prvotnih izpovedbah. V sredi med Obranom in Benkom sedi na klopi Barbara Benko. Iz previdnosti je senat pritegnil danes tudi 13. porotnika, ako bi kdo izmed porotnikov opešal. Predsednik senata, svetnik Guzelj, je ves dan zasliševal priče, ki jih je bilo nič manj kakor 51. Porotnikom je bilo stavljenih 5 glavnih vprašanj glede umora, hudodelstva obrekovanja in prepovedane noše orožja. Ob 10. zvečer so se pred nabito polno dvorano pričeli govori drž. pravdnika dr. Hojnika in zagovornikov dr. Zorzija, dr. Lašiča in dr. Šilbarja. V čakalnici pred dvorano pa je na klopi spal poletni otrok Barbare Benko, ki ga je porodila v preiskovalnem zaporu in kateremu sedaj niže noče biti oče.

Razprava o polnoči še ni končana.

Domače vesti

VAMPIRSTVA.

V Nemčiji straši epidemija morilnega vampirstva. V Hannoverju se obravnavajo grozovitosti perverznega tigra Haarmanna, v Haigerju je tovarniški ravnatelj Angerstein osmerim članom svoje hiše s sekiro razklal glave, v Hamburgu je trgovec Westfeld zaklal svojega tovariša Daleska in nato z devetimi kroglami zadel njegovo nevesto, njeno mater, njenega brata, kar je prišlo pod strel . . . Manjši umori so na dnevnem redu, sorodstvo morilcev po cinizmu in krvoločnosti frapantno, razkrivanja v preiskavah in obravnavah silovita, da ti v žilah poledeni kri. Gora krvavih aktov sili v anale nemške kriminalistike; Hannover, Haiger in Hamburg so signirani v vesoljnem novinstvu, iz nemških central brnijo brezžična poročila preko Evrope, preko Oceana, in dnevno razsipajo krvave senzacije. V Nemčiji so se v posedinih izrodkih človeške družbe povampirile strahote izza svetovnega klanja; Nemčiji je Hannover za svetovno vojno dal generalisima Hindenburga, za dobo po propasti pa — Haarmanna.

V Nemčiji se danes ne čita «oplemenitujoča» lepa knjiga, saj je v poročilih o Haarmannovih «turah» branja za ves dan. Opere in gledališča postajajo staromodna, ker «revije» z golimi plesalkami in kinematografi s kolosalnimi programi vse izdatneje dražijo živce. Boks, plesne orgije, prostitutke po grošu, perverzni zločini, Haarmannova vampirstva, to se v Nemčiji uganja, čita, pa naravno tudi — obsoja. Kajti Nemčija vidi in čuti, kako se ji v okuženosti razkrája organizem, in s obupom čuva svojo hrbtenico: medleči sijaj stare kulture, starega germanskega zdravja.

Hladna, civilizirana Nemčija tudi v dekadenci izza svetovne vojne ne izgublja na prestižu, le mi seljaški Balkanci smo majhni napram njej z vsemi svojimi «korupcijami», «nasilstvi» in sezonskimi procesi. Nemčijo «študirajo», Jugoslavijo omalovažujejo. Tudi naši domači civiliziranci v mirotvornih opankah in rimskih talarjih ravnajo tako. **Pika.**

*

• **Izpremembe v državni službi.** Dr. Milan Perko je imenovan za zdravniškega sekundarija v splošni bolnici v Ljubljani. — Slava Vrtačnik, pisarniška pomočnica pri okrajnem sodišču v Dolnji Lendavi, je na lastno prošnjo premeščena k višjemu deželnemu sodišču v Ljubljani. Višja pisarniška oficijala Adalbert Kopač v Celju in Fran Matekovič v Kranju sta trajno upokojena.

• **Praznovanje 17. decembra.** Zveza trgovskih gremijev in zadrug objavlja, da imajo biti trgovine po odloku velikih županov v Mariboru in v Ljubljani v sredo dne 17. decembra na rojstni dan Nj. Vel. kralja Aleksandra I. med slovesno službo božjo od 9. do pol 11. dopoldne v znak proslave, zaprte. — Podnačelnik: Fran Zebal.

• **Proslava rojstnega dneva kralja Aleksandra.** V sredo, dne 17. t. m. se obhaja rojstni dan Nj. Vel. kralja Aleksandra I. kot državni praznik. V ta namen se vrši ob 10. slovesna služba božja v stolnici Sv. Nikolaja. V pravoslavni kapeli je slovesna služba božja ob 9. v evangelski cerkvi pa ob 10. Vsi državni uradi in oblastva naj razobesijo na svojih poslopjih državne zastave. V državnih uradih in obratih naj delo počiva, v trgovinah in drugih zasebnih obratih naj se delo ustavi vsaj med službo božjo, in sicer od 9. do 10:30. Po svečani službi božji v stolnici Sv. Nikolaja bo veliki župan ljubljanske oblasti sprejemal v vladni palači na Bleiweisovi cesti čestitke Nj. Vel. kralju Aleksandru I.

• **Major Ivan Orehek †.** Komandant mesta Radovište v Macedoniji, g. kapetan Erik Lilek, nam javlja iz Radovišta, da se je dne 9. t. m. vršila tamkaj maša zadušnica za majorjem g. Ivanom Orehkom iz Kranja, ki je umrl tamkaj dne 9. decembra kot mestni komandant. Zadušnici so prisostvovali vsi oficirji garnizije Radovište, kakor tudi vsi predstavniki civilnih oblasti in številni meščani.

• **Preurejanje naših realnih gimnazij in realk.** Občni zbor Društva prijateljev humanistične gimnazije v Ljubljani se je na občnem zboru dne 11. t. m. izrekel soglasno proti naredbi prosvetnega ministrstva, po kateri naj bi se s 1. decembrom uvedel v 1. in 2. razreda naših realnih gimnazij in deloma realk nov učni red, ki odreja, da se odpravijo nemščina, latinščina in zgodovina, uvede pa francoščina v 2. razredu ter petje in risanje kot obligatna predmeta v obeh razredih. Kralju in prometnemu ministru je bila odposlana brzojavka s prošnjo, da naj se ta naredba do končne ureditve srednješolskega vprašanja ukine. V isti zadevi se mudi v Beogradu tudi nadzornik srednjih šol, g. Wester. Novi odbor Društva prijateljev humanistične gimnazije je sledeči: predsednik dr. J. Debevec, podpredsednik dr. Fr. Bradač, tajnik Jos. Osana, tajnikov namestnik Ivan Dolenec, blagajnik Kuno Hočevar, blag. namestnik doktor J. Samsa, odborniki: dr. G. Glonar, dr. Fr. Ks. Lukman, dr. Karel Ozvald, dr. Jos. Tominšek, Fr. Vadnjal.

• **Razpis dijaških ustanov.** Kuratorij dijaške ustanove Feliksa Ferka in Pavline Ferkove je razpisal za tekoče šolsko leto 12 dijaških ustanov, in sicer 6 za visokošolce po 1500 Din in 6 za srednješolce po 750 Din. Interesenti se opozarjajo na razpis v včerajšnji številki «Uradnega lista».

• **Neizplačane potne pristojbine železniških uslužbencev.** Ministrstvo saobračaja je začetkom septembra razglasilo naredbo o novih potnih in selitvenih stroških v železniški službi. V naredbi je jasno poudarjeno, da velja od 1. aprila 1924. naprej in da so ukinjene prejšnje pristojbine, ki so bile vsled zastarelosti premale. Zanimivo je, kako upošteva to naredbo ljubljanska železniška direkcija: v kolikor se tiče naredba trošnin za posamezna potovanja, je direkcija izplačala notranjemu, to je osobju, ki je nastavljeno v direkciji sami, vse razlike nazaj do aprila, kakor veleva naredba in izplačuje trošnine temu osobju še naprej po novi naredbi. Ni pa se v tem oziru izplačalo še do danes ničesar zunanjemu, to je eksekutivnemu osobju, in sicer ne trošnin, pa tudi ne potnih pavšalov onim uslužbencem, ki imajo potovanja pavšalirana. Direkcija navaja za to razne izgovore. Prizadeti zunanji uslužbenci pa stoje tukaj pred vprašanjem, zakaj se naredba ne izvaja enako za vse, dasi je direkcija že pri objavi naredbe pristavila tudi navodila, kako se je ob novi naredbi ravnati. Neverjetno pa zveni, da se hoče zunanje uslužbence prikrajšati za razlike, ki jim grejo od aprila do septembra, ker bi to pomenilo dvojno mero pri istih pravicah.

• **Zapoznele marjetice.** Gospodična Karmen Battelino, absolventinja trgovskega tečaja, nam je poslala iz Metlike več marjetic in trobentic, ki jih je natrgala v petek v bližnjem gozdu. Hvala!

• **Potres.** O potresu, ki smo ga čutili v petek zjutraj v Ljubljani, nam prihajajo iz raznih krajev Slovenije poročila, da je bil ponekod precej močan. V Rovtah so trajali sunki približno 20 sekund in so spravili pohištvo v škripanje. V Škofji Loki so nastale v nekaterih hišah celo male razpoke in se je prevrnilo tudi nekaj pohištvenih predmetov.

• **Pozor!** Nekatere podružnice «Družbe sv. Cirila in Metoda» še niso vposlale za tekoče leto članarine in eventuelnih drugih dohodkov. Ker se leto bliža k koncu, prosi družba, da se pobere vsaj članarina ter odpošlje do konca t. m. centrali.

• **«Slovenski kvartet»** (Banovec, Pečenko, Završan, Zupan) koncertira v ponedeljek 15. t. m. v Ptuju. Prepričani smo, da ptujsko občinstvo z velikim zanimanjem pričakuje koncert tega prvovrstnega vokalnega kvarteta, ki je dosegel povsod, kjer je nastopal, posebno zadnjič v Mariboru, sijajen uspeh. Skrbno izbrani spored vsebuje izključno slovenske skladbe. 6344

• **Novo nacijonalno glasilo.** V Subotici je začel te dni izhajati dnevnik «Nova severna pošta», ki zastopa politiko nacijonalnega bloka in je nadaljevanje dobro znane «Severne pošte», ki je bila nedavno prenehala izhajati. Lastnik in urednik lista je Rude Stagljar-Majevčanin.

• **Borba z divjimi lovci.** Gozdarsko osobje tvrdke S. H. Gutmann je v četrtek popoldne v gozdu Zastavka naletelo na tolpo divjih lovcev, ki je zahtevala, naj lovsko osobje položi orožje. Prišlo je do borbe, v kateri je bil divji lovec seljak Žužnić od krogle smrtno zadet. Divji lovci so se končno udali in položili orožje. Izročili so jih sodišču v Osijeku.

• **Poskušen samomor zagrebškega inženjerja.** Zagrebški inženjer Riko Frank, ki se je nekoliko dni mudil v Mostaru, kjer je stanoval v hotelu «Neretva», je poskušal izvršiti samomor. Izpil je dozo strupa. Lastnik hotela ga je dal prepeljati v bolnico. Motiv obupnega čina so materijalne težkoče.

• **Požig.** V Malešah pri Sladki gori je Alojzij Strašek zažgal hišo svoji sestri Jozefi Gobec. Hiša je deloma pogorela in znaša škoda nad 20.000 Din. Strašek je po požigu pobegnil.

Moja ženka 7267a

dobi za Božič seveda zopet originalno

umetniško sliko.

Dobim jo po izredno nizki ceni pri

g. Z. Severjevi, Šelenburgova ul. 1.

Kjer se trgovina opusti, tam se blago prodaja za polovično ceno!

Posebno ugodno: svila za obleke in kombiniranje. Sukno za moške obleke in suknje, modno blago za damske obleke

Najcenejši nakup božičnih daril!

Jos. Bedrač, Aleksandrova c. 12

7321a

Vinotoč Viktor Sedej

Kolodv. ul. 26 LJUBLJANA Slomškova ul. 2

toči svoja pristna vina in sicer:

Bizeljčan . . . . . liter po . . 12 Din
Štajerske . . . . . „ „ 12 in 15 „
Crno . . . . . „ „ . . . . 12 „
Pelinkovac (prvovrstno) „ „ . . . 20 „

Za obilni obisk se najtopleje priporoča **Viktor Sedej.**

• **Važno za mizarje in podjetnike!** — Opozarjamo na današnji dražbeni oklic, glasom katerega se bo dne 24. t. m. prodajala nova, moderno urejena tovarna pohištva tvrdke M. Poličar in Komp. na Bledu, ki je izredno nizko sodnijsko cenjena in nudi strokovnjakom lepo eksistenco. 3462

Reducirane cene
za božične praznike
v
modni konfekciji
Jos. Rojina, Ljubljana

• **Opozarjamo** na današnji oglas umetniškega ateljeja Božena Kopač v Kranju.

• **Izenačenje Julijanskega (ortodoksnega) koledarja z Gregorjanskim odgodeno.** Tako so poročali te dni naši listi. To je predvidela tvrdka Bonač in je dala v svojem znanem tedenskem «Beležnem koledarju» za leto 1925. natisniti tudi srbski koledar. To pa predvsem iz razloga, ker obstojajo že mnogostranski živahni stiki med nami Slovenci in Beogradom in je zlasti v interesu pridobitvenih krogov, da vedo za pravoslavne praznike. Tudi koledar za leto 1925. se reprezentira v zelo lični obliki s to praktično novostjo, da nudi na zadnji strani pregled za celo leto. Koledar stane 20 Din in se dobi v vseh boljših papirnih trgovinah Slovenije. Preprodajalci ga lahko naročajo pri tvrdki I. Bonač sin, Ljubljana, Čopova ulica 16. 2011

• **Ravnokar je prispela večja pošiljatev** prístnega, svežega norveškega **ribjega** olja najboljše kakovosti. Lekarna Leustek, Ljubljana, Resljeva cesta 1. 3461

• **«Fides», revizijski in komercijelni biro.** Pod to tvrdko se je ustanovilo v Ljubljani podjetje, ki so ga do danes industrijalni, trgovski in obrtniški krogi najbolj pogrešali. Resni časi zahtevajo od vsakega opreznega trgovca, da vodi svoje knjige na tak način, da iz njih lahko vsak čas razvidi stanje podjetja, črpa pouk za nadaljnje delovanje in da iste odgovarjajo zahtevam davčnih oblasti. «Fides» izvršuje revizije, bilance, polaga nova knjigovodstva po najmodernejših sistemih, daje strokovna mnenja in izvršuje sploh vsa bilančno-tehnična in knjigovodstvena dela po izurjenih uradnikih. Zlasti manjšim in srednim obratom, ki si ne morejo nastaviti lastnega knjigovodjo, je dana možnost, da si potom «Fidesa» upeljejo in vzdržujejo praktično in moderno knjigovodstvo proti zmernemu mesečnemu honorarju. Glej današnji oglas. 3490

Iz Ljubljane

u— **Ljubljanske novinarje** ponovno opozarjamo na današnji izredni občni zbor, ki se vrši ob 10. uri v restavraciji pri Mraku, Rimska cesta. Polnoštevilna udeležba!

u— **Nekoliko odgovora.** Z ozirom na včerajšnjo «Slovenčevo» notico z naslovom «Vzgoja v dobi Pribičević - Žerjavove ere» nas prosi Plesni odbor maturantov tehniške srednje šole za objavo sledečih vrstic: «Predvsem ugotavljamo, da gospa dr. Žerjavova sploh ni bila pokroviteljica niti navzoča pri prireditvi in da «hrušč in trušč» ni mogel trajati do zore, ker je bila ob 4. uri dvorana že popolnoma prazna. Navzoči gg. profesorji lahko dokažejo, da se je čajanka vršila v vsakem oziru dostojno in je vzdržal plesni odbor popoln red do konca. Za to, kar pa se je izvršilo izven plesne dvorane po prireditvi, pa ni odgovoren odbor, ampak vsak posameznik. Kljub temu je plesni odbor izvajal konsekvence in prizadete odslovil. Kako pa pride ta do odgovornosti gg. ministra Pribičević in dr. Žerjav, nam je pa popolnoma nerazumljivo».

u— **Občni zbor društva «Kazino»** bo v pondeljek dne 29. decembra 1924. ob 18. uri v društvenih prostorih. Dnevni red: 1.) Poročilo ravnatelja, tajnika in blagajnika; 2.) poročilo revizorja in odobritev računov; 3.) določitev članarine za leto 1925.; 4.) volitev članov ravnateljstva; 5.) volitev dveh revizorjev; 6.) sklepanje o morebitnih samostojnih predlogih; 7.) slučajnosti. — Ravnateljstvo.

u— **Računski zaključek društva «Kazino»** za upravno leto 1923.—24. je v smislu § 11 točke c društvenih pravil razpoložen na upogled članom pri društvenem oskrbniku g. Zupanu od vštetega 20. do 28. decembra. — Ravnateljstvo.

u— **Umetniška razstava v Jakopičevem paviljonu.** Obisk te razstave je zadnje dni izredno dober. V zadnjem času se je razstava izpopolnila s šestero deli P. Gustinčiča; večinoma so to bosenski motivi. Tudi od I. Zajca so razstavljena tri nova dela. Umetnine, ki so bile kupljene za božična darila, so cenj. kupcem na razpolago pred božičnim večerom. Ker ostane razstava odprta samo še čez božične praznike, o tem še enkrat opozarjamo občinstvo, da ne zamudi prilike in si ogleda to zanimivo razstavo.

u— **Umetniški večer Podbevšek-Kocjančič v pondeljek dne 15. decembra ob 8. uri zvečer v Mestnem domu. Pred recitacijo spregovori Podbevšek o mladi umetniški generaciji.** 3496

u— **Protestna skupščina akademske omladine.** Na zadnji skupščini se del zborovalcev ni strinjal z resolucijo, sklenjeno na podlagi nezadostnega informacijskega materiala glede beograjskih dogodkov. Ker so med tem dospele avtentične vesti iz Beograda, sklicujejo pooblaščenci omenjenega dela zborovalcev protestno skupščino akademske omladine v pondeljek dne 15. t. m. ob 9. uri v univerzitetni zbornici.

u— **Dramatični odsek Sokola v Mostah** vabi na «Zabavni večer» s čajanko in plesom, ki se vrši danes točno ob 7. uri zvečer v Sokolskem domu na Selu z izbranimi umetniškimi točkami. Na sporedu je tudi «Episoda», komedija iz serije «Anatol». Po sporedu čajanka z raznimi zabavnimi točkami in plesom. Vstop prost. Prostovoljni prispevki za gradbo doma se hvaležno sprejemajo. Vabimo vse prijatelje na zabavni večer. V nedeljo 21. t. m. se uprizori «Španske muhe». — Zdravo!

u— **Ljubljanske šahiste** opozarjamo na match z Zagrebčani, ki se vrši danes ob 14. uri v Narodni kavarni. Igralci naj prinesejo po možnosti šahovnice s seboj. — Lj. šah. klub.

u— **Odbor za razplet politične akcije slovenskih invalidov** sklicuje za danes dne 14. t. m. ob 9. uri v prostorih pri Zlatorogu v Ljubljani javen shod. Poziva vse invalide (seveda vojnih vdov in sirot ne) in tudi druge upokojence, da se udeleže polnoštevilno shoda. Ne glede na to, komu na čelu stoji ta odbor in ako je kot tak oblastveno prijavljen, moramo samo konstatirati, da nima nikake zveze z Udruženjem vojnih invalidov kraljevine SHS, ki je edina organizacija vojnih žrtev v celi državi. V svojem programu, ki ga misli obdelovati na shodu, ima vprašanje invalidskega zakona in preskrbe vojnih žrtev v zvezi s politiko. Udruženje vojnih invalidov kot predstavnik vseh vojnih žrtev v državi izjavlja, da se njihovo vprašanje ne sme reševati s politiko, ker je to vprašanje državno vprašanje in so ga dolžne rešiti vse stranke brez vsakega izrabljanja. Posegati vmes s politiko, znači razkrojevati našo stanovsko organizacijo in borbo. — Podpisani odbor pozivlja invalide, naj bodo previdni in naj ne vlačijo svojega življenskega vprašanja v umazano politiko. — Izvršni odbor Udruženja vojnih invalidov v Ljubljani. — Predsednik: Matko Štefe. — Tajnik: Franjo Krušič.

u— **Nova numeracija Spodnje Šiške.** Veliki župan ljubljanske oblasti je sporazumno s finančno delegacijo in deželnim sodiščem v Ljubljani po predlogu ljubljanskega mestnega magistrata dovolil, da se izvrši v Spodnji Šiški mestne občine ljubljanske nova numeracija hiš in sicer po cestah, ulicah in trgih, kakor je urejeno za vse druge dele mesta. Načrt je objavljen v 116. številki «Uradnega lista».

u— **Umrli v Ljubljani.** Zadnja dva dneva so bili prijavljeni sledeči smrtni slučaji: Frančiška Potočin, družabnica, 62 let. — Dragica Weiss, hči poštnega ključavničarja, pol leta. — Fran Šink, orožn. stražmojster v pok., 56 let. — Fran Goričnik, zasebnik, 83 let. — Josip Razgon, novorojenček, pol ure. — Viljem Poje, oskrbnikov sin, 2 leti. — Marieta Žibert, kuharica, 62 let. — Josip Jurjevčič, delavec, 40 let.

u— **Policijske prijave.** Od petka na soboto so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 3 tatvine, 1 telesna poškodba, 1 nesreča, 13 prestopkov cestnega policijskega reda in 1 prestopek prekoračenja policijske ure. Aretacije so se izvršile štiri in sicer: 1 radi poneverbe, 1 radi prepovedanega povratka, 1 radi nedostojnega vedenja in 1 radi prestopka pijanosti.

u— **Tat v podstrešju.** V podstrešju hiše št. 27 v Bohoričevi ulici se je splazil dne 12. t. m. okoli poldne nepoznan uzmovič, hoteč se polastiti tamkaj sušečega se perila. Njegov plen pa je bil tokrat vrlo skromen, kajti našel je samo eno moško srajco v vrednosti 50 Din in jo vzel s seboj.

u— **Pri čiščenju cestne svetilke je padel.** V petek popoldne je snažil strojni monter Franc Mandelj na Mestnem trgu pred hišo št. 1 plinovo svetilko. Ko je hotel odstraniti plinovo mrežico, je nenadoma puhnil vanj plin s tako silo, da ga je vrgel raz lestev na tlak. Pri padcu je dobil Mandelj težke poškodbe in so ga morali prepeljati z rešilnim vozom v bolnico.

u— **Drž. poduradnik** v veliki potrebi, išče popoldanske službe; verziran je v vseh pisarniških poslih. Prijazne ponudbe pod «Beda» na upravo «Jutra». 3501

u— **Kinematografično predavanje** ge. dr. Šimečeve s filmom «Kako si ohranimo zdravje» se vrši v torek dne 16. t. m. ob 8. uri zvečer na Šentjakobski šoli (ne kakor je bilo v včerajšnjem «Slov. Nar.» pomotoma najavljeno: v Mestnem domu). Vstop prost. 3507

u— **Opozarjamo** na lepa in okusna božična darila tvrdke M. Tičar, Ljubljana. 3488

u— **Plesna vaja** Kluba trg. akademikov je v pondeljek dne 15. decembra v dvorani Kazine. — Odbor. 3505

u— **Izredni občni zbor pevskega društva «Ljubljanski Zvon»** se vrši v pondeljek dne 15. decembra t. l. ob pol 8. uri zvečer v društvenih prostorih: Izpremenba društvenih pravil. 3509

u— **«Nestel» na Tržaški cesti 14** toči pristna vina; sprejema po dogovoru abonente na dobro domačo hrano. 2012

u— **Tvrdka J. Maček,** Aleksandrova cesta št. 12, prodaja vsa oblačila za gospode in otroke do božičnih praznikov po znatno znižanih cenah. 2052

u— **Danes** krvave in jetrne klobase, fino ljutomersko vino: restavracija «Pri Roži». Se priporoča O. Šmid. 3500

Iz Maribora

a— **Poslovilni večer** priredi v torek dne 16. t. m. v Narodnem domu S. K. Maribor kapetanu Šuputu in poročniku Zobcu, ki sta bila agilna člana Sokola in sportnih društev. Prvi odide na novo službeno mesto v Zaječar, drugi pa v Užice.

a— **Pomanjkanje denarja na deželi.** Pri mariborskem sodišču se zadnji čas strahovito množe dražbe posestev. Ko pa pride dan prodaje, običajno ni nobenega kupca, ker nima nihče razpoložljivega denarja za nakup posestev. Prodaje otežujejo tudi ogromne takse, ki jih je treba položiti pred dražbo.

a— **O arhitektoniki francoskih katedral** bo v pondeljek dne 15. t. m. ob pol 20. uri zopet predaval v Ljudski univerzi arhitekt Jože Jelenc.

Iz Celja

e— **Shod vojnih invalidov v Celju.** O shodu vojnih invalidov je «Jutro» že poročalo. Naj omenimo naknadno še sledeče: Shod se je vršil na iniciativo nekega odbora iz Ljubljane, kot govornik pa je nastopil neki Mežnarič. V Ljubljani se je namreč našlo nekaj gospodov, ki so si menda že razdelili razne vloge. Mežnarič naj bi bil postal poslanec za Štajersko. Vprašanje pa je seveda, ali ga bodo hoteli imeti invalidi. V Celju se mu ni obneslo, ker ga invalidi dobro poznajo in slične avanturiste odločno odklanjajo. Celjski invalidi so proti vsaki akciji, ki je proti organizaciji invalidov in bodo temeljito obračunali tudi z Mežnaričem, ki dela zgago po Ljubljani.

e— **Slo - hrvatski tečaj v Celju** se je začel. Kdor se ga še hoče udeležiti, naj se prijavi v pondeljek dne 15. t. m. ob pol 8. uri zvečer v meščanski šoli. Pouk se vrši vsak pondeljek in četrtek od pol 8. do 9. ure zvečer v meščanski šoli.

Iz Primorja

• *Petkov potres* so čutili ljudje v Trstu zelo dobro, ker je bil sunek ob pol petih zjutraj tako močan, da je zbudil mnogo ljudi iz spanja. Istotako je bilo tudi v Gorici. Posamezniki so že v strahu ostavili gorke postelje in v prvem hipu mislili na beg iz hiš, pozneje ko so sunki prenehali in ni bilo nevarnosti, so seveda zopet zaspali. Najmočnejši potres je bilo čutiti na Kanalskem, vendar je občutna materijalna škoda izostala. Človeških žrtev k sreči tudi ni bilo.

• *Posledice hude vročine.* V tržaško bolnišnico so pripelali 21letno dekle Justino Sedmakovo iz Sv. Križa. Justina je imela že nekaj dni hudo vročino, ki je dekle dvignila iz postelje in jo pognala na hodnik, s katerega je padla dva metra globoko ter si pri tem zlomila obe nogi v gležnjih.

• *K požaru na goriški pošti.* Pred par dnevi smo omenili, da je izbruhnil v uradnih prostorih goriške pošte požar, ki je napravil precej škode. Ogenj je nastal na podstrešju, kjer je imela poštna uprava spravljene stare tiskovine, zastave, papir in nekaj nadomestnih aparatov za brzojavljenje. Poslopja, v katerem je nastal ogenj, pa je last zavarovalne družbe «Assicurazioni Generali», ki bo znala nastalo škodo pač pravilno oceniti.

• *«Goriška Straža» tretjič pred sodiščem.* V četrtek zjutraj je stal že tretjič pred sodiščem g. Kemperle, odgovorni urednik «Goriške Straže». Zagovarjati se je moral radi sestavka, ki je po sodbi državnega pravdništva «žuval socijalne razredu k sovraštvu». Ker pa je bila obtožnica brez priloge prevedenega inkriminiranega članka, je bila razprava na zahtevo tržaškega zagovornika odgodena na drugič.

Še danes! Veliki monumentalni film Še danes!

„Padec Troje"

(Helena II. del)

se predvaja še danes nedelja 14. t. m. Predstave ob 1/2 11., 3., 1/2 5., 6., 1/2 8. in 9. uri.

Od ponedeljka 15. t. m. dalje velik ekskluzivni film:

„Najlepša žena na svetu"

po romanu Hugo Bettauer-a, v glavni vlogi krasna **Lee Parry.** — Veliko nagradno tekmovanje lepotic v neki monumentalni palači v Londonu. — Raskošni karneval v Rimu. — Potovanje po Evropi. — Originalni posnetki bljuvanja Vulkana. — Pri večernih predstavah svira brezkonkurenčni orkester (Ryneš). **Kino Ljubljanski dvor.**

Novost za Ljubljano! 7181a

Ciganski orkester neprenehoma svira

od 8. do 1. ure ponoči pod vodstvom primaša Janoša v **kavarni „Leon", Kolodvorska ulica 29.** Kavarna je vsak dan odprta ob 4. zjutraj. Dobe se tamkaj že gorka in mrzla jedila, ter pristna dolenjska in štajerska vina. Za obilen obisk se priporoča Leon Pogačnik.

Радиотермално купатило Лашко 2039a

je отворило зимску сезону. Службено констатирана висока радиоактивност наравно топлог врела 38° C. Лечи реуматизам, болн у бедру, женске болести и нервозу. Потпуно одржавање по умереним ценама у купалишту. За собу и купеља 30% снижене цене. Лечница је удаљена 5 минута од станице Лашко

Iz življenja in sveta

Trije novi „nesmrtniki“

Francoska Akademija šteje 40 članov, «nesmrtnikov». Kadar umre eden izmed teh članov, mu izvolijo akademiki naslednika. Kandidatov za izpraznjena mesta je seveda veliko, kajti najvišje odlikovanje za francoskega pisatelja je članstvo Francoske Akademije. V zadnjem času so bila izpraznjena mesta po umrlih članih Pierre Lottiju, Massonu, Freycinetu in Anatole Franceu. Za prve tri so se že vršile volitve, pri katerih so dobili večino glasov:

Emile Picard (na sliki zgoraj), profesor na pariški univerzi in znan po svojem znanstvenem delu «Science moderne».

George Lecomte, predsednik društva francoskih književnikov; spisal je romane Les Valets, les Cartons verts, le Veau d'or, Buffonneries dans la tempête; poleg tega mnogo esejev in kritik.

Albert Besnard (na sliki spodaj), ravnatelj pariške umetniške akademije, ki je napisal znamenito knjigo o Indiji.

Futuristični kongres v Milanu

Že pred svetovno vojno se je govorilo, da je futurizem mrtev. Marinetti hoče sedaj dokazati, da je ta sodba zgrešena in kriva ter je zategadelj sezval dne 24. novembra v Milan futuristični kongres. Kongres je začel s počastnim govorom, v katerem je neki poslanec, seveda fašist, slavil Marinettija kot italijanskega junaka. Potem je prejel Marinetti v dar ogromno trikoloro, veliko 350 kvadratnih metrov in katero so pozneje razobesili na oktogonu milanske galerije.

Tajništvo futurističnega kongresa je natančno preštelo vse pozdrave, katere je prejel prvoboritelj futurizma ob tej priložnosti in je statistiko publiciralo v listih. Marinetti je prejel na dan kongresa 375 navadnih brzojavk, 800 nujnih brzojavk in 2836 pisem iz Italije ter 90 navadnih brzojavk, 14 nujnih brzojavk in 591 pisem iz inozemstva.

Poslanec Cappa, katerega je Marinetti svojčas že proglasil za razpadajočega mrliča, je imel slavnostni govor, v katerem je razlagal vzroke Marinettijeve komemoracije.

Futurizem, je dejal govornik, je v zadnjem času nekoliko omrtvel, medtem ko so bili sestanki in zborovanja futuristov poprej vedno živahni ter se je dnevna kronika od njih redila. Ni namreč bilo sestanka brez pretepa in je vedno prišlo tudi do prelivanja krvi. V kolikor se tiče umetnosti in literature, niso bili ti sestanki in shodi prav nič važni. Markantni pa so bili zategadelj, ker so futuristi ostali to kar so bili. Junaško so prenašali obmetavanje svojih voditeljev s preležanimi citronami in gnilimi jajci. Njihove zasluge so poveličevanja vredne tudi radi tega, ker so futuristi imeli vedno pripravljen svoj aparat, ki se je, kadar je bilo treba, živahno kretal.

Zadnja službena turneja futuristov se je vršila v prvi polovici letošnjega leta. Futuristi so preromali celo Italijo. Zdelali so sodobne gledališke razmere, glasbo, režijo, ples, petje, recitiranje itd. itd. Njihove predstave so se vselej otvorile s sinfonijo «Minka», kjer se je očitno kazalo nesoglasje celo med izvajajočimi glasbeniki. Čestokrat je občinstvo kričalo: «Ubijalci, treba je vas same ubiti!» — toda futuristi so šli pogumno naprej in se niso umaknili.

Tako so futuristi obšli celo Italijo in pozivljali javnost na dvoboj. Za poslušalce so imeli večinoma ženske. Na letošnjem novemberskem kongresu pa je Marinetti izdal parolo, da je odslej borba futuristov posvečena pomlajevanju človeštva. V tem smislu je tudi zvenel njegov govor, ki je bil natrpan z običajnimi frazami, da so futuristi podjarmili svet in da so prišli celo na daleki vzhod v prestolico Japonske. Dasi obstoji futuristično gibanje že 20 let, je dejal Marinetti, ni vsled tega še nikakor postalo akademično in šibko, temveč nasprotno, ojačilo se je. Kakor pred 20 leti, tako napoveduje tudi danes futurizem boj muzejem, galerijam, arheološkim izkopinam in akademski kritiki. Cilj futuristov je pomladitev umetnosti in potom umetnosti pomladitev vsega življenja. Svoj govor je zaključil govornik z besedami: «Italija nima rudokopov železa in premogokopov, temveč bogate rudnike genijev. Zato se bo neumorno bojevala s prošlostjo ter pobijala glupost publike, ki konsumira ne glede na okus. Futurizem mora zmagati!»

Po tem govoru se je vršil velik banket, katerega je pozdravil s posebno brzojavko tudi ministrski predsednik Mussolini. Na banketu samem pa se je jedlo, pilo in nazdravljalo, kakor na vseh takih banketih. In baš s tem je dokazal futurizem, da se prav nič ne odlikuje od drugih takih — ističnih pokretov.

Poljska kot velesila

Znano je, da je poleg sovjetske Rusije poljska republika danes i po številu prebivalstva i po površini največja slovanska država v Evropi. Ko bo enkrat konsolidirana, bo predstavljala Poljska silo, brez in preko katere ne bo mogoče reševati nobenega vprašanja svetovne politike. Že

S. CHLAPOWSKI
poljski veleposlanik v Parizu.

danes pa je Poljska važna politična komponenta, ki jo je treba upoštevati vsaj v evropskem javnem življenju.

Umevno je, da stremo Poljaki, ki so znani kot fanatični patrioti, tudi za zunanjim priznanjem svoje pozicije in da bi bili radi formalno uvrščeni v vrsto svetovnih velesil. Seveda to ne gre tako gladko in Poljaki bodo dosegli ta cilj šele takrat, ko se bo njihova republika že tudi faktično kot velesila uveljavljala v svetovnem političnem življenju. Da pa afirmira svojo zahtevo po tem priznanju, je poljska vlada nedavno povzdignila nekatera svoja poslaništva pri prijateljskih velesilah v veleposlaništva. Prva je to izpremembo službeno priznala francoska vlada in te dni je dosedanji poljski poslanik v Parizu Sigmund Chlapowski izročil predsedniku francoske republike svoje poverilnice kot novoimenovani veleposlanik.

Chamberlain v Parizu

«Jutro» je že obširno poročalo o obisku novega angleškega zunanjega ministra Austen Chamberlaina v Parizu in njegovih konferencah z ministrskim predsednikom Herriotom. Rezultat teh razgovorov je bil najmanj všeč Nemcem, ki si se nadejali, da bo izprememba režima v Angliji ohladila prijateljsko razmerje med Francijo in Anglijo, ki sta ga dosegla Herriot in Macdonald. Namesto tega pa je rodil pariški sestanek baš nasprotno: afirmiral je iskreno sodelovanje med obema velesilama in prinesel Franciji zagotovilo, da sme v svojih upravičenih težnjah po zaščiti pred nemško revanžo in po odškodnini za vojne porušene in opustošene pokrajine tudi v bodoče računati na polno pomoč in podporo Velike Britanije.

Naša slika predstavlja Chamberlaina v prijateljskem razgovoru s Herriotom.

Vse vrste 1964a V
barvnih trakov
Franc Bar, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5.

Trajno ostane v spominu lepo ime: Mirim čokolada!
20-8/a

Včerajšnji nakupovalci zimskih sukenj in oblek so se prepričali o
nagradah v gotovini
in bili presenečeni, da so tako poceni prišli do slovitih oblačil od tvrdke
DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA

Nov planet

V ozvezdju Pegaza so odkrili nov planet. Sprva so mislili, da je nova zvezda komet, pozneje pa so astronomi nesporno ugotovili, da je planet. Velike zasluge na tem ima italijanski astronom Giacobini.

Najnovejša pridobitev našega planetarnega sestava ima zelo malo svetlobe, 9·3. Zato seveda s prostim očesom planeta ne moremo zaznati, kajti človeško oko vidi le zvezde do šestega reda. Pri tej priliki naj poudarimo, da ni «velikost» ali red zvezde, kakor ga pojmujejo astronomi, v nikaki zvezi s pravo velikostjo zvezde. «Velikost» znači namreč v njihovem jeziku samo navidezno svetlobno jakost. Pri tem velja, da je zvezda drugega reda 2½-krat svetlejša od zvezd tretjega reda, le-te 2½krat svetlejše od zvezd četrtega reda itd. Kot zvezde prvega reda so smatrali že v starem veku gotove zvezde, kakor n. pr. Aldebaran, vsled tega bi torej nekatere svetlejše zvezde morale imeti označko 0 ali celo pod ničlo. Svetli Sirius, ki ga pozna že vsako dete, je n. pr. v resnici zvezda reda —1·4, solnce pa celo minus 26. reda.

Novi planet spada torej, kakor omenjeno, v red 9·3. Njegova posebnost je zelo velika hitrost in precejšnja naklonjenost (32°) napram ekliptiki. V tem oziru je precej sličen nekemu drugemu planetu, o katerem naj nam bo dovoljeno izpregovoriti par besedi. To je planet Eros.

Vsi veliki in skoraj vsi mali planeti se gibljejo okoli solnca tako, da nikdar ne prekrižajo poti drugih planetov. Planet Eros pa, ki ga je odkril astronom Witt, in ki meri v premeru borih 44 kilometrov, pa je zgornje pravilo, o katerem se je mislilo, da je brez izjeme, postavil na glavo. Dočim se namreč vsi ostali mali planeti sučejo okrog solnca vedno med Marsom in Jupitrom, se Eros giblje zdaj med Marsom in Jupitrom, zdaj med Marsom in našo zemljo. Iz tega vidimo, da njegova pot ni zdaleka ne nalikuje krogu, kar opažamo pri vseh ostalih planetih, marveč dolgi potegnjeni elipsi. Pogrešna je torej trditev, da je zemlji najbližji planet Mars, ki se ji približa na 55 milijonov kilometrov, marveč Eros, ki se nam približa včasih na 22 milijonov kilometrov. Takrat nam je Eros sedemkrat bližji kakor solnce in «le» 60krat dalje kakor naša luna.

Usodepolna zamena

Chicago ima zopet svojo senzacijo. Tokrat gre za enega detektiva in dva smrtno-nevarno ranjena redarja, ki jih je podrl z revolverjem sicer miren meščan vsled usodepolne zamene.

Bančni blagajnik je šel s svojo ženo nekega večera v družbo, v kateri so govorili skoraj izključno samo o najnovejšem umoru, o katerem si slišal povsod, kamor si se obrnil. Ko se je vračal gospod domov, mu je stisnil gospa stitelj še pištolo v roko, češ, kako nevarno je, povrniti se ponoči brez orožja domov.

Ko se je peljal blagajnik s svojo ženo v avtomobilu domov, sta zapazila, da jima sledi drug avto. Njun strah je postal vsled prejšnjih pogovorov v družbi tako velik, da je žena, ko je voz obstal pred njuno hišo, naravnost bežala proti vratim, dočim se je soprog postavil pred njo in dvignil pištolo v obrambo. Slučajno se je ustavil pred hišo tudi drugi avtomobil, nakar je začel blagajnik streljati nanj kot blazen.

Ko so že tri žrtve ležale v svoji krvi na tleh, je zapazil blagajnik, da je v svojem strahu streljal na policijski avtomobil, ki je patruliral po ulicah. Mož se je sam prijavil policiji, ki je vzela njegovo izjavo na zapisnik in ga začasno pustila na svobodi.

Vampir Haarmann

Hannoverski senat po vrsti zaslišuje priče proti Haarmannu. Pretežna večina jih je zaslišanih in po njihovih izpovedih je ustvarjena prilična slika miljeja, v čigar okviru so se odigravala vampirjeva zlodejstva. Izvzemši poedine Haarmannove sorodnike in nekatere starše izginulih žrtev, predstavljajo priče v tem procesu oni mali narod iz hannoverskega zapuščenega staromestja, ki se vleče skozi živ-

FRITZ HAARMANN.

ljenje z lenobnostjo, propadanjem in najnižjimi nagibi. Ženske prostitutke, fantje propalice, — klika dvomljivih eksistenc, ki ne poznajo greha in vesti. Zato tudi njihove obširne izpovedbe pred sodiščem niso zanesljive, no vendar jih v dolgih kolonah registrirajo vsi nemški listi od dneva do dneva.

Vrlo važna je izpoved prve Haarmannove gospodinje, ki mu je dala v najem malo podstrešno luknjo. Haarmann ji je nekoč ponudil meso v nakup. Ona je kupila «meso», kratko malo «meso» po nizki ceni in ga zato češče vzela po dva do tri funte. Meso je bilo temnormeno, podobno konjskemu, toda sveže in vedno brez kosti. Haarmann ji je zatrjeval, da dobi kot detektiv od mesarjev na trgu meso po nizki ceni, kolikor treba. Včasi je tudi Haarmann kuhal pri gospodinji. Prinesel je pokrit lonec z ozko narezanim mesom in si kuhal juho... Gospodinja je večkrat videla k Haarmannu prihajati mlade ljudi, nekoč je celo slišala, da je Haarmann «perverzen», pa ni vedela, kakšna reč je to — Haarmannovi sosedje na prvem in drugem stanovanju ne vedo povedati kaj bistvenega. Opazovali so Haarmannove česte obiskovalce, poznali Haarmannovo pasijo, opazovali luč v poznih nočeh, slišali razbijanje kakor pri sekanju drv — a mar jim je bil Haarmann in njegova ponočna početja!

Pretresljive scene nudi zaslišavanje staršev Haarmannovih žrtev. So različni ljudje, različnih stanov, iz različnih krajev. Njihovi sinovi so se — tako je bilo običajno — srečali na hannoverskem kolodvoru s Haarmannom, ki je kot špicelj povpraševal po legitimacijah in žrtev s kakršnokoli pretvezo spravil na svoje stanovanje. Ali pa je komplic Grans, kadar mu je zopet zmanjkalo obleke in denarja, iztaknil žrtev in jo dovedel Haar-

---

A. P. Čehov:

Agafja

Ko se prebival v S—kem okraju, sem pogostoma obiskaval vrtnarja Savo Stukača ali kakor so ga na kratko klicali: Savko. V njegovih nasadih sem imel priložnost loviti ribe, tam sem našel zaželjeni mir; pa tudi pogovor s Savko in tihe poletne noči so bile tam zelo prijetne.

Savko je bil mladenič, star kakih petinovajset let, krepko vzrasel, zal in zirav kakor bukva. Bil je pameten in omikan, vodko je pil le poredkoma, kot delavec pa ni bil bogvekaj vreden. Živel je v lastni koči skupno z materjo, orali ni, sejal ni, tudi nobene obrti se ni izučil. Živel je kakor ptički pod nebom in zjutraj ni nikdar vedel, kaj bo imel za kosilo. Ne morem reči, da ni imel srca za lastno mater, ampak za delo ni imel veselja in tudi ni priznaval, da je koristno.

Najbolj je ljubil mir. Cele ure Vam je sedel negibno in gledal neprestano v isto točko. Seveda je bil radi tega goi kakor sokol in živel je slabše od beračа. Sčasoma se mu je nabralo precej dolgov in mojega ljubega Savko so postavili kot paznika v občinski vrt.

Nekega majskega večera sem bil pri Savki na vrtu. Kakor se spominjam, sem ležal takrat tik poleg koče, ki je bila krita s slamo; poleg mene je bil pes, po imenu Kutjka, malo dalje Savka. Naše udice so bile z vabo vred že davno na svojem mestu v reki in tako nama ni preostajalo druzega, nego udati se lenuharjenju, ki ga je večno počivajoči in v lenobi nepoboljšljivi Savka tako zelo ljubil.

— Kako to, da slavci sedaj ne pojo? sem vprašal Savko. On me je pogledal, potegnil iz žepa piščalko in zapiskal. V odgovor se mu je takoj z nasprotnega brega oglasil kosec.

— Tu imate slavca — se je zasmejal Savka.

— Ta ptič mi ugaja — sem dejal. Ali veš, da v dobi preseljevanja ptičev kosec ne leta, ampak teka po zemlji? Samo morje in reke preleti, vse drugo pa preteče peš.

Vedel sem, da Savka rad posluša, zato sem mu povedal vse, kar sem vedel o ptičah selivkah. Savka se ni niti zganil in je ves žarel od zadovoljstva.

— Kateri kraji pa so jim ljubši, naši ali oni tam? — je vprašal Savka.

— Naši, seveda. Saj se pri nas izležejo in odgoje mladiče; odleté pa le zato, ker bi tu zmrznili.

— To je pa res lepo — je vzdihnil Savka. — Karkoli govorite, je vse tako lepo. Vsaka reč ima svoj zmisel. Verjemite mi, gospod, če bi bil vedel, da pridete vi, pa si ne bi bil povabil ženske sem. Prosila me je, če bi smela priti sedaj.

— Nič ne de, saj lahko ležem v gozd, — sem dejal.

— Kajpak! Saj ne bo umrla, če pride jutri.

— Ali pričakuješ Darjo?

— Ne, imam zopet drugo. Agafja Strelčiha me je prosila.

Osupnil sem nad to novico. Agafja je bila mlada, devetnajst- ali dvajsetletna žena, ki se je bila pred letom dni poročila z železniškim kretnikom, mladim in poštenim človekom.

— Tele komedije z ženskami bodo slabo končale za te! —

— Eh, pa naj! Kolikokrat sem jim že rekel, tem babnicam, pa nočejo nič slišati, — je rekel Savka. — Vidim, gospod, da vam preseda ta reč. Pojdiva večerjat! in ne da bi počakal na moj odgovor, je Savka zlezel v kočo, poiskal vodko in kozarec, kuhana jajca, presno maslo in še nekaj.

Kruh je bil trd, maslo kakor guma, dišalo nama je pa le.

— Odkod vzameš vse to? — sem ga vprašal in pokazal na kozarec.

— Ženskei m prinašajo.

— In zakaj ti nosijo?

— Iz sočutja. —

Pa ne le jestvine, tudi Savkova obleka je kazala sledove ženskega sočutja. Opazil sem pri njem nov pas iz velblodje volne, krog vratu pa je nosil križec na svilenem traku.

Poznal sem slabost lepega spola napram Savki, vedel sem tudi, da on nerad govori o tem in zato ga raje nisem spraševal. Pa tudi nisem več utegnil. Kutjka je nestrpno zarenčala. V temi je bilo slišati drobne ženske korake. Takoj sem jo spoznal, bila je Agafja Strelčiha. Plaho je stopila k nama in globoko zadihala. Lovila je sapo, ne toliko od hoje kot od strahu in po neprijetni ponočni poti.

Ko je poleg koče opazila mesto enega kar dva, se je umaknila vsa prestrašena.

— Ah, ti si — je dejal Savka ter vgriznil v kruh z maslom.

— Da, da, jaz — je zajecljala Agafja ter spustila sveženj na tla. — Moj mož vas pozdravlja in vam pošilja to-le malenkost. —

— No, kaj bi lagala in se izgovarjala na Jakoba — se je zasmejal Savka. — Saj gospod ve, pokaj si prišla. Sedi, da te pogostimo. Veš, sem že mislil, da te ne bo. Ali boš pila malo vodke? Ti bo bolj toplo pri srcu.

— Nekaj je prinesla —, je nadaljeval Savka in razvezoval sveženj, — ženska ne more, da ne bi kaj prinesla. Piroge, krompir . . . Dobro se jim godi. V vsi vasi imajo samo še pri njih krompir od pretekle zime!

Zdelo se mi je, da Agafja ves ta čas ni spustila oči od Savke. Zato sem hotel oditi, da ju ne bi motil. V tem hipu pa je pričel peti slavček v gaju.

— Ta je včerajšnji — je dejal Savka. In že je stekel v gozd, odkoder je prihajalo slavčevo petje.

— Počakaj, kaj misliš, da ga boš kar tako ujel? sem kričal za njim. Toda on je nagio izginil v temi.

Ostal sem sam z Agašo, ki so se ji jele svetiti oči od vodke.

— Kako se imaš? sem jo vprašal po daljšem premoru.

— Hvala Bogu, dobro — saj ne boste nikomur povedali! je dodala šepetaje.

— Seveda ne — sem jo potolažil. — ali se ne bojiš, da zve o tem Jakob?

— Saj ne zve.

— No, in če le?

— Ne, preje bom doma kot on. — Sedaj je na progi in predno pripelje poštni vlak, ki ga slišim odtod, bom že zopet doma.

Agafja je gledala v ono stran, kamor je bil odšel Savka. Bila je nestrpna, Savke pa še ni bilo od nikoder.

— No, kje pa je tako dolgo, — je vzkliknila, — tako počne, kakor bi imel vlak priti šele jutri. Oditi bom morala.

Reva se ni zmotila. V četrt ure je bil vlak tu. — Kam ga je le neslo? Verjemite mi, gospod, kar šla bom. — Še eno minuto ga počakam, je vzdihnila in sedla.

Končno se je iz teme prikazal Savka.

Vodilni nemški politiki

Chicago d'après Matin

Pariški «Matin» prinašča zanimivo skupino voditeljev nemških političnih strank, ki so bili deloma na novo, v glavnoma pa zopet izvoljeni v nemški parlament. So to od leve na desno v gornji vrsti: *Haase*, *Loebe* in *Breitscheid* (socijalisti) ter *Wirth* (centrum), v spodnji vrsti pa *Ludendorff* (fašist), *Stresemann* (ljudska stranka), *Tirpitz* (nacijonalec) in *Marx* (centrum).

V resnici bi bilo seveda precej težko pripraviti navedene gospode v tako miroljubno skupino, ker so si ne samo srditi politični, ampak del[illegible] tudi osebni nasprotniki. V ozadju je palača nemškega parlamenta.

---

mannu. Prvi izmed staršev je bil zaslišan obratovodja Witzel, ki so ga komaj zadržali, da ni planil na Haarmanna. Witzel pripoveduje, kako je na policiji med drugimi iz Leine izvlečenimi človeškimi ostanki spoznal lobanjo svoje ga sina in s tem sprožil zasledovanje Haarmanna. In vendar je Haarmann navzlic policijskemu nadzorovanju po umoru Witzelovega sina spravil še pet nadaljnjih fantov na oni svet!

Čim bolj se razvija zasliševanje, tem jasneje se razkriva silhueta posebnega Haarmannovega sokrivca: hannoverske policije. Ugotavlja se, naravnost po zasliševanjih policijskih uradnikov, da je policija marsikaj vedela o Haarmannovih mistrijoznih orgijah, tudi opozorjena je bila večkrat s kolikor toliko konkretnimi prijavami, a je izbegavala kontrolo nad Haarmannom. Seveda, Haarmann je sam bil kot špicelj v policijski službi, detektivska legitimacija mu je služila v vseh ozirih, pa kakor se je s spretnimi izvohani znal prikupiti policijskim šefom, tako je istočasno lahko tudi uganjal svoje grozovitosti. Skratka, homoseksualni krvolok Haarmann ni stal pod policijskim nadzorstvom, temveč varstvom. Precej prič je vedelo in deloma tudi prijavilo, da pri Haarmannu izginjajo mladi ljudje. Gransova ljubica pristitutka Schultz, njena tovarišica Walhan, perica Botte itd. so se parkrat zastonj obrnile na policijo. Gospodje pa so rekli, da za Haarmanna velja «uradna tajnost». Bilo je celo par preiskav v Haarmannovem stanovanju, a so bile brezuspešne. Hannover svoji državni policiji ne zaupa več.

K pojasnievanju o načinih Haarmannovega morienja so v četrtek podale tri priče interesantne navedbe. Fantje so drug za drugim izpovedali, kako jih je Haarmann zvabil na stanovanje z denarno ponudbo za treniranje v boksu. Da «preizkusi» njihovo moč, jim je zvezal roke in noge. A eden kakor drugi se je k sreči rešil z viptjem, česar se je Haarmann ustrašil. Razodeva se torej, da Haarmann svojim žrtvam ni le po eni metodi pregrizeval vratov v seksualni ekstazi, kakor uporno zatrjuje sam, temveč se posluževal vsakoraklh trikov z boksom, vezanjem in celo hipnotizmom. To znači velik preobrat v odgonetanju vampirjevega morilnega nagona, kajti odslej se Haarmann ne bo mogel več izgovarjati, da so «prav za prav» njegove žrtve bile le one s pregriznjenimi vratovi. Vedno se še namreč ponavlja debata, koliko mladeničev je Haarmann razkosal. V celoti je bilo najdenih 285 kosti in 22 lobanj. Ostale lobanje je Haarmann razbil in priznava 27 zločinov, ker mu je «vseeno, ali jih je bilo več ali manj...» Toda, kakor smo že omenili, v Nemčiji se zadnja leta pogreša 127 mladeničev, ki so izginili slično kakor doslej dokazane Haarmannove žrtve. Zasledovanje Haarmannovih komplicev gre počasi od rok. «Schlachtenkarl» še ni razkrinkan, dočim je Grans, ta apaška propala kreatura, že sojen s Haarmannom vred. Grans je bil Haarmannov zli duh, ki je vedel vse. Haarmann je n. pr. zdaj obširno izpovedal, kako ga je Grans neprestano nagovarjal, naj s sveta spravi mladega trgovskega potnika Witte-a. Witte je parkrat prenočeval pri Haarmannu in Grans je bil vsikdar jezen, ko je zjutraj videl Witte-a še živega. Končno se mu je izpolnila želja — in dobil je umorjencevo obleko... Cinizem, kolikor ga za razliko od hermafroditskega vampirja Haarmanna premore zakrknjeni Grans, je problem zase.

Tudi pri zasliševanju prič se naval javnosti dopušča le s presledki. Glede na žensko publiko se je te dni pripetil interesanten incident. Pri razpravi o podrobnostih umora nekega 17letnega Francoza je začel Haarmann razburjeno kričati, da ne more izpovedati v prisotnosti tolikih žensk, ki nimajo čuvstva.

Predsednik: «Razprava je sedaj javna in poslušajo lahko tudi ženske.»

Haarmann: «Toda tu se čuje toliko nemoralnih stvari!»

Predsednik: «To je njihova stvar, ako hočejo poslušati ali ne!»

S tem je predsednik podelil sijajno lekcijo damam, ki jim nikaka senzacija ni preko mere gadna in strašna, da bi jo zamudile.

Po zaslišanju vseh prič se bo v nastopnem tednu izpopolnjeval obtožni materijal z detajliranimi izvajanji. S tem se bodo šele jasneje osvetlila poedina zločejstva, prične se glavna borba med obema komplicema: Haarmannom in Gransom.

Ponarejevalci rentnih mark

Berlinskemu oddelku za presojanje falsifikatov v nemški državni banki so že več časa dohajali dobro ponarejeni bankovci po deset rentnih mark. Falsifikati so se pojavljali v prometu vedno češče, policijske oblasti pa jim niso mogle izslediti izvora. Slednjič se je moglo ugotoviti samo to, da vodijo sledi falsifikatov v neko berlinsko predmestje, kamor so pred časom prepeljali velik stroj za tiskanje na električni pogon.

Zasledovanje pravih krivcev je bilo vendarle silno težavno. Policijsko ravnateljstvo je dalo državni banki na razpolago celo skupino detektivov, ki pa dolgo niso mogli priti na jasno, kdo prav za prav ponareja denar. Po dolgem preiskovanju so razkrili, da je videti v kleti neke vile ponoči sumljivo luč. V istih prostorih je zelo tiho brenčal stroj. Kriminalni uradniki so pozvonili pri vhodu v skrivnostno vilo. Po večminutem čakanju jim je odprl človek majhne postave. Zelo nerad jim je možiček razkazal vilo. Na zahtevo je peljal detektive tudi v klet. In glej!! Tukaj sta počivala dva stroja za tiskanje v različnih barvah in na enem so bile celo pritrjene plošče za izdelovanje rentnih bankovcev po deset mark. Možiček se je delal nevednega in neuolžnega, ko pa je policija vdrla v sosednji prostor, je našla na mizi 2000 ponarejenih bankovcev po deset mark, katere je mali mož, ki jim je odprl, ostavil sredi štetja. Na vprašanje, kaj dela denar na mizi, se je vprašanec izgovoril, da ne ve, pozneje pa je rekel, da je prešteval falsifikate v dobri veri, da je to komunistični propagandni materijal. Policija je bila seveda drugačnega mnenja in je moža odvedla s seboj, ostale stanovalce v hiši pa je zaslišala.

Vila je last vdove po bančnem ravnatelju Romeiku, ki je imela pri sebi malega moža, kateri je rodom iz Avstralije in se izdaja za nečaka lastnice vile. Resničnost tega sorodstva pa se ne da natančno dognati. Nadalina poizvedovanja so pojasnila, da spada med ponarejevalce desetrentnih bankovcev neki tiskar iz Berlina, po imenu Kaiser. Njega in pa nekega komunističnega agitatorja je policija aretirala ter ju dala pod ključ. Izgleda namreč, da je v to falsifikatorsko akcijo zapletena tajna komunistična družba, ki se je posluževala ponarejanja za finansiranje svojih propagandističnih namenov.

Strašna nesreča na Kaspiškem jezeru

Kakor skoraj na vseh morjih, je te dni tudi na Kaspiškem jezeru divjal strahovit orkan, ki je povzročil ogromno škodo, pa tudi obilo nesreč. V Atlantskem oceanu in Črnem morju je vihar imel za človeško življenje posebno žalostne posledice. Celi parniki in to ne morda majhni, so izginili v strahovitih valovih in potegnili seboj ponekod vse posadko. Tak[illegible] posledice kakor na Kaspiškem jezeru, pa ni zaznamovati drugod na morju.

Nad 4000 ribiških čolnov je malo pred viharjem zapustilo ustje Volge in se napotilo na odprto morje na lov. Bili so to večinoma majhni čolni, v katerih je bilo po par mož. Nenadoma je nastal silen vihar, ki je trajal več dni. Pojavil se je strahovit mraz, kakor ga ljudje v teh krajih že dolgo ne pomnijo. Mestoma je padla temperatura na deset stopinj pod ničlo. In to na odprtem morju, kjer ni bilo rešitve! Veter je pihal s snbega, vsled česar je valila Volga proti morju obilo peska in blata. Posledica je bila, da so postali vsi kanali v ustju nedostopni tudi za majhne ladje in celo čolne. Razen tega je bil vihar tako močan, da je le malemu številu čolnov uspelo, povrniti se v varni pristan na zapadu in severu Kaspiškega jezera. Iz istega vzroka je bilo tudi reševalno delo silno težko in mestoma celo popolnoma onemogočeno.

Vsega skupaj so poslala pristaniška oblastva 22 ladij na pomoč ribičem na odprto morje, ki pa so imele velike težave z ledovjem, ki ga je gnal veter pred seboj in so spravljale ladje v nevarnost. Posledica je bila, da so valovi tudi mnogo teh rešilnih ladij vrgli na čeri in jih razbili. Več so jih tudi zdrobile ledene plošče ali tako pokvarile, da so se prej ali slej potopile z vsem moštvom.

V neprestani smrtni nevarnosti se je hrabrim mornarjem po dolgem naporu vendarle posrečilo, oteti vsega skupaj okoli 400 ribiških čolnov, to je komaj deseti del vsej ladjic, ki so odplule malo prej na lov. Bili so to večinoma oni čolni, ki so se nahajali najbliže ustju Volge.

Ribiči so se nahajali v strašnem položaju. Od mrazu so bili popolnoma otrpli. Mnogo jih je bilo naravnost oledenelih, ko so jih mrtve prepeljali na suho. Večina teh revežev bo za vedno pomnila strašne ure, ki so jih morali prebiti v groznem viharju na morju. Skoraj osem dni ni nihče zaužil grižljaja, ker se ni nihče nadejal takega lova in se zato ni preskrbel z živili!

Uradno poročilo o katastrofi učinkuje v vsej Rusiji strahovito. Več tisoč ribičev je žalostno poginilo v ledenih valovih! Le majhen del trupel se je posrečilo rešiti in jih pokopati v domači zemlji. Drugi počivajo na dnu Kaspiškega jezera, ali pa jih še vedno razburkani valovi podijo proti jugu, proti turški in perzijski obali. Nesreča je tokrat še večja kot leta 1921., po strašni lakoti, ker so uničene tudi vse ribiške naprave, čolni, mreže in drugo orodje, blago, ki gre v milijone. Ribarstvo Astrahana je uničeno za mnogo let. Sladkosnedeži po vsem svetu se bodo za precej časa morali odreči astrahanskemu kavijarju.

Najbolje oblečena ženska na svetu

Pred nekaj tedni je pisalo «Jutro» o «najbolje oblečeni ženi na svetu», so progi nekega bogatega angleškega majorja, ki si je vcepila v glavo, da ji ne sme biti nobena dama kos v izmaličljivosti novih toalet. Posledica je bila, da je svojega moža popolnoma ruinirala, tako da se je revež moral ločiti od nje, dasi jo je imel v resnici zelo rad. Žena je odpotovala v Ameriko in je vzela seboj obleke za več voz.

Zdi se pa, da ta majorjeva žena le ni bila «najbolje oblečena žena na svetu». Te dni je namreč umrla v London gospa Wilkinsova, ki se je [illegible] svoje smrti z vso pravico nazivala «kraljico mode» in je veljala res kot najbolje oblečena žena na svetu.

Wilkinsovi se je leta 1921. začudil celo ves Pariz, ki ga ni spraviti tako hitro v zadrego in v osuplost, ker je pod imenom grofice Monte Cristo zlodila s svojimi modnimi kreacijami splošno pozornost. Pokojnica, ki je doživela 49 let, ni nikoli oblekla ene obleke dvakrat. Pač pa je včasih po več krat na dan menjala kostum.

Ta zanimiva žena pravi sama, da je za svojega šesttedenskega bivanja v Parizu nakupila za 32 tisoč funtov (nad 10 milijonov dinarjev) toalet in za 16.000 funtov (pet milijonov dinarjev) klobukov. V tretjem zakonu je poročila Wilkinsonova učitelja svojega sina, zelo mladega moža, ki pa ni bil v tem zakonu posebno srečen. Po njegovih lastnih izjavah ga je prisilila žena, da si je moral zaslužiti svojo hrano s bližnim delom. V njeni vili v Nottinghamu je moral gospod soprog oskrbovati kuhinjska dela, tla voščiti, svoje perilo sam prati in poleg tega tudi na vrtu trdo delati. Ni čuda, da je končno pustil svojo ženrav lepo in elegantno ženo in ji pobegnil. Postal je plesni učitelj v London in živi lepo v miru.

Ako je Wilkinsova izdala cela premoženja za svoje toalete samo zato, da jo občuduje ves svet, ni čuda, da ji je jelo zmanjkovati denarja za vsakdanje potrebščine, posebno ker se sama ni utegnila brigati za gospodinjstvo, in da je štedila celo pri izdatkih za služkinje. No, pa saj je imela moža-sužnja!

Sultanov ljubezenski roman

Turški listi prinašajo te dni romantično zgodovino sultana Abdul Medžida pod naslovom «Zadnja poročna noč zadnjega sultana».

Kakor znano, je bil poslednji turški sultan Abdul Medžid odstavljen v novembru 1922., pred dobrim pol letom pa tudi kot kalif vsega mohamedanskega sveta. Nova turška vlada je pozvala bivšega sultana in kalifa, naj se nemudoma izseli iz države. Medžid je v par urah moral zapustiti torišče svojega vladanja. Z najožjimi rodbinskimi člani, med katerimi so se nahajale tudi tri žene sultanove, je moral pobegniti in se je zatekel v Švico, kesneje pa na francosko Rivjero.

Eden sultanovih vrtnarjev v Carigradu je imel 15letno hčerko Nevzad, ki je bila baje čudovito lepa. Sultan jo je videl v svojih prostorih [illegible] in jo je ljubezniivo nagovoril. Tega je bilo dobra tri leta. Že prihodnji dan je bilo v sultanovi palači velikansko razburjenje. Od ust do ust je letela vest, ki je poseglo v carjevem haremu na, [illegible] skoraj revolucijo: sultan se ženi s krasno hčerko vrtnarja. In res. Dva dni potem je sultan osebno razkazal svoji najmlajši ženi krasne prostore, ki so bili odslej namenjeni samo njej. Narodu pa so objavili, da «si je Njegovo Veličanstvo vzelo za ženo bujno krasotico».

Od tega trenutka dalje je prebil sultan skoraj ves dan in gotovo vso noč v haremu. Vsaka oficijelna ceremonija mu je bila naravnost zoprna. Politika ga je tako razdražila, da se več dni ni prikazal iz soban, namenjenih samo njegovim ženam. Ko se je moral umakniti pred revolucijonarno vlado na angleško vojno ladjo in odliti v pregnanstvo, ni smela biti med njegovimi ženami sultanova najmlajša, pa tudi najlepša soproga, komaj 18letna Nevzad. Vzeti je smel seboj le svoje prve tri žene.

V Švici so kaj kmalu opazile sultanove soproge globoko potrtost svojega gospodarja. S solzami v očeh jim je končno priznal, da ga bo poželenje po mali Nevzad še spravilo v grob. Dovolile so mu, da je pisal njihovi tekmovalki: «Pridi, Nevzad! Brez tebe mi ni živeti!»

In mala Nevzad je nemudoma pobrala v Carigradu šila in kopita in poletela v naročje svojega moža in gospodarja v Švico. In sultan se zopet smehlja in ga je večinoma dobiti le v njegovem improviziranem haremu, dasi ima že 64 let.

× **Večkratni umor iz maščevanja.** V sredo zvečer je bil aretiran v Hamburgu 40letni trgovec Westfeld, pristojen v Smirno, ki je ustrelil z revolverjem gospo Heinemannovo, njeno 21letno hčerko Harriet in njenega 14letnega sina. Hči je podlegla ranam. Tudi mati in sin bosta težko okrevala. Westfeld je izjavil na policiji, da je storil samo svojo dolžnost. Pozval je redarje, naj gredo v njegovo stanovanje, kjer je nekemu Daliski razbil glavo. Detektivi so odšli v sobo Westfeldovo, kjer so našli 27letnega Tomaža Dalisko z razklano glavo. Westfeld je dopoldne umoril Dalisko, ki je bil zaročenec ustreljene Harriet. Morilec je dejal pri zaslišanju, da je zelo zadovoljen, ker se mu je maščevanje tako imenitno posrečilo.

× **Slučaj Angerstein.** Kakor poročajo nemški listi, je bančnik Angerstein, ki je pred par dnevi umoril v Siegenu v Nemčiji kar osem ljudi tekom dveh dni v svoji vili in jo potem zažgal, da bi prikril sledove, nakar se je sam ranil in izpovedal na policiji, da so ga napadli roparji in mu tudi zapalili hišo, podal pri neprestanem zasliševanju razne izjave, iz katerih se da z vso gotovostjo sklepati, da je izvedel morilec svoj čin s popolnim premdarkom. To je tem bolj verjetno, ker je že svojčas v Angersteinovi hiši, ki jo je imel v Niederscheltu, izbruhnil požar. Mož je moral že takrat nemara po krivem priseči. Nadalje spravljajo Angersteina v zvezo z umorom v Wissenu, ki je ostal doslej nepojasnjen. — Več filmskih družb so hoče sedaj okoristiti z umorom Angersteina. Pogreb njegovih osmih žrtev so filmale kar tri družbe. Prišla je še ena družba, ki že izdeluje film, katerega hoče spraviti na platno in predvajati žalostno afero v obliki drame.

× **Nesreča na morju?** Pretekli petek je odplula iz Esbjerga na jutlandski obali na Danskem skupina 70 ribiških čolnov na visoko morje na lov, pa se doslej še ni povrnila. Bati se je, da je celo brodovje zajel vihar in da so se čolni z vsemi 300 ribiči potopili.

× **Rakov bacil odkrit?** Zdravniku drju. Schmiedtu v Monakovem se je po dolgem iskanju posrečilo, da je sedaj nedvomno ugotovil povzročitelja ene najstrašnejših bolezni, raka. Doktor Schmiedt bo o izidu svojih raziskavanj na tem polju v kratkem izdal knjigo.

× **Smrtna vožnja svatov.** Pri Lyonu na Francoskem se je velikemu avtomobilu, v katerem so sedli svati, ki so se ravno peljali z ženitovanja, zlomilo krmilo, vsled česar se je avto v polnem diru zaletel v zid in se popolnoma razbil. Pri nesreči je bilo pet oseb ubitih in osem hudo ranjenih.

× **Vendar življenje na Martu?** Profesor Hamilton na Hawardski univerzi trdi, da je na Martu vendarle inteligentno življenje: oni znaci Kanali so v resnici kanali, pravi, in opazil je celo vegetacijo. Profesor Hamilton opira svoje trditve na 90dnevno opazovanje pod zelo ugodnimi okoliščinami ter namerava kmalu objaviti svoje mnenje o tem kočljivem predmetu.

— Pomislite, če ni to sreča, se je zasmejal veselo. Splazil sem se k grmu, iztegnil roko in — imam ga. — In da bi rešil situacijo, se je robato okrenil k Agafji ter jo objel krog pasu. Pri vsej svoji dobrosrčnosti je Savka prezirai žene.

Gledal je nanje odzgoraj in jih je zasmehoval radi njihove ljubezni do njega. Bog ve, morda sta bila ravno to omalovaževanje in zasmehovanje vzrok, da so ga selske Dulcineje imele tako rade. Bil je lep, vitek, iz oči mu je odsevala dobrota, toda s temi zunanjimi lastnostmi si ni mogoče razložiti njihove ljubezni. Morda se jim je tudi smislil nesrečnik, ki so ga bili izgnali iz lastne koče v tuje nasade.

— Tako, sedaj pa povej gospodu, po kaj si prišla — je nadaljeval Savka. — ti poročena žena, ha, ha! — No hajdi, napijmo se še vodke!

Vstal sem in odšel doli v nasade. Kmalu sem zaslišal srečni smeh Agafje. Kaj pa vlak, sem se spomnil, ta je pač že davno tu.

Vrnil sem se, da bi ji to povedal. Agafja je ležala, vsa opojena od vodke, nočnega vonja in Savkove ljubezni, poleg njega na zemlji in je krčevito stiskala obraz k njegovim kolenom. Mojega prihoda ni niti opazila.

— Agaša, čas je že, vlak je že davno tu — sem dejal.

— Seveda je čas, kaj se še steguješ, nesramnica! — je dostavil Savka.

Agafja se je vzravnala, me pogledala in se je zopet stisnila k njemu. Videl sem, da trpi. Za hip se je hotela dvigniti, pa jo je zopet neka nevidna sila treščila Savki v naročje.

— Njegova naj bom — je vzkliknila nepremišljeno.

Odšel sem zopet k reki pogledat, če se je kaj ujelo. Poiskal sem si na bregu prikladno mesto in sedel tam kakor v naslanjač: počival sem dolgo, obujal spomine in gledal v zvezde.

— Agafja! — sem zaslišal glas iz vasi. Najbrže se je vrnil mož in je vznemirjen iskal svojo ženo. Iz vrta pa je zvenel smeh žene, ki se je spozabila in je pijana kratke sreče iskala tolažbe za kazen, ki jo je čakala prihodnji dan. Zaspal sem. Ko sem se zjutraj prebudil, je sedel Savka poleg mene.

— Ali je Agaša že odšla? — je bilo moje prvo vprašanje.

— Tja poglejte — je pokazal Savka k brodu.

Zagledel sem Agefio, ki je z dvignjenim krilom, vsa razmršena, z ruto postrani, brodila čez reko. Noge so se ji opotekale . . .

— Dobro ve, kaj jo čaka, je rekel Savka strupeno. — Škodo bi delale te ženske, pri tem so pa bojazljive kot zajci. Zdaj bo dobila, kar ji gre, jaz bom imel pa še z oblastjo opraviti zavoljo teh žensk. —

Agafja je prebrodila reka ter šla preko polja proti vasi. Spočetka je stopala hrabro, potem pa jo je jel mučiti strah. Ustavila se je in se je sramežljivo ozrla.

— Nič ji kaj ne diši — se je zasmejal Savka — mož jo čaka, že vso uro, ali ga vidite?

Pri cesti je res stal Jakob in gledal vračajočo se ženo. Kaj si je pač mislil pri tem? Kakšne besede ji je pripravljal za sprejem? Agafja se je zopet ozrla, kakor bi pričakovala njine pomoči; nato je stopala zopet dalje.

Še nikoli nisem videl niti pri pijancu, niti pri treznem človeku take hoje. Opotekala se je, kakor bi jo težil pogled moža. Ko je napravila približno sto korakov, se je še enkrat ozrla in je sedla.

— Vsaj za grm se skrij — sem rekel Savki, njen mož te bo zagledal.

— On že dobro ve, od koga Agafja prihaja. Pomoči ženske ne hodijo k vrtnarju po zelje. To vedo vsi. —

Ozrl sem se na Agafio. Njeno lice je bilo bledo in žalostno, kakor ga vidimo pri ljudeh, ki trpe težke muke.

— Kar mačko veseli — miško žalosti — je vzdihnil Savka.

Agafja je medtem vstala, dvignila glavo in s smelim korakom šla svojemu možu vštric. Očividno se je ohrabrila, zbrala vse svoje moči in nastopila svojo pot.

OB LEKE
OB NA
O.B ROKE
MESTNI TRG 5
BERNATOVIC
1922a

Torino-Fiat 505
30 HP, 4 cilindri, šestsedežen, najnovejšega tipa, 3 mesece v rabi, garantirano brezhiben, se proda. Naslov pri upravi „Jutra". 7037a

Kraljestvo mode

Plašči iz astrahana

Astrahan, ki je bil dolgo časa iz mode in pozabljen, se zopet uveljavija. Astrahan je, kakor znano, kožuhovina mrtvorojenega jagnjeta in se stroji in striže, na poseben način v Perziji. Istega izvora in na poseben način izdelane so tudi kože, ki jih imenujemo «perzijance». Najlepše in najdražje prihajajo iz Bok[illegible] Modeli, ki [illegible] popolnoma opravičujejo njihovo občudovanje za astrahan. Prvi «Moskovita», kratek in obrobljen s tresami [illegible] l'ondée» z ovratnikom iz amerikanske kune; tretji «Monna Vanna» z ovratnikom in obrobkom iz sivega astrahana.

Tajna toalete egipčanskih žen

Angležinja Lady Drummondey s je mudila delj časa v Egiptu in je po svojem povratku v domovino opisala v nekem ženskem listu tajnosti oblačenja egipčanskih žen. Egipčanka se oblači zelo diskretno in živi najraje sama zase. V javnosti se pokaže redkokdaj, kader pa gre na ulico, se pokrije s kopreno. Brez pajčolana ostavi hišo le v izjemnih slučajih. Obleka imovite Egipčanke je bogato okrašena z dragocenim kamenjem. Dame iz haremov posvečaje največ časa kultu svoje lepote. Radi tega se pogostoma pripeti, da koža na licih stare Egipčanke popoka ter se zelo nagubanči. Za kozmetična sredstva služijo Egipčankam različna mazila, soki rastlin in strupeni irdečki, v mešanju katerih so Egipčanke zelo vešče. S temi sredstvi se da doseči in celo povečati momentana lepota, toda maščevanje po letih ne izostane.

Posebno zanimiva je kultura obrvi in trepalnic pri Egipčankah. Oči si umivajo ženske v Egiptu z neko posebno tekočino, katero kuhajo iz korenik tajnih rastlin. Kislina, katero dajejo te korenike od sebe, daje očem krasen sijaj in potrebno črnino pod očmi. Barva las egipčanskih žen je večinoma svetla. Zato se lišpajo in si barvajo lase s tekimi sredstvi, ki povečajo njih krasoto, a obenem povzročajo, da postanejo ženske kmalu po 40. letih pešaste. Lady Drummond Hay sodi, da so vse tiste Egipčanke, ki nosijo kopreno čez obraz, grde, sicer bi se ne moglo dogajati, da bi se lepotice kazale v javnosti brez pajčolana. Kadar Egipčanka ostari, si zakrije obraz, ker jo je sram pokazati svoje izkaženo lice moški in ženski javnosti.

VEČERNA OBLEKA.
Obleka iz črno-modro pisanega «crêpe romaine», s srebrno in zlato vezenino.

Modno blago
za ženske in moške, parhante, flanele in drugo kupite ugodno pri
Chrobath Franc, Kranj.

Moderna tehnika

Poskusna vožnja s Flettnerjevim ‚rotorjem'

Iz Kiela v Nemčiji poročajo dne 3. decembra: Včeraj se je vršila tukaj prva poskusna vožnja s Flettnerjevim «Rotorjem» in je prav dobro izpadla. Iz vseh krajev Nemčije so prihitele ljudske množice, da bi mogle prisostvovati prvi vožnji z ladjo «Buckau». Vožnja se je vršila po napovedanem programu. Na rotorni ladji je bil tudi pomorski kapitan König, znan po svoji drzni vožnji na nemški podmornici v Ameriko. Vreme pa je bilo zelo neugodno. Ves dan je deževalo. Rotorna ladja ni mogla vzeti na krov vseh gostov, ker je jedva 50 metrov dolga in 9 metrov široka. Stvar pa se je uredila tako, da so povabljenci imeli na razpolago neko ladjo, ki vozi v Ameriko in s te ladje so lahko opazovali manevre Flettnerjevega «Rotorja».

Rotorna ladja je radi nepovoljnega vremena preplula 3.5 metra v eni sekundi. To je lakom malo imponiralo, strokovnjake pa je zadovoljilo. Baje se je Flettnerjeva naprava izkazala kot soliden izum. Pomikala se je kljub minimalnemu pihanju vetra neprestano dalje in dalje. Krmar je popolnoma obvladal situacijo na svojem odgovornem mestu.

Sedaj je na vrsti vprašanje, v koliko es bo dal Flettnerjev izum uporabili praktično. Strokovnjaki sodijo, da se bo stvar obnesla, pravijo pa, da je rotorna ladja v sedanjem stanu šele prvi poskus novovrstne morjeplovbe. Do popolnosti «rotorja» pa je še daleč in nadaljni poskusi bodo pokazali, kako je treba graditi te ladje na veter, da bodo dosegle z najmanjšo porabo energije največje uspehe. Celokupni nemški tisk pa je mnenja, da sta balon Z. R. III. in Flettnerjeva motorna ladja dve svetli točki nemške bodočnosti na polju tehnike.

Največji monument sveta

V južnih državah Zedinjenih držav obstoji mnogo društev, ki so si stavila za nalogo, da obdrže med potomci spomin na svoje velike voditelje izza ameriške meščanske vojne, v kateri sta si stala nasproti sever in jug. Eno izmed teh društev pa je zasnovalo grandiozen načrt, postaviti generalu Leeju kot reprezentantu juga v tistih bojih, povsem svojevrsten spomenik. Kraj temu spomeniku so izbrali na gori «Stone Mountain» v državi Georgia, kakih 25 kilometrov od Atlanta. Ta gora je en sam ogromen granitni blok, dolg 2500 metrov, njen vrh pa se dviguje v višino 250 metrov nad okolico. Stene gore kipe nad 100 metrov navpično v zrak, nato se polagoma nagibajo proti vrhu. Ob vznožju tega velikanskega bloka je hotelo društvo «United Daughters of the Confederacy» izklesati v živo skalo Leejevo glavo kot bas-relief. Preden pa so šli na delo, so povprašali za svèt kiparja Gutzona Borglama. Ta pa jim je odsvetoval, češ, da bi tak spomenik ne vzbujal vtisa grandioznosti, ker bi generalova glava iz dalje izgledala kot prilepljena pisemska znamka in bi se na obširni goreki steni izgubila in ne vzbujala nikakega efekta. Zastopniki «United Daughters» so uvideli tehtnost Borglumovih argumentov in so ga prosili, naj on sestavi kak primeren načrt. Borglum je

bil mnenja, da bi bilo najprimerneje, vklesati v steno kako heroično skulpturo, ki bi naj prikazovala tako duševne kakor fizične napore juga v gigantski meščanski vojni. Borglumova misel je bila z navdušenjem sprejeta. Dame južnih držav so se takoj podale na delo, da zberejo sredstev, ki bi omogočila uresničenje velikanskega načrta. Njihova akcija je uspela in strokovnjaki so se takoj podali na delo.

Komisija, ki je preiskala goro «Stone Mountain», je ugotovila, da je granit tako trd, da bo spomenik lahko kljuboval vremenskim vplivom sto- in stoletja. Poleg tega bi ga bilo celo laže obdelovati kakor marmor, čeprav je mnogo trši. Granit je sivovijoličaste barve.

Borglumov osnutek prikazuje konfederacijsko armado na pohodu. V središču skupine stoje generali Lee, Davis, Jackson, Johnston, Forrest in Stewart. Vsa grupa bi se raztezala v širino nad 400 m in v višino skoraj 60 m. V armadi so zastopane vse panoge vojaštva. Prvi proračun za izvedbo Boglumovega načrta je znašal okrog dva milijona dolarjev (nad 140 milijonov dinarjev), toda povišek plač in podraženje materijala je povišalo proračun na štiri milijone dolarjev (nad četri milijona dinarjev). Razen prispevkov zasebnikov so darovali še mesto Atlanta, grofija Fulton in država Georgija. Da se pridobi čim več ustanovnikov, je bilo sklenjeno, da bodo njihova imena vklesali v stene spominske dvorane, ki jo bodo postavili v slogu dorijskih svetišč ob vznožju gore.

Najlaže si bomo predočili ogromne dimenzije spomenika, če ga primerjamo s znanimi umotvori starega in novega veka. Tako je n. pr. glava generala Leeja tolika, da bi se za njo popolnoma skrila egipčanska sfinga. Šestnajstnadstropni nebotičnik bi meril točno toliko, koliker generalov kip od konjskih kopit pa do krajev generalovega klobuka. Od tisoč vojakov, ki bodo vklesani v steno, bo meril vsak najmanj 42 metrov v višina. Preden bo dogotovljena osrednja skupina, bo preteklo nad tri leta. Pred nekaj meseci so odkrili glavo generala. Na čast tej slavnosti so priredili matinejo na generalovih plečih, kjer je dobilo prostora 30 povabljencev. Pod njimi pa je zeval prepad, globok 150 metrov...

Vsa dela na spomeniku se morajo vršiti od zgoraj navzdol. Delavci, ki jih spuščajo v škrjučerju ob steni dol, morajo najprej zabiti v granit kole, na katere polože železne nosilce in lesene stopnice. Potem pridejo na vrsto risarji, ki morajo najprej načrtati oris posameznih figur. V ta namen je stavil Borglum na razpolago veliko skico, ki so jo pomanjšali in v brezmesečni jasni noči s pomočjo ogromnega projekcijskega aparata projicirali na steno.

Nekaj za ljubitelje fotografiranja

Kdor je že kdaj fotografiral ve, da je camera obscura vedno pereče vprašanje. Zato moramo z veseljem pozdraviti sredstvo, ki nas vsaj deloma reši teme in rdeče luči. To sredstvo je fenozafranin, rdeče barvilo. Vrednost tega barvila obstoji v tem, da napravi fotografsko ploščo za svetlobo precej neobčutljivo, ne da bi pri tem trpela slika.

Pred uporabo razstopimo fenozafranin v vodi v razmerju 1 : 2000. Gram tega barvila nam da torej 2 l tekočine. Tekočine potrebujemo toliko, da je plošča pokrita. Že uporabljeno tekočino lahko znova rabimo. Iz tega sledi, da nas tako razvijanje praktično nič več ne stane, kor razvijanje brez fenozafranina.

Razvijanje s fenozafraninom je takole: Ploščo pustimo v gorimenovani tekočini eno do dve minuti. S tresenjem poskrbimo, da se odstranijo morebitni zračni mehurčki na plošči. Ker je plošča v začetku za svetlobo občutljiva, jo moramo varovati pred kemično delujočimi svetlobnimi žarki. No, tak temen prostor nam zvečer ne bo težko najti. V najslabšem slučaju se skrijemo s ploščo za eno minuto v kako omaro.

Po preteku ene minute postane plošča, rdeča in ni več za svetlobo občutljiva. Na brž povzroči to sredstvo molekularno pregrupiranje v srebrnem bromidu. Ko smo vzeli ploščo iz barvila jo lahko brez skrbi razvijamo pri navadni luči na navaden način. Seveda moramo delati nekoliko metrov od luči in v senci.

Razvojna tekočina pordeči, plošča pa dobiva počasi normalno barvo. Razvojno tekočino vkljub rdeči barvi še dalje lahko rabimo. Ko je slika že precej razvita, lahko prinesemo ploščo precej blizu k luči, da se prepričamo kako je razvijanje napredovalo. Rdeča barva izgine popolnoma šele v fiksirni kopeli. Ako pa ne izgine popolnoma niti potem, ko smo ploščo večkrat oprali v navadni vodi, uniči poslednje sledove barvila galunova razstopina (1 : 100).

Bujni, svilasti lasje,
po rednem umivanju glave z
„Elida" Shampoon-om!
1832

Bosch električna razsvetljava za kolesa, višek moderne tehnike! J. GOREC, Palača Ljubljanske kred. ine banke.

C. Golar:

Ptica v prostosti

(Literarno satirična črtica.)

Omenil sem že nekje, da še zmeraj živi napol umetna, napol narodna pesem v ustih priprostega naroda po solnčnih bregovih Slovenskih goric. Vsakdanji dogodki in doživljaji najdejo svojega pevca, ki jih v neprililjeni, priprosti melodiji razširi in izda med narod.

Ali danes imam pred seboj knjižico pesmi z naslovom «Ptica v prostosti», ki jih je napisal, založil in na svetlo dal Matija Belec, viničar pri Sv. Bolfanku v Slovenskih goricah. Kot pove naslovna stran, je to že tretji zvezek njegovih pesmi, ki jim je prav po knjigotržkem literarnem načinu vse pravice pridržal.

Pesmi so zložene v literarnem, za priprostega človeka frapantno pravilnem in umetnem jeziku, ki mu pa pevec seveda ni vselej kos, in zato je v teh utrinkih navdušenega viničarja na kupe naivnosti, da ne rabim hujšega izraza, gostobesednosti in pristnih budalostij, ki jih je zagrešil na visokih bergljah se opotekajoči pevec v zabavo svojih bralcev. Par takšnih prijaznih mest in kolikor mogoče zabavnih pesniških primer bi rad navedel nestrogemu čitatelju, da vidi, kakšna je «moderna poezija» v vinorodni Prlekiji.

«V prostorne nebeške višave,» tako nam poje pesnik Matija, «se ozira Slovan z nižave, da bi zagledal zvezdi, ki bi ga rešila brez ovira muh na teh zemeljskih tleh.» Kako si je to stvar naš pevec predstavljal, je seveda njegova stvar, a meni se zdi, da si sploh ničesar ni predstavljal, ampak je le čital Gregorčičevo «Našo zvezdo» in si jo po svoje prikrojil. O «Prostosti» začenja pesmico:

Ptičica v grmovju skače
z vejice na vejico,
poje lepo pa brez plače
od prostosti pesmico.

To je lepo od nje, veliko lepše kot od modernega poeta, ki bi visel brez prestanka založnikom na vratu, zahtevajoč svoj mastni honorar.

V pesmi «Ribič» poje:

Med gorami reka teče,
čudo močno se vali:
se v valovih čolnič meče,
v čolnu ribič mlad sedi.

Tisti ribič je bil dekletov ljubljenec, ki mu je dala zlat prstan, ko pa sta v «čolniču krampljala, z roke v vodo mu sfrči.» Zdaj ga dekle več ne mara, in dokler riba hudobna, ki je požrla prstan, ne bo vjeta, ne gre ž njim pred oltar.

Ribič vlači svoje mreže,
rib tisoče polovi,
vsaki «am trebuh preseče,
ker rad našel prstan bi.

Ali deklica je trdosrčna, s poroko ni nič in pesnik konča:

Tako se v nesrečo zgazi
z lastno krivdo marsikdo.

Zanimiva in za pesnika značilna je «Moja pesem», iz nje spoznamo, da pesnik — hvala Bogu — ni kak zakrknjen vodopivec. Poslušajmo:

Šel bodem po sveti
pogledat okrog,
kaj dela kdo v kleti
in kaki je log.

Ko nam pesnik pove, da bo vriskal in pel po sveti, zakaj kdor tega ne dela, živi ko «mutasti ptič,» končuje pesem s prelepo pointo:

Le pojmo Slovenci
in pijmo tako
da nekdaj vsi z venci
šli bomo v nebo.

Tako je prav! Kaj pa bi tudi delali brez vencev! Zlasti devicam je zelo potreben.

In potem se naš pevec tudi pritožuje nad poezijo, rekoč:

«Zakaj me mučiš noč in dan,
Poezija ti zlata!
In vedno le v nadležno stran
odpiraš svoja vrata?»

Saj bi vendar morala znati, da ga svet «zasramuje, ker ni mu mar za petje zdaj, mu s smehom ga plačuje.» Ali pesnik ne klone:

«Jaz v pesmi stavim sreče up,
brez vsake sodbe vaše:
Za vsiljen hlinast vam poljub
ne dam pa žlico kaše.»

K tem besedam moremo pesniku samo čestitati, posebno še, ker dostavlja: «Jaz pel bom, dokler bom živel.»

In v pesmi «Slavčku» točno in milo prosi pesnik:

«Dragi slavček, moj prijatelj,
bodi vedno mi ravnatelj,
da bo čist moj triolet —»

Pokarati pa moram pesnika, da vsaj v teh bukvicah ne najdem trioleta, pač pa ciklus: «Sonetje moje nesreče». — Da, Prešeren, tu imaš zvestega naslednika, ki tako-le začenja svoje tužaljke:

«Urbanska fara, zdrava mi ostani.»

To bi torej bilo namesto «O Vrba» — a potem se začenja križev pot, v šolo ga je mati poljala,
«da glava moja kdaj bi kaj veljala —» pa «mlin mu je zdrobil željo v prah ostali,
ki ž njim so me v pastirsko službo dali,
da tam živini sem dajal povelje.»

Potem pa se je lotil «cvetke poezije» in «zdaj trosi v pesmih solze še nekdanje za blagor svoje drage domačije.»

Vendar pa kljub temu, da se je «klatil en čas med nami kot ptica v zimi malo spoštovana», je zdaj srečen, ker poje:
«Je dal mi zvesto tudi Bog družico,
da ni mi treba od ljubezni peti —
kot pel Prešeren v krasnem je soneti,
da vtrgal drug njegovo je cvetlico.»

In potem, ko se pohvali, da je «prebral mnogo pesmarico», konča z ginljivo tožbo:
«To vem, da vse življenje je trpljenje,
ki v njem se najde malo čiste slave,
le smrt in grob edina sta v rešenje.»

No, vidite, to se že čisto dobro sliši! Zato se pevec tega zaveda, ko konča svoj ciklus:

«Ko bode moja sveča dogorela
in pevska žila se mi smrtno rani,
Urbanska fara boš z menoj slovela!»

Želim, naj se zgodi tako, in končam z njegovimi verzi:

«Če drugi kdo hoče
to pravdo*) prevzeti —
Ta morda mogoče
zna lepše zapeti.

Vsak pevec zapoje,
kako si pač misli:
Kriv sodbe je svoje,
če pesem ni v čislih.»

*) Pravda je obsodba pevcev!

Zdravstvo

Boj proti jetiki

V Evropi in Ameriki gredo zadnja leta oblastva odločno v boj proti tuberkulozi, tej nevarni bolezni širokih ljudskih plasti. Uspehi boja se že kažejo.

Mednarodna konferenca za pobijanje tuberkuloze, ki je letos zborovala v Lausanni, je pokazala velik napredek v svojem humanitarnem stremljenju.

Iz podatkov, ki jih je objavila ta konferenca, je posneti, da je zadnjih 20 let jetika precej nazadovala. Na Angleškem je padel odstotek umrljivosti za to bolezen od leta 1901. do 1921. za 46 odstotkov, v Zedinjenih državah pa za 32 odstotkov. V Lyonu je umrlo v tem razdobju za jetiko polovico manj ljudi. Ko pa so začeli obolele otroke iz mest pošiljati na zdrav zrak na deželo, je od 2500 bolnih otrok umrlo le sedem.

Konferenca za pobijanje jetike je ugotovila, da je najuspešnejše orožje zoper tuberkulozo ustanovitev posebnih oddelkov za jetične v bolnicah, nadalje da se pokliče zdravnik v vsakem primeru obolelosti, potem lekarne za revne sloje, kjer prejemajo brezplačna zdravila, predvsem pa, da se pošiljajo bolniki in zlasti otroci iz mest na deželo.

Upati je, da se, ako se v tem pravcu nadaljuje započeti boj zoper to splošno ljudsko bolezen, vedno bolj zmanjša odstotek umrljivosti, ki je dandanes kljub razveseljivemu nazadovanju tuberkuloze še vedno ogromen. Dognalo se je namreč, da umre na vsem svetu še vedno skoro polovica ljudi za jetiko.

Slepota ozdravljiva?

Bilo je nekako pred enim letom, ko so listi poročali o senzacijonalnih uspehih, ki jih je dosegel francoski zdravnik dr. Bonnefon na nekaterih v vojni oslepelih vojakih.

Takrat je poročal profesor Bergonié Medicinski akademiji, da je dr. Bonnefon na podlagi izkustev moderne oftalmologije ozdravil nekaj slepcev. Kakor smo že v četrtkovem «Jutru» kratko zabeležili, poročajo sedaj listi, da so Bonnefonova raziskovanja in njegovi poskusi uspeli tako daleč, da danes lahko z vso gotovostjo trdimo, da je mogoče slepcem vsaj deloma vrniti vid. Pa poslušajmo dr. Bonnefona samega, ki v pismu na Andréja Linvilla, ravnatelja «Lista za vojne pohabljence», poroča o doseženih uspehih:

Bilo je pred letom dni, ko sem dnevno poročal Medicinski akademiji o poteku rezultata operacije na nekem v vojni oslepelem vojaku. Dve leti sem čakal, predno sem si upal stopiti v javnost in objaviti uspeh moje prve operacije. Kajti v medicini posamezen primer ne pomeni nič. Čutil sem preveliko odgovornost, da bi si bil upal zrevolucijonizirati javno mnenje in vzbuditi med nesrečnimi slepci trohico upanja na ozdravljenje, predno se nisem dodobra uveril, da mora operacija dovesti do uspeha. Tudi sem bil pripravljen na odpor in nevero nekaterih svojih kolegov, kar me je še bolj vzpodbujalo k molku. Nekega dne v oktobru 1923. pa mi je sam profesor Bergonié, s katerim sem skupno delal na svoji novi metodi, svetoval, naj stopim pred javnost.

In od takrat, od oktobra 1923., pa do danes je uspeh enoletnega vztrajnega dela sledeči:

Od 230 vojnih slepcev, ki sem jih imel na razpolago, sem jih dobil štirinajst, na katerih sem poskusil z večjim ali manjšim uspehom svojo operacijo. Rezultat je bil ta-le: petim slepcem je moja operacija pomagala toliko, da se sedaj lahko svobodno kretajo in niso več navezani na vodnika. V štirih primerih sem nesrečnikom pomagal toliko, da morejo razločevati obliko predmetov in celo barve. Pri dveh izmed teh poslednjih je moja operacija odstranila bolečine v očeh, ki so jih bolele, odkar so izgubili vid. Od operacij je poteklo štiri do šest mesecev, in nikdo se do danes še ni pritožil, da bi bilo nastopilo kako poslabšanje. Dva izmed operirancev zdaj lahko razločujeta svetlobo od teme, pri treh pa bo potrebna še ena operacija, ki jo nameravam izvršiti pričetkom leta 1925.

Dr. G. BONNEFON.

Cliché d'après Matin

To so, evo, uspehi, ki sem jih dosegel. Zahvaljujem se vsem tistim, ki so me pri mojem delu podpirali in me bodrili, slepim nesrečnikom pa kličem: zaupajte v medicino, vsem izmed vas, ki trpite, bo pomagano do poslednjega.

Temu pismu dr. Bonnefona, ki je bilo objavljeno v «Listu za vojne pohabljence», so sledila pisma polna hvaležnosti, ki so jih pisali Jean Gazaille iz Lachenauda, A. Vairet iz Dijona, Elie Carrier iz Toulousa, sami vojni invalidi, ki popisujejo v njih, kako jim je dr. Bonnefon vrnil vid.

Pripomnimo naj, da je dr. Bonnefon dosegel zgoraj omenjene uspehe, ki se zdijo skoraj čudežni, z zgolj kirurgičnimi ukrepi in le v primerih, če je bil vidni živec nepoškodovan.

Mleko, vitamini in dojenčki

Kemična formula in sestava vitaminov ni znana, piše dr. Gerh. Wegener, toda to vemo, da so vitamini hranilne snovi, ki so zvezane z beljakovino, ki je za telo in zdravje absolutno potrebna. Razločujemo troje vrst vitaminov, A, B in C; ako jih ni, nastanejo v telesu različne nerednosti. Mleko obsega vse tri, toda ne ustvarjajo jih živali, nego se razvijajo v vegetabilijah pod vplivom solnčnih žarkov; zato jih smatramo za «tesavrirane solnčne žarke». Kadar se trava izpremeni v seno, izginejo, in mleko nima več vitaminov. Ako se mleko kuha predolgo, se vitamini zatro, zlasti ako se kuha mleko v odprtem loncu. Ako torej otrok uživa mleko, v katerem ni več vitaminov, začne hirati, ako ga hkratu ne doji mati. V materinem telesu so vitamini, in otroci, ki jih matere dojé, so vedno krepkejši. Ako otrok ne dobiva vase dovolj C-vitaminov, postane manj odporen, vsak čas boleha, trpi na vročici, na sopilih i. dr. Tudi se tak otrok počasi razvija, ne raste in ne pridobiva na teži. Titamin A, ki je navezan na tolščo, je takisto potreben za rast otroka, a ni tako važen, kakor vitamin C. Vitamin B je v zvezi z rastlinstvom. Ako ga ni, zboli živčevje.

Kadar nima mleko več vitaminov, t. j. pozno v jeseni in pozimi, jih je treba nadomestiti. Vitamin A se nadomesti s slovim maslom, vitamin B z namočenim prepečencem in najvažnejši vitamin C z uživanjem zelenjave in sadnih sokov. Zato je treba dajati otrokom prav kmalu, že v četrtem mesecu, sadnega soka in nastrganega sadja. Sok pomaranč (naranč), citron in paradižnikov je zlasti priporočljiv. Tudi zelenjavo naj uživa otrok čimprej. Ako se brani, mu zmanjšaj količino mleka, da postane lačen in dobi tek za zelenjavo.

Mi zdravniki, pravi dr. G. Wegener, smo precenjevanje mleka že davno odložili; mleko sicer je in ostane glavna hrana dojenčkov, toda otrok uspeva bolje, ako ne ostane predolgo in izključno pri mleku. Odrasla mladina pa naj nikar ne joka za mlekom, nego naj sega rajši po sadju!

Leninizem ali trockizem

Idejni razkol v ruski komunistični stranki

Naša javnost je slabo informirana o dogodkih v Rusiji in ne ve, kaj se godi onstran usodne meje, ki loči zapadni svet od socijalnega in idejnega vrenja na Vzhodu. Tam, kjer je rodila svetovna vojna velik odpor proti obstoječemu družabnemu redu in kjer so vstali apostoli «novega» življenja, ki že šest let oznanjajo svetu svoje prevratne ideje in onemogočajo konsolidacijo povojnih razmer, je nastal v zadnjem času razkol v ideologiji in principih programa, na katerem grade ti apostoli svoje socijalistično carstvo. Ruska komunistična stranka je prišla po šestih letih organizatoričnega in propagandnega dela v precep, iz katerega bo morebiti edini izhod — razkol. Gre namreč, kakor smo že v kratkem poročali, o dveh strujah v stranki, o pristaših Leninove teorije in razlage marksizma z ene, ter naziranjem Trockega z druge strani. Ruska komunistična stranka in z njo ves sovjetski sistem stojita zadnje dni v znamenju načelnega spora med pristaši tako zvanega leninizma in trockizma. Da bo javnost vsaj približno informirana o tem sporu, ki utegne imeti tudi za ostali svet nedogledne posledice, se hočemo v naslednjem nekoliko pomuditi pri polemiki in debatah, ki so se razvile v Rusiji.

Bivši ljudski komisar vojne in mornarice in eden glavnih inicijatorjev boljševiškega prevrata v Rusiji, Lev Trockij, je izdal tik pred obletnico oktobrske revolucije brošuro pod naslovom: «Uroki oktobra». Ta brošura je vzbudila v vrstah komunističnih prvakov pravo senzacijo. Dala je tudi povod da se je vsula na Trockega ploha očitkov ki kažejo, da so se začeli boljševiški prvaki prepirati in gristi. Trockemu očitajo, da hoče spraviti komunistično stranko na kriva pota, da je odstopil od njene oficijelne ideologije in da koketira z desnim krilom nekdanje ruske socijalnodemokratične stranke, s tako zvanimi menjševiki. Spor, ki se je vnel zaradi te brošure v ruski komunistični stranki, ima svoje globoko zgodovinsko in idejno ozadje. 35letna zgodovina boljševizma je 35letna zgodovina njegove borbe z menjševiki. Leninizem je nauk o vojni proletarijata proti buržuaziji in zato tudi nauk o vojni proti menjševizmu. Z druge strani stoji trockizem, ki je služil ves čas borbe proletariata z buržuazijo kot agentura menjševizma. Od leta 1903., ko se je rodil po razdvoju socijalnodemokratične stranke z ene strani boljševizem, z druge pa menjševizem, in do njegovega definitivnega poloma leta 1917., je igral Trockij med delavstvom vlogo menjševiškega agenta. Lenin se ves ta čas ni zanimal zanj kot za osebnost, nego kot za poosebljeno zgodovinsko strujo, nasprotujočo ustanovitvi boljševiške stranke in boljševiške ideologije. Zanimivo je, kako Lenin v svoji marksistični literaturi karakterizira svojega najbližjega pomočnika Trockega. Tako piše v eni svojih brošur:

«Trockij je bil leta 1903. menjševik. Leta 1904. je obrnil tej struji hrbet, leto pozneje pa se ji je zopet pridružil. Leta 1906. je zagovarjal volilni sporazum s kadeti, spomladi leta 1907. je pa izjavil na londonskem kongresu, da se razlikuje od Roze Luxemburg samo v individualnih posebnostih, ne pa v političnih smernicah. Trockij plagira danes idejni bagaž ene frakcije, jutri druge in zato pravi, da stoji nad obema frakcijama. V teoriji ne soglaša z buržuaznimi strujami, v praksi pa je vseskozi na njihovi strani.»

Tako vidimo, da sta si Lenin in Trockij nasprotovala že od ustanovitve komunistične stranke. Ta rana na komunističnem telesu se je pa odprla šele z omenjeno brošuro. Brošura je prišla pred forum vodstva komunistične stranke in njegova sodba je tako ostra, da je moral njen avtor izvajati konsekvence in zapustiti polje političnega delovanja. Ali pri tem ne smemo pozabiti, da ima Trockij zanesljivo oporo v rdeči armadi, da stoji za njim večina njenih poveljnikov in častnikov in da je tudi v sami stranki močna struja, ki odobrava njegovo politiko. Leninizem ali nauk o vojni proletarijata proti buržuaziji je oni temelj, na katerem so boljševiki gradili doslej vse politično, gospodarsko in kulturno življenje v Rusiji. Nastane vprašanje, kaj je protiutež te ideologije, kaj je takozvani trockizem, ki je dvignil v ruskem tisku in v javnosti toliko prahu.

Trockizem predstavlja tri posebnosti, ki ga spravljajo v nepomirljivo protislovje v leninizmom. Trockizem je prvič teorija permanentne revolucije. Ta revolucija n računa s kmeti kot z revolucijonarno silo. Permanentna revolucija Trockega je po Leninovem mnenju skakanje čez seljaški pokret, igra za oblast. Njena nevarnost je v tem, da bi doživela po prvem eksperimentu polom, ker bi odtrgala od ruskega proletarijata njegovega zaveznika, bednega in srednjega kmeta. Zato je prišlo med obema strujama do borbe, ki traja že od l. 1905. Trockij pravi o leninizmu, da sloni vsa njegova zgradba na laži in falzifikaciji ter nosi v sebi strupeno kal lastnega pogina. Trockizem je dalje nezaupanje do boljševiške stranke, do njene homogenosti in sovraštva napram oportunističnim elementom. Na organizatoričnem polju je ta ideologija teorija sporazuma med revolucijonarji in oportunisti v okrilju enotne stranke. Trockij ne zaupa boljševiškim voditeljem, hoče jih diskreditirati v očeh delavskih slojev, kakor je nameraval spraviti ob ves ugled Lenina, ko je izjavil o njem, da je poklicni eksploatator vsake zaostalosti v ruskem delavskem pokretu. Trockemu se ne zdi potrebno, odkrito braniti teorijo permanentne revolucije. On enostavno ugotavlja, da je oktobrska revolucija v celoti potrdila idejo permanentne revolucije, in izvaja iz tega, da je važno in sprejemljivo v leninizmu samo to, kar je bilo po vojni in za časa oktobrske revolucije, dočim je napačno in nespremenljivo vse Leninovo naziranje in delovanje pred vojno. — Trockij hoče razčleniti leninizem v dva dela: v predvojni, stari napačni leninizem, in v novi, povojni oktobrski, ki bi ga rad spravil v sklad s svojo ideologijo. Ta teorija razčlenitve mu je potrebna kot prvi potrebni korak, da si olajša nadaljno borbo z leninizmom. Ali leninizem je celotna teorija, ki spaja različne elemente in ne dopušča nobene delitve. Ta teorija je nastala leta 1903., preživela je tri revolucije in spravila na noge ruske mase, ki se jim sicer, izvzemši peščico revolucijonarnih ideologov niti sanjalo ni o socijalni revoluciji.

Iz tega sledi, da se ruska komunistična stranka pod nobenim pogojem ne more sprijazniti s to strujo in da je njen voditelj za stranko kot tako odžagan. Vsi glavni komunistični voditelji, kakor Zinovjev, Steklov, Kamenjev, Stalin, Rikov in drugi nasprotujejo trockizmu in očitajo njegovemu inicijatorju, da hoče izpodkopati temelje boljševizma. Komunistična stranka smatra za svojo dolžnost, da pokoplje to ideologijo kot idejno strujo. Vodstvo stranke sicer prikriva nevarnost razkola, češ, da je stranka krepka in mogočna in da ni treba nikakih represij, ali z druge strani so se pojavili v sovjetskem tisku članki, ki jasno pričajo, da spor med obema strujama ni brez vpliva na notranjo politiko Rusije.

Tako priobčujejo «Izvestja» v eni zadnjih številk značilni članek, v katerem spravljajo Trockega v zvezo z opozicijo v komunistični stranki, ki je služila in služi še vedno kot orožje v rokah protikomunističnih in protisovjetskih elementov. Diskusija, ki se je razvila povodom omenjene brošure Trockega, je, sodeč po tem članku, zlasti nevarna za ono pretežno večino ruskega ljudstva, ki se noče pridružiti komunistični stranki in ki presoja njeno politiko s stališča objektivnega, praktičnega opazovalca. Ta spor lahko omaje zaupanje do sovjetskega sistema pri onih elementih, ki so še nedavno vstopili v komunistično stranko in prinesli s seboj ostanke prejšnje ideologije. Oslabi lahko dosedanji revolucijonarni entuzijazem in zanese v mse apatičnost in skepticizem. Največja nevarnost predstavlja ta razkol v komunistični ideologiji, kakor rečeno, za one sloje, ki so indiferentni napram sovjetskemu sistemu. Ti sloji se utegnejo izneveriti sovjetski vladi in še bolj odtujiti komunistični stranki, kar bi pomenilo, da so za socijalno revolucijo izgubljeni, ne glede na to, da je ta revolucija formalno že zmagala. Gre namreč za idejni prevrat med ruskimi masami, ki ga boljševiki tako nestrpno pričakujejo, ker vidijo v njem edino rešitev iz obupnega položaja. «Izvestja» kot uradni organ sovjetske vlade sama priznavajo, da moreta diskusija in polemika v komunističnih vrstah samo oslabiti stremljenje širših slojev naroda k sovjetski vladi, zadržati proces političnega prodiranja stranke v mase in igrati zgodovinsko reakcijonarno ulogo. Poleg tega je pa v nevarnosti tudi mladina, ki se lahko prav tako hitro ohladi, kakor se je ogrela za komunistično carstvo.

Že iz teh kratkih obrisov dveh struj v ruski komunistični stranki sledi, da je zmaga komunizma v Rusiji še zelo problematična. Realno življenje je naučilo ruske mase misliti in presojati dogodke praktično, in ta praktični zmisel ogromne večine ruskih kmetov in delavcev je tista stena, ob katero zaman buta komunistični val. Dokler je bila komunistična stranka idejno enotna, dokler jo je vodil njen ustanovitelj Lenin in dokler se niso prepirali sami voditelji, so ji zaupale vsaj one mase, ki so slepo verovale v njene fantastične obljube. Kdor pozna strukturo te stranke in zgodovino ruske revolucije, mora priznati, da pomeni vsak najmanjši razkol začetek regresivnega procesa, ki privede Rusijo nazaj v krog ostalih evropskih držav. Vsa sila komunistične stranke v Rusiji sloni na njeni železni disciplini, na slogi in idejni soldarnosti njenih voditeljev, na brezpogojnem zaupanju članov v strankino vodstvo in njegovo politiko. Ta disciplina in to zaupanje sta sedaj omajana. Trockij se je moral ukloniti večini, toda za njim stoji druga večina, najbolše moči rdeče armade, ki so mu ostale zveste vedno, kadar so ga hoteli odstraniti. Zato ni verjetno, da bo njegova demisija sprejeta v rdeči armadi brez protesta in da ta protest ne bi imel odločilnega vpliva na nadaljnji razvoj dogodkov v Rusiji. Vsekako stojimo pred važnimi spremembami v notranji politiki sovjetske vlade, ki se utegne preokreniti tako, da ne bo več ogrožala družabnega reda v drugih državah.

D. B.:

Debut gospodične Marice

Ravnatelj drame je pogledal gospodično tako pomilovalno, da ji je naenkrat upadel ves pogum. V njegovih očeh sta se izražala sočutje in skrb za odra željno začetnico.

«Pomislite, gospodična, uloga Ofelije je v rokah gospe Mandrovičeve že deset let. Njen oče in kritik pri «Glasu» sta sošolca in stalna gosta pri «Tigru». Težko boste uspeli!»

Marica je zardela. Marica ni razumela.

«Vem, da imate veselje in talent. To dvoje je včasih tudi igralki potreba. Toda, glejte, hčerka režiserja Berdnika nima niti veselja niti talenta, a jo izvrstno vozi že kakih petnajst let v mladostni stroki.»

Marica ni razumela.

«Tudi imate lep organ, ste dovolj izobraženi in vaša zunanjost je kakor nalašč za oder. Toda, glejte: gospa Berdnikova nima niti glasu niti izobrazbe, (da o njeni postavi sploh ne govorim), a igra same kraljice in vojvodinje, ker ima tako pogodbo že petnajst let.»

Marica je molčala.

«Torej, gospodična, najprej naj greva gosp[illegible] oče h kritiku, sami veditе h gospe Mandrovičevi, k režiserju in vsem sodelujočim v «Hamletu» in jih prosite za naklonjenost. Potem o ugodnem slučaju kaka skušnja ni izključena . . . Pardon, garderoberka je zelo hudomušna ženska, posebno začetnic ne more trpeti in vam lahko pri predstavi katastrofalno nagaja . . . Torej stvar je taka, da ji lahko daste kar v pismu, da ne bo kakor kako podkupovanje.»

Marica je že nekoliko razumela.

«Potem vas opozarjam, da glasno govorite, da pazite pri blazni sceni na dihanje, suflerja in galerijo in glede oči vam toplo priporočam, da sedita oba najhujša kritika v tretji loži na desno. Na desno, da me prav razumete. Na odru je vse narobe: kar je drugim levica, je nam desnica in nasprotno.»

Marica je že nekoliko več razumela.

«Kar se tiče prvega nastopa, vam priporočam, da odsvetujte sorodnikom in prijateljem vence, šopke, aplavz in sploh vse, kar bi jezilo soigralce. Venci in ploskanje rode začetnicam vedno več gorja kot veselja.»

Marica je razumela. Poklonila se je nalahko in hotela oditi.

Tu pa vstopita naenkrat režiser in gospa Mandrovič. Ravnatelj predstavi in hoče še nekaj reči. Toda dolgoletna «Ofelija» je že začela:

«Oh, kako lepo, gospodična, da pridete k nam! Saj sem vedela in vedno dejala, da je Ofelija kakor nalašč za vas. Verujte mi, v tej ulogi vam je uspeh zagotovljen. Imate krasen glas in vaša zunanjost — uspeli boste. Jaz vam kar v naprej čestitam.»

Režiser pa koj nato:

«Ah, gospodična, kajne, deske, ki pomenijo svet, so vas zvabile! Vedno, kadar sem vas videl v gledališču ali na ulici, sem si mislil: ta gospodična pride nekoč še k nam. No in tako ste prišli. Bravo! Jaz sem navdušen. Imam že ulogo za vas, dušica! . . .»

Tu ga je ošvrknila s pogledom gospa Mandrovič in režiser je umolknil.

Gospodična Marica se je poslovila in odšla.

Gospa Mandrovič plane na režiserja: «Ti katero ulogo?! Povej!»

Režiser zamahne z roko in pravi:

«Beži, beži! Mogoče kako večjo nemo ulogo ali kak glas iz naroda, krik od desne v ozadju ali kaj podobnega.»

Vsi trije so se krohotali.

«In ta frizura, moj Bog! O nogah sploh ne govorim,» je začela gospa Mandrovič.

«Le zakaj ljudje odjedajo drugim kruh in silijo h gledališču? Saj ima vendar službo in je iz dobre hiše,» je nadaljeval režiser.

«No, le pustimo to, gospoda, le nič razburjanja; ta nam ne bo delala preglavic,» je končal ravnatelj.

Kako je prišla Marica domov, še sama ni vedela.

Mati je sedela pri oknu in jokala:

«Torej nam hočeš res napraviti to sramoto! Le zakaj me je Bog tako kaznoval! Kje sem se pregrešila?»

Oče je stopal od peči do vrat in godel: «Seveda, tvoja vzgoja! . . Moja hči v gledališču! Kdo bo strpel v uta du? Kam naj hodim odslej še v gostilno? Naša družina, ki ni imela še nobenega izprijenca v svoji sredi! Lepa starost se mi obeta!»

Marica ni ničesar razumela.

* * *

Predstava je bila razprodana. Mnogo Maričinih prijateljev je prišlo in tudi precej nevoščljivcev. Zvonec je pel po hodnikih. Režiser je klel za zastorjem:

«Kod pa hodi ta prokleti duh? Pošljite ponj, takoj mora nastopiti. Sufler, pazite na začetnico! . . .»

Marica je stala kakor na žrjavici.

Minil je prvi akt, drugi in tretji. Marica je odigrala tudi sceno blazne Ofelije in ko je zastor padel, je bilo gledališče zelo mirno. Naenkrat pa je prišel, kakor iz daljave vihar, buren in naraščajoč aplavz in navdušenje med publiko. Ko jo je režiser peljal pred zastor, ni sama vedela, kaj naj stori in tudi ni več vedela, kje je pravzaprav. Videla je, da ji nekdo ponuja ogromen šopek rdečih in rumenih rož. In še enega in še enega.

Režiser ji šepetne: «Tak poklonite se vendar hvaležni publiki!»

Ko se je Marica nalahno poklonila, sta se ji vsuli dve drobni solzici in kanili na rože . . .

Ko je prišla za kulise, je videla, kako drži gospa Mandrovič njeno mater za roko:

«Vedela sem, da je velik talent in srečna sem, da imam tako naslednico v Ofeliji.»

Režiser ji je čestital:

«Le pogum, gospodična, led je prebit. Jaz imam za vas krasno ulogo.»

Ravnatelj je prišel k njej ves zasopel in navdušen:

«Gospodična, jaz sem ginjen — angažirani ste — jaz vam čestitam.»

Marica pa še dolgo potem, ko je postala velika igralka, ni mogla pozabiti onih dveh solz, ki sta kanili na rože.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama.

Nedelja, 14.: ob 3.: «Mogočni prstan». Mladinska predstava. Izv. Ob 8.: «Danes bomo tiči». Izv.
Ponedeljek, 15.: «Sumljiva oseba». B.
Torek, 16.: Zaprto.
Sreda, 17.: «Zora, dan noč». A.
Četrtek, 18.: «Veronika Deseniška». E.

Ljubljanska opera.

Nedelja, 14. ob 3.: «Cavalleria rusticana», «V vodnjaku». Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izv. Gostuje tenorist Ado Darian.
Ponedeljek, 15.: Zaprto.
Torek, 16.: «Lopudska sirotica». Slavnostna predstava na predvečer rojstnega dne Nj. Vel. kralja Aleksandra I. C.
Sreda, 17.: «Netopir». F.
Četrtek, 18.: «Jenufa». D.

Celjsko gledališče.

Nedelja, 14. ob 16.: «Pri Hrastovih». Znižane cene.

Mariborsko gledališče.

Narodno gledališče.
Sobota, 12.: «Razporoka». Premijera. D.
Nedelja, 13.: «Razporoka». B.
Ponedeljek, 14.: Zaprto. Gostovanje v Ptuju. (Razporoka.)

Ljubljanska drama igra v nedeljo, dne 14. t. m. dvakrat in sicer: popoldne ob treh Milčinskega narodno pravljico z godbo, petjem in plesom «Mogočni prstan» kot mladinsko predstavo in zvečer ob osmih velezabavno Nestrojevo veseloigro z godbo in petjem «Danes bomo tiči». — Prihodnja dramska premijera bo v soboto, dne 20. t. m. Uprizori se prvikrat na našem odru dr. Remca izvirna slov. drama, v 14. slikah «Magda». V glavnih vlogah nastopijo ga. Nablocka, g. Rogoz in g. Kralj. Režira g. Lipah. Nadalje se pripravljajo: dr. Laha «Pepeluh», Dostojevskega «Stričkov sen» in Ibsenov «Rosmersholm». Koncem meseca nastopi g. Levar v naslovni vlogi Rostandove heroične komedije «Cyrano de Bergerac». G. O. Župančič končuje prevod Shakespearjeve «Zimske pravljice», ki se uvrsti po božiču v repertoar. Takrat se uprizoru tudi v deloma izpremenjeni zasedbi Cankarjevo «Pohujšanje v dolini šentflorjanski».

Meštrović v Ameriki

New York, koncem nov.

Ivan Meštrović, po vsem svetu slavljeni umetnik, kipar po božji volji, Jugosloven po krvi in mišljenju, je dospel koncem oktobra v Ameriko in se je izkrcal v New Yorku, kamor ga je pozval poseben odbor, ki je vršil priprave za razstavo Meštrovićevih kipov in plastik.

Že zdavnaj so Meštrovićevi častilci pozvali mojstra v Ameriko, toda vedno se je našla kaka ovira, ki je kiparju preprečila namero. Prvo vabilo datira iz let 1911., ko je umetnik doživel soglasno priznanje svetovne kritike z veliko razstavo v Rimu. Drugič je Meštrovića povabil odbor za prireditev «Panamske razstave» v San Francisku leta 1915. Vsled svetovne vojne pa je razstava izostala. Spomladi leta 1917. je prišlo tretje vabilo in Meštrović je že vkrcaval svoja dela na neko ladjo v Liverpoolu. Baš tedaj pa je napovedala Nemčija podmorsko vojno. Ker se je bilo bati, da bo ladja potopljena, so kipe zopet izkrcali. L. 1919. je skupina Američanov v Parizu zopet povabila Meštrovića v Ameriko. Želela je, da bi kipar napravil Wilsonovo poprsje, toda Wilson je že obolel in tudi sicer so bile evropejske razmere tako zamotane, da je moral kipar ostati doma. Leta 1922. je sledilo novo vabilo, a Meštrović si je tedaj zlomil roko. K sreči je rana popolnoma ozdravela in letos je kipar končno vendarle stopil na ameriška svobodna tla.

Razstava v Brooklyn-muzeju se je otvorila dne 19. novembra. Meštrović jo je uredil sam. Kipi so nameščeni v petih velikih dvoranah, vseh del skupaj je nad sto, in sicer v kamnu, marmorju, bronu, lesu in sadri.

Brooklynski muzej je stavil umetniku na razpolago polovico svojega gornjega nadstropja in eno veliko dvorano v prizemlju. Velika in težka dela (Udovice i. dr.) so v prizemlju, vse ostalo pa se nahaja v zgornjih prostorih tako zvanega oddelka za umetnost. Med drugimi plastikami vidimo tu veliki leseni model Kosovskega hrama in okoli trideset plastik religioznega značaja.

Ameriški časopisi obširno pišejo o Meštroviću in se divijo njegovi nadarjenosti, ki si je znala s svojo žilavnostjo priboriti tako odlično mesto v kulturnem življenju. Kritiki poudarjajo, da je bil naš veliki rojak do svojega petnajstega leta razstavo v Newyorku mnogo pripomogel v Dalmaciji, potem klesar v Splitu, odkoder so ga znanci in dobrotniki spravili na Dunaj, kjer se je z genijalnim razmahom čudovito uveljavil in že po dveh letih priredil svojo prvo razstavo. Tisk tudi povdarja, da izhaja kipar iz stare in junaške rodbine, ki se je v prejšnih rodovih borila s Turki. Meštrović je s svojo razstavo v New Yorku mnogo pripomogel do spoznavanja jugoslovenskega naroda v domovini. Američani nas danes ne poznajo samo po imenu, temveč tudi po umetninah našega največjega genija, ki nas je s svojo razstavo dvignil med prve kulturne narode na evropskem kontinentu.

a. d.

Vojtech Hynais

Danes praznuje češki narod imeniten jubilej: eden njegovih največjih slikarjev, Vojtech Hynais je doživel čil in zdrav svojo sedemdesetletnico. Z njegovim imenom so spojeni najbolj blesteči slavnostni dnevi češke kulture, zato se obhaja praznik s posebnimi svečanostmi; vrše se predavanja o Hynaisovem življenskem delu in otvarja se razstava celotnega njegovega dela, za katero sta prispevala pariški Louxemburg in Dunaj iz svojih zbirk.

Hynais se je rodil dne 14. decembra 1854. kot sin čeških staršev na Dunaju. Preživel je revno mladost in se posvetil slikarstvu. Njegov učitelj Anselm Feuerbach ga je hitro vzljubil ter ga napotil v Italijo, kjer se je sestal z Janezom Šubicem. Skupaj sta študirala v Benetkah, Firenci in Rimu, kjer je Hynais slikal češke svetnike v nar. hospicu. Odtod se je podal v Pariz, kjer se je stalno naselil. Njegov talent so spoštovali največji takratni slikarji, v šolo ga je sprejel Gérome in poznejše Baudry. Vestno je delal in dobival kmalu naročila iz češke domovine, pa tudi biskup Strossmayer je naročil pri njem dve sliki za djakovačko katedralo. Tedaj so Čehi zidali Narodno gledališče v Pragi, ki so ga hoteli kar najbogatejše okrasiti. Hynaisu je pripadel okras kraljeve lože in izvršil ga je s sodelovanjem Jurija Šubica. Po požaru Nar. gledališča je dobil Hynais imenitno nalogo, naslikati glavno zaveso. Uprizoril je na ogromnem platnu stavbo nove češke kulture, pri kateri sodelujejo vsi sloji. Med umetniki je naslikal tudi Jurija Šubica. Delo je blesteč produkt modernega slikarstva, prelesten v barvi in učinkovit kot dekoracija. Po tem delu je napravil Hynais v Parizu mnogo dekoracij za vile, portretov ter načrtov za porcelansko tovarno v Sèvres. Drugo veliko naročilo mu je dalo dunajsko dvorno gledališče, za katero je naslikal velike skupine dramatikov.

A domovina ga je poklicala na praško akademijo, kjer še danes poučuje.

V tem času je nastalo nebroj portretov, kompozicij (znamenita «Paridova sodba»), grafičnih del in dekoracij. Hynais je točen risar in skrben opazovalec narave, ki z vestnostjo naturalizma druži lirično fin smisel za barvo ter ustvarja slovanskemu čustvovanju ljuba dela. Posebno si je znal osvojiti srca s prisrčnimi alegorijami malih otrok, ki se nahajajo na marsikateri seriji sèvreskega porcelana, pa tudi dekorativno jih je uporabljal. Po trudapolni mladosti je žel nedeljeno priznanje, je član družbe franc. umetnikov in vitez častne legije. Bil je dober tovariš bratov Šubicev in skrben učitelj nekaterih naših mlajših umetnikov, ki se ga na današnji dan gotovo spominjajo s hvaležnostjo in spoštovanjem.

„V vodnjaku"

češkega ali slovenskega dejanja.

Valvasor pripoveduje v II. knjigi, v XVI. poglavju: «O nekaterih praznovernih običajih in čarobijah», tudi tole dogodivščino:

«Med kranjskimi kmeti je kakor po drugih krajih na sveti večer ali v božični noči marsikaka vraža, n. pr. s poslušk ovanjem, metanjem ali potezanjem, kakor tudi s poizvedovanjem po bodočem ženinu i. dr.

Pred nedavnimi leti se je dogodil deloma smešen, deloma zaradi izida žalosten dogodek, ki ga hočem ljubemu čitatelju opisati v bakrorezu in v besedah.

V neki vasi med Kamnikom in gradom Volčjim potokom sta se domenili dve kmetiški dekli, da gresta v božični noči k nekemu studencu, ki je izviral v bližnjem gozdu in da hočeta opolnoči gledati v tisto vodo. Upali sta, da zagledata ondi v vodi svoja bodoča ženina.

Toda prisluškoval jima je svež, mlad hlapec in je skrivaj slišal njun domenek, ne da bi ga bili količkaj opazili. In ker je imel hlapec eno izmed njih rad, se mu je zdela prilika jako ugodna, da jima v vodi pokaže svojo pojavo in tako prerokovanje izboljša. Zato je šel v gozd pred njima k omenjenemu studencu. Tam je splezal na drevo in se vsedel na vejo, ki se je iztezala od drevesa precej daleč preko studenca. Tako je sedel in čakal s hrepenenjem, da bi dekleti prišli. Slišal je namreč med drugim, da sta se tudi dogovorili in trdno sklenili: nobena se ne sme ozreti niti kvišku, niti nazaj ter ne sme prav nič govoriti. Tako je namreč pri vražah molk zapovedan, ker bi radovednežu sicer lahko nehoté iz strahu ali strmenja ušlo iz ust ime božje, ki ga satan nerad sliši.

Noč je bila precej svetla in vedra. Zato sta možaželjni dve Galateji tem bolj upali, da zagledata v vodi postavo svojega ljubega; takisto pa se je zaljubljeni kranjski Corydon nadejal, da se bo iz studenca njegovo obličje zrcalilo tolikanj popolneje.

Ko sta brumni dekleti prišli do studenca, sta pozorno gledali v vodo. Ko je to hlapec opazil, je iztezal in sklanjal svojo glavo, da bi se mu obličje v studencu, ki se je razširjal ondi v široko lužo, videlo tem bolje.

Toda glej! Luža je naenkrat dobila še mnogo naravnejšo in živejšo podobo. Kaj... preden je vaški čestilec zaslutil, se je odlomila veja, in fant je padel z velikim truščem in pljuskom v vodo.

Obe Amaryli ali vaški ženski sta prestrašeni pobegnili, zakaj misliti nista mogli nič drugega, kakor da je sam hudič švignil v vodo. Zaljubljenemu kmetiškemu nerodnežu pa je mrzla kopel brez dvoma njegovo strast precej ohladila.

Toda obe mladi kmetici sta nato smrtno zbolели in ena je celo umrla: to je pač zakrivil prestani strah.

Kasneje so nazivali tisti gozdiček ‚Kurbenboršt': to ime se je ohranilo še do dandanes.»

Na to Valvasorjevo povest smo se spomnili, ko smo videli zopet Blodkovo opero «V vodnjaku». Besedilo ji je napisal Čeh Karel Sabina.

Ali jo je Sabina povzel iz češke pripovedke ali po Valvasorju, ali pa jo je Valvasor zajel iz tujega vira in ves dogodek postavil na Kranjsko med Slovence med Kamnikom in Volčjim potokom?

Ilustracija v Valvazorju k pripovedki, kako je snubač padel v vodnjak.

Pesna koncerta Lydie Wisiakove v Gorici

Gorica, 10. decembra.

S koncerti gospodične Wisiakove je Gorica obogatela za prireditev, ki stoji v prvi vrsti letošnje precej bogate sezone koncertov in dramatičnih predstav. Bila je gotovo srečna misel, povabiti na gostovanje tako odlično umetnico, kakor se nam je pokazala gčna. Wisiakova, pa naj gre potem zasluga za prireditev komurkoli. Gčna. Wisiakova je dokazala, da je sloves, ki je prišel pred njo, popolnoma upravičen. Njeno telo, njeni gibi, njeni kostumi, vsak trak na njenem kostumu je na odru poezija posebne vrste. Že izbera vzporeda je dala pričakovati poseben umetniški užitek, ki v resnici ni izostal, tako da je poslušalce na koncu vzporeda vztrajal na svojem sedežu — plačanem ali neplačanem, to je drugo vprašanje — in zahteval in zahteval še. Nastop gčne. Wisiakove je bil zlasti za one, ki so vajeni videti v Gorici samo kabaretne plesalke, pravo presenečenje. V prvem delu vzporeda so bile posebno lepo izvedene točke Griegov «Metulj» in «Erotika» ter Debussyjeva «Groteska». Zadnja, čudovita «Groteska», je bila umetniško morda najdovršeneje podana, najlepša točka večera. Nekaj posebnega je tudi Sukov «Veter»: mehke, božajoče geste, prelivajoče se z roke na telo in od tam na krozorne tančice, ki so oživele v valujočem ritmu kakor veje na drevju in listje na veji v lahnem, božajočem vetriču. — Gčno. Wisiakovo je spremljal g. Vaclav Vlček. Marsikdo si je želel videti tudi njega na odru, žal, da se mu to pot želja ni izpolnila. Godbo je oskrbel g. kapelnik Balatka z mojstrsko dovršenostjo posebno od tedaj naprej, ko je bilo odstranjeno — malo nesporazumljenje s klavirjem, ki so ga zakrivili prenašalci instrumenta. Želeti bi bilo, da ta nastop gčne. Wisiakove ne bi bil prvi in zadnji v Gorici; morda se ob njenem povratku premislijo tudi oni, ki so pozabili priti prvikrat.

I. R. L.

V „Francoski komediji"

Pariz, 8. decembra.

Znana je od časa Ludvika XIV. po predstavah klasičnih umotvorov Racinea, Corneillea in Molièra, po katerem jo še dandanes mnogi imenujejo «la maison de Molière». Središče francoske gledališke kulture, tempelj klasične dramatske umetnosti. Dandanes včasih pač nekoliko patriarhalična, reakcijonarna, ampak kot klasična interpretinja velikih tragedij in komedij sedemnajstega, osemnajstega in devetnajstega veka — neprekosljiva, neposnemljiva, na višku. Prvi njeni člani so deklamatorji, da drugod malo takih. Nove drame, ki preko strogega in često intrigujočega «comité de lecture» pridejo na oder «Comédie Française», igrajo za današnjo dobo često preveč deklamatorsko, vnanje, izumetničeno, teatrsko. Toda vendar ravno zato marsikaterikrat zelo močno, strastno. Treba se jih je navaditi, zakaj francoska šola je precej različna od nemške, ki smo je mi vajeni, zlasti pa od nove ruske, ki ji je skoro čisti antipod.

Poslopje «Théâtre Français» (že tretje ime za isto gledališče) je bilo sezidano v letu 1790. in popravljeno v drugi polovici XIX. veka. Po požaru leta 1900. je arhitekt Gundet zlasti v notranjosti moral stavbo močno renovirati. V veži, po hodnikih in v slavnostnem foyerju stoje kipi znanih francoskih dramatikov in igralcev (Talma, gdč. Rachel in Mars itd.).

Te dni so igrali v tem teatru Georgesa de Portoriches dramo «Star mož», ki obdeluje problem slepe ženske ljubezni in udanosti možu, ki tega ne zasluži in ki končno uniči svojo ženo in mladega sina — svojega ljubezenskega rivala. Stvar je dolga, predolga, psihološko dokaj dobro dokumentirana, polna zelo napetih scen, strasti, ognja, pa zato utrudljiva. Mestoma ne prav verjetna. Igrali so sijajno, res prvovrstno (Ventura, Alexandre, Freanay). Čul sem, da so imeli 120 skušenj. Pa so med prvimi umetniki Francije.

P. K—n.

Zgodovina slovanskih umetnosti. — Peto predavanje cikla umetnostno-zgodovinskega društva v Ljubljani se vrši v ponedeljek 15. t. m. ob 18. uri v univerzitetni zbornici. Predava dr. Izidor Cankar: Slikarstvo Balkana. Vstopnice pri blagajni.

Za resno glasbeno vzgojo naše mladine v našem mestu je v resnici jako dobro preskrbljeno. Poleg sistematičnega glasbenega pouka, se nudi naši šolski mladini prilika spoznati glasbo slovanskih narodov na lepih in resnih umetniških prireditvah, ki nosijo ime Muzikalno predavanje za mladino. IV. tako predavanje se vrši v nedeljo, 14. t. m. ob 11. uri dopoldne v Filharmonični dvorani in na tem predavanju se poda mladini v dovršeni obliki več skladb iz glasbene literature češkoslovaškega naroda. V resnici zaslužijo ta predavanja vsled svojih skrbno sestavljenih sporedov, pa tudi vsled svojega umetniškega izvajanja mnogo več zanimanja med našo mladino, kakor pa ga jim ista posveča. Vsekakor mora biti mladina prirediteljem teh mladinskih predavanj jako hvaležna, in svojo hvaležnost naj pokaže s tem, da v velikem številu te prireditve poseča. Zato opozarjamo in prosimo vse mladinoljube, v prvi vrsti pa stariše, da pošljejo svojo mladino k tem predavanjem, za katere cena vstopnina je: nabava programa, ki stane 2.50 Din in se dobiva v Matični knjigarni.

Amar-Hindemithov komorni kvartet si je pridobil v poslednjih 4 letih brez dvoma prvenstvo cele srednje Evrope na polju komorne glasbe. Vsi štirje umetniki so največji predstavniki in prvoboritelji za nove smeri moderne glasbe. Svojo umetnost izvabljajo štirim starim italijanskim instrumentom, ki se odlikujejo po izredni milini in toploti glasu. Kvartet se odlikuje po dovršeni tehniki sigurnosti v intonaciji in naravnost že bajeslovni interpretaciji. Kjerkoli kvartet nastopi, povsod je tako občinstvo, kakor tudi kritika, absolutno na njegovi strani. Vstopnice v Matični knjigarni. Koncert v petek 19. decembra. 3504

Zagrebški balet v Bosni in Dalmaciji. V začetku meseca januarja 1925. so podajo na daljšo turnejo po Bosni in Dalmaciji člani baleta zagrebške opere: Margareta, Maks in Valentn Froman, Orlova, Branicka ter dva člana baletnega zbora. Balet bo gostoval v Sarajevu, Dubrovniku, Splitu in Šibeniku. V vsakem kraju ostane tri dni. Spored, ki se bo izvajal, obstoji iz Schumannovega «Karnevala», Čajkovskega «Labodjega jezera» ter iz posameznih baletnih točk. Kot dirigent pojde z baletom na turnejo skladatelj Krešimir Baranović.

XI. intimni glasbeni večer Hrvatskega glasbenega zavoda v Zagrebu se je vršil v petek zvečer pod vodstvom skladatelja in dirigenta Frana Lhothe. Na sporedu so bila tri reprezentativna italijanska sinfonična dela iz XVIII. stoletja: Corellijev «Božični koncert», Locatellijev «Concerto grosso» in Polazzijeva «Sinfonija v d-duru».

Koncert pianista Svetislava Stančića v Beogradu. Zagrebški pianist Svetislav Stančić se je te dni pripeljal v Beograd, kjer bo danes, v nedeljo, 14. t. m. koncertiral v Narodnem gledališču. Na programu ima kompozicije Rameaua, Debussyja, Bacha in Busonija.

Koncert baritonista Roberta Primožiča v Splitu. Član zagrebške opere baritonist Robert Primožič je te dni pel na samostojnem koncertu v Splitu. Njegov program je obsegal odlomke iz oper: Carjeva nevesta, Lakmé, Onjegin, Othello, Rigoletto, Knez Igor, Seviljski brivec in Bajazzo.

Stavba Narodnega gledališča v Skoplju je sedaj v glavnem dograjena in že pod streho. Prostora ima za 670 oseb. Prva predstava v novem gledališču bo meseca septembra 1925.

Štrajk glasbenikov na dunajski Volksoperi. Orkester dunajske Volksopere je naznanil vodstvu zavoda, da se nahajajo njegovi člani v mezdnem gibanju in da se ne bodo udeleževali glasbenega delovanja, dokler ne pride do popolnega sporazuma radi novih plačilnih prejemkov.

Češki kvartet na Dunaju. Zadnje dni je koncertiral na Dunaju Češki kvartet. Izvajal je Janačkov kvartet za godala, kateri je nastal na podlagi Tolstojeve «Kreutzerjeve sonate». Občinstvo je izvajalce navdušeno pozdravljalo ter se jim zahvaljevalo.

Puccinijevo gledališče v Viareggiu. V Viareggiu se je osnoval odbor za zgradbo opernega gledališča, ki bo nasilo Puccinijevo ime. Stavba bo stala sredi mesta na trgu Napoljskega princa. K gradbenim stroškom bodo prispevali Puccinijevi dediči, mestni svet občine Viareggio in posamezniki.

Kako se osvoji moža?

Vsi vi ki Vas zanima rešitev tega problema **oglejte si**

najnovejši elegantni salonski film

Žena vsakega . . .

Elegantna drama moderne žene v 6 dejanjih.

V glavni vlogi naša ljuba znanka iz velefilma „Kraljica sužnjev"

Maria Corda

ki nas s svojo naravno igro ter razkošnimi toaletami popolnoma osvoji.

Razkošna režija je v rokah slovitega režiserja ALEKSANDRA CORDE.

Ta velezanimiv film Vam dne **15., 16.** in **17.** decembra prinaša

Elitni Kino Matica 7268a

Predstave ob 1/4., 5., 7. in 1/2 9. uri; ob nedeljah in praznikih ob 3., 1/2 5., 6., 1/2 8. in 9. uri.

Pri vseh predstavah svira neskrajšani umetniški orkester.

ZA

JESEN IN ZIMO

so vse novosti

KAMGARNA
SUKNA
DOUBL
LODEN
COUVERCOUT
PALMERSTON

za moške obleke in suknje

FLAUŠ
SUKNO
TRAVERS
KASAN
KAMGARN

za damske kostime in suknje

PLIŠ
KRIMER
BARŽUN
ASTRAHAN
DEFTIN

za damske plašče in jopo

v bogati izberi ter najdovršenejših kakovostih došle.

Oglejte si zalogo in izložbe in prepričani boste, da se kvalitativno najbolje kupi pri

LENASI & GERKMAN

1278a **LJUBLJANA**

Gospodarstvo

Tedenski borzni pregled

Zagreb, 13. decembra.

Tendenca na efektnem tržišču je bila ta teden nespremenjena. Bančni papirji so beležili nekaj večji promet. Največje zanimanje je bilo za Eskomptno, Hipo in Jugo. Na tržišču industrijskih papirjev je bilo ves teden precej mrtvo, le včeraj je bilo nekoliko živahnejše. Pri državnih papirjih je tudi ta teden vladalo večje zanimanje za vojno škodo, katere tečaj se je v začetku tedna učvrstil na 126, a je koncem tedna oslabel zaradi večje ponudbe na 123.

Dinar je ta teden dalje poskočil na vseh zunanjih borzah, posebno v New-Yorku. V Curihu je variral okrog 7.75 do 7.85, pri čemer se mora uvaževati, da je bil Curih ta teden mednarodno čvrst. Skok dinarja na zunanjih borzah je povzročil na zagrebškem tržišču popolno oslabljenje tendence in se je blago stalno ponujalo v izobilju. Tečaji deviz so prve tri dni v tednu močno nazadovali, zadnja dva dni pa je kljub čvrstoči dinarja na zunanjih borzah brez posebnega razloga nastopila nekoliko čvrstejša tendenca. Blaga pa je bilo tudi ta dva dneva dovolj na tržišču.

Prizadevanje posameznikov, da se vzdrži čvrsta tendenca, pa gotovo ne bo imelo trajnega uspeha. Položaj za dinar je zelo ugoden, tako da se pričakuje naslednji teden nadaljnji porast valute. Nedvomno bo na ugodno ocenjevanje dinarja uplivalo tudi dejstvo, da pokazuje statistika Generalne direkcije carin precejšnjo aktivnost naše trgovinske bilance za prvih devet mesecev t. l.

Narodna banka je v tem tednu intervenirala le včeraj v vseh devizah ter tako zaustavila dviganje deviznih tečajev. Promet je bil ves teden slab ter se je gibal okrog 4.5 do 5 milijonov Din dnevno.

•

V današnjem **svobodnem** prometu je bila tendenca v efektih nespremenjena. Iskala se je Eskomptna po 109.5. Prometa sploh ni bilo. — V devizah je bila tendenca nerazjasnjena. Čeprav je prišlo skoro v vseh devizah do zaključkov, je bil ves promet vendarle minimalen. Blago se je ponujalo precej rezervirano, ker se ne ve, kakšen položaj bo nastopil prihodnji teden. Tečaji: Dunaj 0.0945 do 0.0947. Italija 298.5 do 298.75, New-York 67.5 do 67.75, Pariz 358 do 361, Praga 202 do 202.5, Švica 1297.5 do 1298.5. — V beograjskem svobodnem prometu so danes zabeleženi naslednji tečaji: Dunaj 0.0944 denar, Italija 288 denar, London 314 blago, New-York 67 denar, Pariz 362 blago, Praga 201 denar in Švica 1298 blago.

Taksa na reklame

Predpisi o taksah na reklame so pretežni večini občinstva popolnoma nepoznani in celo onim, ki se jih ta taksa najbolj tiče, to je trgovcem in obrtnikom, je o tej taksi prav redkokrat kaj natančnejšega znanega. Ni čuda torej, da se stori glede te takse toliko prestopkov samo radi nepoznanja predpisov.

Upamo torej, da bomo ustregli prav mnogim našim čitateljem, ako priobčimo predpise o taksi na reklame v kolikor mogoče poljudni obliki in prepričani smo, da bo marsikdo od njih obvarovan pred kaznijo, ako bo naslednje odstavke pazljivo prebral in se tudi po njih ravnal.

Da ne kompliciramo razprave in ne zavedemo čitatelje do napačnih zaključkov, se vzdržujemo zaenkrat vsake kritične pripombe o tej taksi in priobčujemo samo predpise, kakršni pač so.

I. Katere reklame so zavezane taksi?

Taksi na reklame po tarifni postavki 8. taksne tarife so praviloma zavezane **vse objave, reklame in oglasi, ki se vrše zaradi kakršnekoli materialne koristi poedincev — kakor hitro se vrši objavljanje na način, ki je zavezan taksi.** Kdo je oni, ki naj ima korist od reklame, — ali je to privatnik ali obrtnik ali trgovec, fizična ali pravna oseba (društvo) — praviloma ne pride v poštev. Izjeme so le pri nekaterih občekoristnih društvih.

Radi pravične obremenitve posameznih vrst reklame je zakonodavec razdelil vse taksi zavezane objave na tri vrste:

1.) nestalne reklame (plakate, lepake);
2.) stalne reklame (table, firme) in
3.) časniške oglase.

Kaj se smatra za časniški oglas, je v taksnih predpisih natančno določeno, manj točno je definirano, kdaj naj se smatra ta ali ona objava za nestalno in kdaj za stalno reklamo. To vprašanje je v taksnih predpisih samih rešeno le v načelu, presoja v posameznih primerih, kakšne da so objave, pa je prepuščena finančnim oblastvom.

Da se pa pri presojanju, ali je posamezna objava smatrati za stalno reklamo in ali jo ima zato zadeti večja ali manjša taksa, postopa enotno, je generalna direkcija posrednih davkov z naredbo z dne 19. novembra 1921. št. 18.914, priobčeno v Uradnem listu št. 151, izdala podrejenim oblastvom v tem pogledu sledeče navodilo:

«Pri presoji, ali je objava nestalna ali stalna, je treba poglavitno gledati:

1.) na predmet, ki se razglaša;
2.) na tehnično izdelavo objave same in
3.) na način, kako se razglaša.

Ako se razglaša z objavo gledališka, bioskopska, cirkuška itd. predstava ali razstava, koncert in vse ostalo, kar je prehodnega značaja, t. j. ako se razglaša nekaj, kar traja omejeno en, dva ali več dni, je taka objava, **ne glede na svojo tehnično sestavo in način razglasitve, vselej prehodna (nestalna).**

Ako se razglaša z objavo **podjetje, društvo, firma,** časopis, knjiga in vse ostalo, **kar je trajnejšega značaja,** pa se izvrši ta razglasitev na **navadnem papirju** in se objava prilepi ali pritrdi na okna, zidove, vrata, ograje, stebre, a se ne deve v **posebne okvire ali izložbene omarice,** je smatrati take objave istotako za **nestalne.**

Ako se razglaša z objavo nekaj, kar je **trajnejšega značaja** in se izvrši razglasitev **na kartonu, pločevini, lesu** (deskah), zidu, steklu, platnu in **na vsem, kar je trajnejše od papirja,** je take objave smatrati za **stalne.**

Ako se razglaša z objavo nekaj, kar je **trajnejšega značaja,** pa se deve objava, najsi je izdelana na čemerkoli, v posebne okvire, **omarice ali temu slično,** se morajo take objave smatrati za **stalne.**

Vsaka svetlobna objava (reklama), bodisi s pomočjo projekcije, bodisi s pomočjo kombinacije svetlih točk, ki tvorijo razne črke itd., je **stalna.**»

Dosledno tem načelom je generalna direkcija posrednih davkov odločila n. pr. da so **izložbene omarice fotografov** smatrati za **stalne reklame,** kakor hitro niso razobešene na obratovalnicah dotičnih podjetnikov, da pa niso stalne reklame tudi **izložbene omarice kinopodjetij,** ker se priporočajo v teh omaricah le poedine predstave, ne pa kinopodjetje samo.

Podrobneje o tem bomo govorili v odstavku o stalnih reklamah. Zaenkrat naj zadostuje samo to.

Taksa na nestalne in stalne reklame se plačuje v Sloveniji šele od 1. septembra 1921. Višina takse za stalne reklame je ostala ves čas neizpremenjena, medtem ko se je višina takse za nestalne reklame (lepake) dne 15. novembra 1923 povišala.

Taksa na časniške oglase se je uvedla dne 1. januarja 1922 in je ostala ves čas neizpremenjena.

Sušaški pristaniški promet

Statistika sušaškega pristaniškega prometa za mesec november pokazuje nastopne številke:

Uvoz: cement 225 ton, črni premog 7400 ton, pesek 80 ton, les 296 ton, asfalt 100 ton, sol 160 ton, razno blago 38 ton, vino 25.880 hl; skupno 9299 ton in 25 tisoč 820 hektolitrov.

Izvoz: bukov in hrastov les 4583 ton, črni premog 90 ton, strešna opeka 520 ton, razno blago 205 ton, gradbeni les 12.189 kubičnih metrov; skupno 5348 ton in 12.189 kubičnih metrov.

Celokupni promet v pristanišču Sušaku je znašal torej 13.647 ton (t. j. 1364 vagonov), 12.189 kubičnih metrov (610 vagonov) in 25.820 hl (250 vagonov); skupaj **2322** vagonov ali povprečno dnevno 74 vagonov. Ako se vzame k temu, da so imele ladje redne plovbe povprečno 10 vagonov dnevnega prometa, je znašal dnevni promet v sušaški luki v mesecu novembru 85 vagonov.

Izkaz o parnikih in jadernicah iregularne plovbe pokazuje za november nastopno sliko sušaškega pristaniškega prometa:

Jugoslavija: 11 parnikov s tonažo 3052 (z nosilno zmožnostjo 6714); 63 jadernic 1665 (4162). **Italija:** 7 parnikov 4021 (8846); 15 jadernic 754 (1885). **Grčija:** 2 parnika 3364 (7401). **Anglija:** 3 parniki 3964 (7401). **Holandska:** 1 parnik 2199 (4736). Skupno 24 parnikov 18.664 (41 tisoč 061) in 78 jadernic 2419 (6047).

Tržna poročila

LJUBLJANSKI TRG.

Zboljšanje valute se v cenah na ljubljanskem trgu v splošnem ne pozna. Cene mesu in masti so že dolgo nespremenjene. Nekatera živila pa so se kljub ugodnemu stanju dinarja podražila, tako moka »0« na 6.75 Din, kruh na 7 Din za kilogram Dražje so tudi kokoši, zlasti piščanci, potem zelenjava in sadje. Le jajca se držijo kljub bližajoči se zimi na 2.25 do 2.50 Din za komad.

Mleko se je trgovalo ta teden po 3 do 3.75 Din za liter, solata rdeča po 1.25 do 1.50 Din morica, endivija 0.50 do 1.25 Din glavica, jabolka povprečno po 2 do 5 Din kg (boljša tudi dražje, a slabša ceneje), hruške po 2.50 do 8 Din za kilogram po kakovosti.

•

S hmeljskega tržiša. Nürnberg, 12. decembra. Prodanih 130 bal. Razpoloženje zelo čvrsto.

— **Dohodki glavnih carinarnic** v tretji dekadi novembra t. l. so znašali 47 milijonov 923.304 Din. Največ dohodkov izkazuje carinarnica Zagreb - južni kolodvor in sicer 9.318.902 Din; potem sledé: Beograd - Sava 5.025.947 Din, Beograd-železniška postaja 4,124.571 Din, Ljubljana 3.359.026 Din, Maribor 2.640.916 dinarjev, Novi Sad 2.468.711 Din, Subotica 2.209.151 Din, Zagreb 1.674.958 Din, Split 1.502.252 Din, Skoplje 1.281.307 dinarjev, Sarajevo 1.301.858 Din, Gjevgelija 1.157.394 Din, Beograd - pošta 1 milijon 98.342 Din, Sušak 1.003.235 Din. Ostale carinarnice izkazujejo dohodke pod 1 milijon Din. Med temi omenjamo še nastopne slovenske carinarnice: Rakek z dohodki 376.393 Din, Jesenice s 251.797 Din in Dravograd s 124.274 Din. Dohodki glavnih carinarnic od 1. aprila do konca novembra t. l. znašajo 1.144 milijonov 784.787 Din napram 1.178 milijonov 478.686 Din v enaki dobi lanskega leta.

— **Carinska konferenca na Rakeku.** Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani opozarja interesente, da se bo vršila redna carinska konferenca na Rakeku v pondeljek 15. t. m. ob 5. popoldne v zgradbi carinarnice.

— **Obtok novčanic Narodne banke SHS** se je od 1. do 8. t. m. povečal za 772.180 na 6.035.045.310 Din. Kovinska podloga je oslabela za 5.202.676.82 na 482 milijonov 17.642.62 Din v zlatu. Posojila na menice in vrednostne papirje so se zmanjšala za 29.964.772.84 na 1.493 milijonov 202.191.77 Din.

— **Izvoz iz Vojvodine.** Po podatkih ministrstva za kmetijstvo in vode je ocenjen preostanek kmetijskih pridelkov za izvoz v Vojvodini na 2 milijardi Din.

— **Močnejši dovoz sladkorne pese v osiješko sladkorno tvornico.** Osiješka sladkorna tvornica je začela dobivati večje količine sladkorne pese. Tvornica ima projeti še okrog 10.000 vagonov pese in bo kampanja trajala najbrže do polovice marca 1925.

— **Otvoritev železniške proge Užice - Vardište.** Iz Sarajeva poročajo, da se bo službeno otvorila proga Užice - Vardište dne 1. januarja 1925.

— **Dobave.** Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 20. t. m. pri intendanturi 4. armijske oblasti v Zagrebu glede dobave mesa za garnizijo Zagreb, pri intendanturi Savske divizijske oblasti v Zagrebu glede dobave mesa za garnizijo Karlovac ter pri komandah mesta v Kraljevici, Dolnji Lendavi in Murski Soboti glede dobave mesa za te garnizije. — Dne 1. januarja 1925 pri ravnateljstvu državnih železnic v Sarajevu glede dobave raznega železa. — Dne 3. januarja 1925 pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici glede dobave inventarskih predmetov. — Predmetni oglasi so v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

— **Prodaja stare vojaške opreme** se bo vršila dne 3. januarja 1925 pri Upravi 2. zavoda za izradu vojne odeće v Sarajevu. Predmetni oglas je v Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani na vpogled.

— **Prodaja odpadkov.** Pri upravi 4. zavoda za izradu vojne odeće v Zagrebu se bo vršila 20. t. m. prodaja odpadkov od sukna. Predmetni oglas je v Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani na vpogled.

— **Prodaja rižavice za izdelovanje metelj in krtač** (okoli 30 centov) se bo vršila pri Šumski upravi v Beli Crkvi (Banat). Predmetni oglas je Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani na vpogled.

— **Prodaja stare vojaške opreme** se bo vršila 3. januarja 1925 pri Oddelku 2. zavoda za izradu vojne odeće v Slavonskem Brodu. Predmetni oglas je v Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani na vpogled.

— **Položaj na našem žitnem tržišču.** V pšenici je bila tendenca ta teden dalje čvrsta. Dovozi so bili majhni, dočim je bilo povpraševanje s strani domačih mlinov precejšnje. Zaradi porasta dinarja je izvoz nekoliko popustil. Cene turščici so nekoliko oslabele, a ker so se koncem tedna zmanjšali dovozi, se pričakuje ponoven skok cen. Turščice se precej izvaža, zlasti v Avstrijo. Kupčija z moko povoljna. Povpraševanje je bilo ta teden večje tudi po črnih vrstah. Za fižol je bilo zelo malo zanimanja. Pšenica, baška in sremska, se je trgovala po 405 do 410 Din; turščica, promptno blago, po 180 do 182.5 Din z baških postaj in 185 do 190 Din s sremskih postaj; fižol, beli, baški po 430 do 440 Din, pisani po 270 do 280 Din; moka »0« po 600 do 620 Din z baških postaj.

— **Fuzija bank na Dunaju.** Na Dunaju so je fuzionirala Austria - Bank s Trenga.

— **Konkurz nemške banke.** Iz Königsberga poročajo, da se nahaja tamošnja Nordostdeutsche Bank v konkurzu. Pasiva znašajo 75.000 zlatih mark.

— **Cene kožuhovine so sledeče:** kuna zlatica do 1400 Din, kuna belica do 1000 dinarjev, lisica do 350 Din, jazbec do 150 dinarjev, dihur do 150 Din, podlasica do 50 Din, veverica letna do 18 Din, zajec zimski do 18 Din, zajec letni do 7 Din, srna 50 Din. Te cene so se plačevale na nemškem tržišču v Lipskem. Cene se razumejo za srednje dobro kožuhovino, prav dobra kožuhovina pa ima višjo ceno. Za naše krajе se vrši letošnji sejem kožuhovine v sredo 21. januarja 1925. na dan sv. Neže v prostorih ljubljanske borze na Kongresnem trgu v Ljubljani. Lovcem svetujemo, da se sejma udeležijo in da čakajo s prodajo svoje kožuhovine do sejma. Cene, ki se bodo plačevale na svetovnem tržišču za kožuhovino objavimo še enkrat pred ljubljanskim sejmom. — »Lovska zadruga«.

Dopisi

DOMŽALE. O izredno uspeli proslavi 1. decembra se nam naknadno še poroča: Jugana vila najmlajša je bila igrana prav dobro. Jugana je ljubka v svoji žalosti in svoji sili. Njen glas je izrazit, jasen, a zopet melodično mehak in otožen do skrajnosti. Ranjenec se je poglobil v vlogo, preživljal jo je kot da trpi sam, kakor, da prenaša vse gorje trpinčenega naroda. Isto se mora trditi tudi o Četažu. Tako igrajo le ljudje, ki imajo prave slovanske duše. J.

SEVNICA. Dne 8. t. m. se je vršil v prostorih Triglava koncert podružnice JM, ki je uspel v vsakem oziru. Strnili so se mešani pevski zbori Boštajna, Krškega in Sevnice z moškim zborom železničarjev iz Zidanega mosta in salonskim orkestrom. Spored je bil izbran, izvajanje posameznih točk dovršeno. Posebno sta briljirala prvi tenor iz Zidanega mosta in ga. Borša. Skupne nastope je vodil z velikim uspehom g. Sedej, zidanmoški zbor g. Gostiša, med godbeniki pa smo občudovali temperament kapelnika g. Vutkoviča. Prijetno nas je iznenadila lahkoča, s katero so pevci in godbeniki zmagovali vse nevarne pasaže. — Posavska planinska podružnica je imela dne 8. t. m. v hotelu Triglav občni zbor ob povoljni udeležbi. Delovanje društva je bilo zelo agilno, in zato je bil v glavnem izvoljen tudi stari odbor. Na žalost smo zvedeli, da je bila koča na Lisci popolnoma izropana. Na predlog blagajnika sta bila radi posebnih zaslug za tukajšnje planinstvo imenovana načelnik L. Styesni in zgraditelj koče na Lisci g. Blaž Jurko za častna člana.

OPLOTNICA. Pohorci smo dosti trpeli in se borili proti germanizaciji in upamo, da smemo vsaj sedaj prosto dihati. Ne zahtevamo ničesar drugega, kakor da se ravna z nami po človeško in da se nas ne zatira. Za časa vlade »sporazuma« so imeli naši Nemci zaslombo pri tukajšnjem župniku, ki mu je bil vedno na razpolago Windischgrätzov avtomobil, kadar je bilo treba storiti pri njegovem bratu poslancu dr. Hohnjecu kaj v prid te gospode. Upamo, da je sedaj odkienkalo temu gospodstvu. Prebivalci občin Oplotnica in Kot zahtevamo ponovno, da nas agrarna oblast reši nemških parasitov, zaposlenih na Windischgrätzovem veleposestvu, in sicer v prvi vrsti gozdarskega upravitelja Seyffa, ki nima nobenega smisla za potrebe tukajšnjega prebivalstva. Vložili smo že ponovno prošnjo na ministrstvo, ki je dalo stvar preiskati po agrarnem komisarju, a zadeva še danes ni rešena. Se vedno je ukinjena paša po gozdovih na Windischgrätzovih posestvih, ki so jih uživali naši pradedje nad sto let. Mnogo malih posestnikov se sploh ne more preživljati, ako se ne doveli paša, ker je živinoreja njih najvažnejši dohodek. Mislimo, da g. Windischgrätzu ne bo težko najti med Slovenci primernega upravitelja.

SLOV. BISTRICA. Da proslavi kolikor mogoče dostojno narodni praznik, je zbrala Čitalnica v dvorani hotela Beograd polno občinstva. Dr. Pučnik je v kratkem govoru razložil pomen dneva in pozival na složno delovanje vseh v procvit naše države. Zadonela je himna Bože pravde, nakar je zaigral čitalniški orkester menjajoč se s pevskim zborom, nekaj komadov. Simpatično je vplival nastop g. poročnika Turka in njegovih vojakov pevcev. — Miklavžev večer je napolnil gledališko dvorano v hotelu Beograd. Sokolska koračnica čit. orkestra je kmalu po tretji uri napovedala Miklavžev prihod, nakar se je dvignil zastor. Miklavž je obdaroval sokolsko in drugo deco in prinesel marsikomu toplo obleko. Zvečer je obdaroval tudi sokolske člane, članice in druge odrasle. Radostno razpoloženje sta dvigala zoper orkester in pevski zbor.

PTUJ. Podružnica Jadranske Straže ima v sredo, 17. t. m. na kraljev rojstni dan po slavnostni službi božji ob 10. dopoldne v veliki dvorani Mestnega doma svoj prvi redni občni zbor. Udeležba obvezna.

Kino

«Königsmark», zgodba vladarske hiše, ki se te dni predvaja v ljubljanskem kinu «Ideal», nam slika rodbinske razmere na dvoru in spletke za prestolonasledstvo v Hannoveru. Vladar te dežele naprosi svojega nečaka, naj poroči princezinjo Avroro Orlovo, ki pa ni vesela te snubitve in pristane na zakonsko zvezo šele ko ji princ da zagotovilo, da bo smatral zvezo zgolj za čin prijateljstva, ne pa ljubezni. Pozneje v zakonu skuša princ pridobiti Avrorino srce. Vendar pa ostane Avrora pri svojem sklepu, ki povzroči, da se princ poda na potovanje v Afriko, kjer podleže tropični mrzlici, ki razsaja v kolonijalnih deželah. Ko dospe naznanilo o princevi smrti na dvor, zbolí princezinja na živcih, se poda v Paris iskat razvedrila in se tam seznani z mladim pisateljem Vizuertom, ki začne študirati zgodovino dvora in pride do senzacijonalnih razkritij o vlogi, katero je igral star kamin v tej vladarski hiši, kjer so vse neljube osebe končavale v kaminovem žrelu. — Film, čigar dejanje je izredno živahno in pestro, je mojstrsko delo slovite francoske filmske tvrdke Perret, katere ravnatelj, mojstrski režiser Perret je osebno vodil režijo. Med sodelujočimi so najboljši francoski filmski in gledališki umetniki. — Več od vsake pohvale pove o filmu dejstvo, da je žel tudi v Nemčiji in Avstriji splošno odobravanje in tvoril povsod veliko privlačnost, čeprav je prišel iz obsovražene Francije. Mirno ga lahko priporočamo tudi ljubljanskemu občinstvu.

Nov Linderjev film. Kakor posnemamo iz francoskih listov, pripravlja *Maks Linder* nov komičen film. Kako mu bo naslov, se še ne ve.

Vremensko poročilo

Ljubljana, 13 decembra 1924 — Ljubljana 306 nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana	7.	776 4	—4·8	sever	jasno	—
Ljubljana	14.	77 7	0 2	sev. vzh.	„	—
Ljubljana	21.	774 5	—2·5	sev. zapad	„	—
Zagreb	7.	775 4	—4·0	brezvetra	„	—
Beograd	7.	775·6	—7·0	„	pol. oblač	8·0
Dunaj	7.					—
Praga	7.	771 1	—5 0	vzhod	jasno	1·0
Inomost	7.					

V Ljubljani barometer nižji temper. nižja — Solnce vzhaja ob 7·37, zahaja ob 16·12

Silen mraz, ki je vladal pred 10 — 14 dnevi v severni Skandinaviji in severni Rusiji ter se je pred tednom prestavil na jug, je obtičal začetkom zadnjega tedna nad južno Rusijo, kjer je zavladala temperatura od 15 — 20° pod ničlo. Odtod je mrzel zrak v obliki hladnih vzhodnih vetrov silil proti zapadu in se res razširil tekom tedna nad ves evropski kontinent, tako da vlada koncem tedna mraz po vsej Nemčiji, Podonavskih deželah in na Balkanu ter v vsej Franciji. Temperatura pa povečini ni posebno nizka, marveč znaša le okrog 5°, kvečjemu do 10° pod ničlo; hujši mraz leži le nad Ukrajino in Poljsko. Da ima Evropa snežno odejo, bi bil seveda mraz izdatno hujši. Nad mrzlim kontinentom leži seveda visok zračni tlak, zato težijo mrzle in težke zračne plasti na vse strani na toplejša morja; ob našem Jadranu je divjala ves teden silna burja, na Egejsko morje pihа silovit sever, ki zanaša mraz tja do južne Grčije, prav tako imajo mrzel sever na italijanski in francoski rivijeri, dočim piha ob Baltiškem morju mrzel jugovzhod. Nad srednjo in zapadno Evropo je bilo mirnejše, tam je ležala na široko gosta megla. Padavin je bilo v Evropi v preteklem tednu skrajno malo, povečini sploh nič.

Ta čas se je nahajala velika depresija daleč na severu, ki se je mogla razširiti le do Anglije in srednje Skandinavije ter severne Rusije, zato so pihali skoro ves teden nad skrajnim evropskim severom topli južnozapadni vetrovi z Atlantskega oceana. Nad vse značilno je, da je imela istočasno, ko je termometer na jugu ob Črnem morju kazal par stopinj pod ničlo, vsa Rusija severno od Moskve par stopinj nad ničlo; celo v daljnem Arhangelsku in v vsej Finski je bilo južno vreme, dočim je pred desetimi dnevi vladal mraz 25 — 30° pod ničlo.

Podoba je, da se polagoma pripravlja sprememba vremena.

•

Vremenska napoved za nedeljo: Nobena bistvena izprememba.

1650-8

ALEKSANDER DUMAS

ZVESTOBA DO GROBA

(LA DAME DE MONSOREAU)

22

Vsi pogledi so bili uperjeni vanj. Bil je mož kakih trideset in pet let, visokga stasa. Njegovo nekoliko kozavo lice, ki je vsled prestane te bolezni bilo včasih žolto, se ni posebno ugodno dojmilo. Oblečen pa je bil v suknjič iz zelenega žameta, obšitega s srebrnimi našivi, opasan s srebrnim jermenom meča, a na jermenu je nosil uvezen kraljev grb. Na glavi kapo z dolgim čapljinim peresom, v levi sulico, v desni pa palico dvorskega lovskega maršalata, znak svojega dostojanstva, palico, katero je vsakikrat pred lovom izročil vrhovnemu gospodarju, kralju samemu. Take zunanjosti, je imel gospod de Monsoreau vso pravico, da je pričakoval, da so ga smatrali lepim plemičem, in sam se je po vsej pravici smel smatrati za strašnega.

„O, pfuj, kako grdega dedca ste nam vendar pripeljali, vojvoda!“ pravi Bussy vojvodi d'Anjou, „kaj so to plemiči, kakršne vaša naklonjenost najde med plemstvom po deželi? Vrag naj me vzame, ako bi se sličen človek našel v Parizu med nami, čeprav je Pariz velik in ima dovolj grdih ljudi v svojem obžidju. Govori se, čeprav tega nisem nikdar hotel verjeti, da je bila vaša volja, da dobi kralj vrhovnega nadlovca iz vaših rok?“

„Gospod de Monsoreau mi je dobro služil in jaz mu dajem nagrado!“ odgovori Anžovinec visokomerno, kratko.

„Dobro ste govorili ‚monseigneur,“ pritrjuje Bussy. „Pri takih velikaših je hvaležnost tako redka, ali če je vprašanje samo o tem, potem mislim, da sem vam tudi jaz dobro služil, pa bi suknjič vrhovnega dvorskega lovca znal vse drugače okusno nositi, kakor ta-le zelenec. Sicer pa ima ta pošast črno brado. Tega poprej nisem niti zapazil. Glej no, to je še znak več za njegovo izredno lepoto.

„Jaz gledam na srce, ne na lice. Na storjene usluge, a ne samo na obetane!“ suho odgovori Anžovinec.

„Vaša visokost hoče najbrže reči, da sem preveč radoveden, pa da sem zaman poskušal pogoditi, kakšno važno uslugo bi vam bil mogel izkazati ta sljivar?“

„Ah, Bussy,“ odgovori vojvoda nejevoljno, „res ste nekoliko preveč radovedni, pa še zelo preveč, vsaj to ste pogodili...“

„Takšni ste knezi!“ klikne Bussy s svojo običajno odkritosrčnostjo. „Neprestano vprašujejo, mi moramo neprestano na vse odgovarjati ‚a ako mi njih samo enkrat vprašamo, pa ne dobimo odgovora!“

„To je istina,“ pritrdi vojvoda Anžovinski. „Pa veš, kaj moraš storiti, če se hoče podučiti? Pojdi in vprašaj gospoda de Monsoreaua samega.“

„Zares, prav imate, monseigneur!“ klikne Bussy vzradoščen. „On je samo enostaven plemič, pri njem se vsaj smem nadejati hitrega odgovora.“

„Zakaj baš pri njem?“

„Porečem mu, da je nesramen.“ Pri teh besedah okrene hrbet princu in se približa gospodu de Monsoreauu, ki je, čeprav cilj pogledov vseh udeležencev lova, z neobičajno hladnokrvnostjo čakal, da se pojavi kralj.

Ko zapazi, da prihaja k njemu Bussy s klobukom v roki, se tudi on nekoliko razvedri. „Oprostite, gospod,“ pravi Bussy, „vidim, da ste nekoliko osamljeni. Vam li je naklonjenost, katero uživate, napravila že toliko neprijateljev, kolikor ste morda poprej imeli prijateljev?“

„Vere mi, gospod grof,“ odgovori gospod de Monsoreau, „zakleti se na ta način nočem, ali stavil bi pa, da je res tako. Smem li vprašati, kateremu slučaju smem pripisati čast, da ste izvolili prekiniti to moje samotarenje?“

„Zares,“ odgovori Bussy, „samo velikemu zadivljenju, s katerim me je napram vam napolnil gospod vojvoda Anžovinski.“

„Kako to?“

„Ker mi je povedal, kakšno zaslugo imate, da vas je priporočil kralju za imenovanje dvorskim nadlovcem.“

Gospod de Monsoreau tako pobledi, da so se vse kozave brazgotine, s katerimi je bilo lice posuto, takoj spremenile v toliko črnih pičic, ki so se odražale od njegovega žoltega lica. Zajedno je pogledal Bussyja s takšnim pogledom, da se je v njem kar videl vihar, ki prihaja.

Bussy zapazi, da ni šel po pravi poti, ali on ni bil navajen umakniti se, če se je tudi zaletel.

„Pravite, da vam je monseigneur pripovedoval o mojem poslednjem delu?“ vpraša preteče Monsoreau. „Zares natančno tako je, in to je v meni vzbudilo iskreno željo, da prijašem k vam in vas poprosim, da mi izvolite natančneje popisati to svoje junaštvo.“

Gospod de Monsoreau krčevito prime za svojo sulico, kakor da le iztežka obvladuje živo željo, da bi se tega orožja poslužil proti gospodu de Bussyju in ga nataknil na svoj raženj. Vendar pa odgovori dostojanstveno in navidez mirno: „Gospod, vaša želja je prav častna. Toda, kakor vidite pravkar tam prihaja Njegovo Veličanstvo, in za sedaj ne moreva nadaljevati svojega razgovora. Ako pa želite, mi bo to kasneje prav ljubo.“

Kralj se zares približuje, jež na svojem najljubšem konju, na španskem rdečkarju. Bussy s pogledom ošine vso okolico, vse dvorjane, in njegov pogled se sreča s pogledom vojvode, ki je bil poln zlobe. „Hudiča,“ si misli Bussy, „i gospodar i sluga se grdo pačita, kadar se smejeta. Kako neznansko grda morata biti, kadar plakata!“

Kralj je rad imel lepa okrogla in vesela lica in zato ni bil nič kaj zadovoljen z zunanjosto gospoda de Monsoreaua, in čeprav ga je že bil popreje nekoč videl, mu danes izdaleka ni bil toliko po volji kakor prvikrat. Toda lovsko palico je prevzel vendar le prilično uljudno in milostno od nadlovca, ki mu je nudil palico kleče na enem kolenu.

Čim je kralj imel palico in so mu tudi dali orožje, javijo lovci, da je pogon za jelenom pričel in da je s tem lov otvorjen.

Bussy se postavi ob stran ‚da vidi, kako hite mimo njega vsi udeleženci in udeleženke lova, ali nikogar ni bilo, ki bi bil le izdaleka sličen lepi njegovi krasotici plavolaski, katere je bilo polno njegovo srce. Bil je torej navezan na družbo in razgovor svojih običajnih prijateljev. Vedno smejoč in vedno zgovoren se mu je zlasti pridružil prijatelj Antraguet.

„Uprav odvratnega vrhovnega nadlovca imamo!“ pravi Antraguet Bussyju. „Kaj pa misliš ti o njem?“

„Hudiča, ogaben je. Kakšna je neki njegova obitelj, če so vsi takšni grduni, kar jih pripada njemu? Pokaži mi vsaj njegovo ženo!“

„Dvorski nadlovec je še samec, dragi moj!“ mu pojasni prijatelj.

„Pa katero posestvo je njegovo?“

„O, bogat dedec je in velik gazda.“

„Pa kje so njegova posestva?“

„V Anžoviji.“

„Torej je bogat?“

Mnogo denarja si prihranite
ako si nabavite čevlje in nogavice, ki jih ima v zalogi tvrdka 6077a
Anica Traun, Maribor, Grajski trg 7.
Nogavice, svilene flor 38 Din.

Izšel je 7146
Dr. Valjavec: Slovensko-italijanski slovar
obsega 404 strani in okrog 50.000 besed. Oblika enaka, kakor italijansko-slovenski del. Cena 70 dinarjev, trdo vezan.
Prodaja Katoliška knjigarna v Gorici.

Jelka
zaščiti parkete in linoleju najvišji lesk ob otroškem lahkem delu.

Posetite trgovino B. Veselinović i Komp.
Maribor, Gosposka ulica 26. 6916/a
Ima veliko izbero srajc, ovratnikov, vsakovrstnih nogavic, klobukov, čepic, trikot spodnjega perila, volnenih trikotaže, svilenih šalov in bluz ter kravat. Fine francoske parfumerije: Coty, Houbigan, Gyles, Botot, Zermandre, Piver, Simon, Roger, Golet, kolinska voda 4711 in Marija Farini fina mila, puder, kalodorme, odol in druge vrste. Dobra roba in solidne znižane cene.
Od oktobra t. l. je uveden nov princip: Mal zaslužek — velik obrat!

Radi povečanja obrata se spreime
družabnik
k že dobro vpeljani tovarni v Sloveniji, ki je edino podjetje te vrste v Jugoslaviji. Potreben kapital je Din 300 do 500.000. Osebno sodelovanje je zažel eno a ni pogoj. Vstopivšemu družabniku je kompletno stanovanje na razpolago. Ponudbe pod „Dokazano rentabilno“ na upravo „Jutra“

Krompir kifeljčar
7044 a in vsako divjačino
kupuje
IVAN FEUER, Zagrab, Trg I br. II.
Interurbanski telefon 23-45.
Razpošilja pitane goske po 36 Din za kg.

7177 a
TALMONE ČOKOLADA IPAK NAJBOLJA
Glavno zastopstvo in skladišče po tovarniški ceni
Tel. 8-00 RADE KUNDIĆ, Zagreb, Samostanska ul. 1.

SALAMA
prve vrsti, nova roba posve zrela
dobiva se svuda
Prva hrvatska tvornica salama, sušena mesa i masti
M. Gavrilović-a sinovi, d. d.
Petrinja. 5054a
Generalno zastupstvo za Slovenijo:
R. Bunc in drug
Ljubljana, Celje, Maribor.
M.C.S 10 PETRIN.

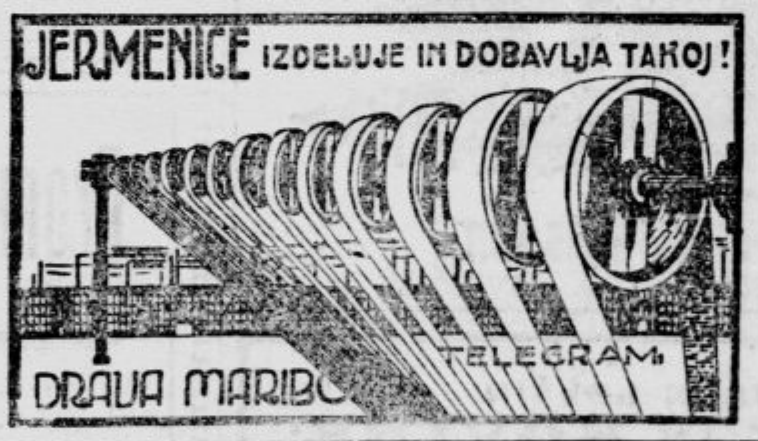

Darila bi kupili, pa so vam predraga?
Svetujemo vam: najbolša in najcenejša darila za mladino in odrasle se v Celju
dobe samo pri tvrdki 699/a
M. JOSEK, Glavni trg 2.
Kdor želi štediti in vendar obdarovati, mu k temu pomore navedena tvrdka

Strašno
se pritožuje nad drago, kdor se ne prepriča, kako 6643a
poceni
je manufakturno in galanterijsko blago ter nuja pri tvrdki
„DANICA“
Malzelj & Rajšel
Ljubljana, Turnški trg št. 1.

Za Božič!
Vsakovrstna praktična in koristna darila v galanterijskem, drobnem, vezenem blagu in igračah. 6837a
Bogata zaloga Bernsdorfskega jedilnega orodja, kuhinjskih posod iz čistega nikla, blaga iz alpake in kovinasrebra, finejega galanterijskega blaga za vsak okus, potrebščin, finega in navadnega porcelana, bronzev, steklenine. Velikanska izbira mila in parfumerij vseh svetovnih znamk, jeklenega blaga, žepnih nožev, škarij, brivskih aparatov in rezil znamk „Mem“ in „Gillette“, dresik, kaset za manikuro, kadilnih potrebščin, žepnih vžigalnikov, nogavic, kratkih nogavic, volne, preje, sukanca, svile za šivanje in za kvačkanje, galoš, snežnih čevljev, domačih čevljev, voščenih namiznih prtov in igrač, kakor: družabne igre, „Anker“, „Matador“, „Ingenius“, „Märklin“ lesene omarice za sestavljanje, mehanične igrače, kakor avtomobili, železnice, mehanične figure, plišaste in klobučevinaste igrače znamke „Steiff“ Knopf im Ohr, vodčke za punčke, trdnjave, kuhinje, prodajalne, sobice za punčke, kuhinjsko posodo itd. itd., vse v največji izbiri in po najnižjih cenah.
Prosim, oglejte si moja novoopremljena i ložjena okna v veži!
Franc Kormann, Maribor, Gosposka ulica št. 3.

Dražbeni oklic.
Na predlog upnikov se bo vršila javna sodna dražba tovarne pohištva in stavbenega mizarstva firme M. Poličar & Komp. na Bledu dne 24. decembra 1924 ob 9. uri predpoldne pri okrajnem sodišču v Radovljici, izba štev. 26.
K tovarni spadajo nepremičnine vl. štev. 246 Boh. Bela, obstoječe iz parcel 926/5, 905/5, 919/2, 905/6 (travniki, nova stavba tovarne z vodnimi močmi in pritiklinami), vl. štev. 130 Želeče, obstoječe iz parcel 1012/1 1012/4 1010/1 (hiša z dvoriščem in vrtom, z vsemi za mizarstvo potrebnimi stroji in orodjem, pisarniško opravo in drugim inventarjem).
Cenilna vrednost 427.870 Din (najmanjši ponudek, pod katerim se ne proda, 285.250 Din). Dražilni pogoji in seznam inventarja je pri gorajem sodišču v vpogled. Tovarna se ogleda lahko vsak čas na Bledu. 6086a

63 5a
Umetniški atelje za narodne in moderne vezenine
Božene Kopačeve v Kranju
nudi bogato izbero orig umetn. predtiskarij po narodnih in modernih motivih v vseh pripadajočih tehnikah. Kompletne garniture iz finega domačega in češkega platna. Ročno slikanje na svili in baržunu. Monograme vseh vrst. Vezenje perila za neveste itd.
Domače podjetje! Brezkonkurenčne cene! Cenik zastonj!

SINGERJEVI ŠIVALNI STROJI
SINGER ŠIVALNI STROJI so na vsem svetu
poznani kot najboljši
Singer šivalni stroji, Bourne & Co., New York 700/a Prodaja na obroke
Ljubljana, Šelenburgova ul. 3
Centrala za SHS: Zagreb Marulićeva ul. 5
Zastopstva v vseh mestih

„Pravijo, da je bogat, in to je vse. Mislim, da pripada nižjemu plemstvu."

„In katera je ljubavnica tega slivarja?"

„Nima je, dragi prijatelj! Menda misli, da je najbolje, če ostane edini svoje vrste. Toda glej, vojvoda ti maha z roko, požuri se k njemu!"

„A kaj, vojvoda naj počaka. Oni nadlovec je vzbudil mojo radovednost. Ne vem, včasih pride to na prvi pogled, kar zasrbelo me je v roko. Zdi se mi, da bom imel še opravka ž njim. Pa še tako ime, Monsoreau!"

„Čakaj no!" klikne Antraguet. „Kaj je?" „Mislim, da ga Livarot pozna. Če se prav spominjam, sta soseda." „Kaj pa nisi poprej zinil!" „Hej, Livarot!" „No?" vpraša poklicani mladenič. „Skoči no sem! Kaj veš o Monsoreauu?" „No, na kratko povem. Bati se ga je treba." „Dobro. Povedal si, kaj o njem misliš. Sedaj pa povej, kaj o njem veš."

„No, pred kakimi šestimi meseci sem se vračal domov skozi Merjdorski gozd, ko sem naenkrat zaslišal strašen krik, a pred menoj je zdirjal belec, toda brez jezdeca, čeprav osedlan. Pobodem konja, planem, in zapazim nedaleč pred seboj koncem skupine dreves nekega človeka na vrancu. Ni jahal, ampak dirkal. Zopet začujem lahen krik, na pol pridušen, in vidim, da drži ta človek na sedlu žensko, kateri je z roko zatisnil usta. Pri sebi sem imel svojo lovsko puško, saj veste, da prilično streljam. Vzel sem ga na muho in pogodil bi ga bil, toda vrvica mi je v odločilnem trenutku ugasnila in tako je puška odrekla."

„Pa potem?"

„Potem sem vprašal nekega drvarja, kdo je ta lopov, ki otimlje ženske. Odgovoril mi je, da se plemič imenuje de Monsoreau."

„In kdo je bila ona ženska?" vpraša Antraguet.

„To se ni nikdar izvedelo."

„To je čudovit človek. Zanimam se zanj." izjavi Bussy.

„Gotovo je, da je ta plemič na dokaj slabem glasu," dostavi Livarot.

„No, pripoveduj še kaj o njem! Ali je kaj znano?"

„Prav za prav ni nič konkretnega znano. Izgleda, kakor da oni ni bil nikdar vzrok večje nesreče, da je precej dober s svojimi kmeti, ali vkljub temu se ga boje kot živega ognja. Potem je pa tudi velik Nimrod in je gotovo za svoje mesto bolj sposoben kot Saint Luc, kateremu je bilo to mesto najprej namenjeno."

„Pa veš li, da ti vojvoda d'Anjou še vedno maha?" vpraša Antraguet.

„Dobro, naj maha. Ali ti je znano, kaj pripovedujejo o Saint Lucu?"

„Ne. Ali je še vedno kraljev jetnik?" vpraša Livarot in se nasmehne.

„Najbrže bo, ker ga ni tukaj!" dostavlja Antraguet.

„Ne, ne, nocoj je odpotoval, da obišče in pregleda posestva svoje žene."

„Pregnan?"

„Tako se zdi."

„Saint Luc pregnan? To je vendar nemogoče!"

„To je istina kakor Sveto pismo. Maršal de Brissac mi je to osebno povedal."

„O, to je nekaj novega. In to bo škodovalo Monsoreauu."

Naenkrat vzklikne de Bussy: „Sedaj sem se domislil, sedaj vem, kakšno uslugo je Monsoreau storil vojvodi. Hajd z menoj, pa vam povem!"

V spremstvu Livarota in Antragueta pobode Bussy svojega konja in vsi trije pojašejo v diru do vojvode d'Anjoua, ki se je že naveličal brezuspešno mahati Bussyju in je sedaj nekoliko ozlovoljen jahal pred njimi, za streljaj oddaljen.

„Oj, monseigneur," klikne de Bussy, „kako dragocen človek je zares ta vaš Monsoreau!"

„Ti si torej govoril ž njim," vpraša princ porogljivo, „in on ti je povedal,, kaj je meni lepega učinil?"

„Točno tako, visokost, kajti samo v to svrho sem ga nagovoril."

„In odgovoril ti je?„ vprašuje princ s tako veselostjo, da se je takoj videlo, kako ume ta velikaš presoditi svoje ljudi.

„Seveda, rekel mi je, da je dobavljač vaše visokosti."

„Dobavljač divjačine?"

„Da, ženske."

„Kaj?" vpraša vojvoda in namrši čelo zelo nemilostno. „Kaj pomeni ta neumestna šala?"

„To znači, visokost, da je Monsoreau na svojem vrancu ugrabil devojko za vas, in ker ta devojka najbrže ni vedela, kaka čast jo čaka, jej je z roko zamašil usta, da ni vikala."

Vojvoda grdo gleda, ne reče besedice, marveč samo besno sune konja z ostrogami, da je žival kar plarjla in odkirjala Tako je vojvoda zapustil družbico, ki je zaostala.

„O, o," klikne Antraguet, „meni se zdi, da je tvoja šala imela popoln uspeh."

„Tem bolje, ker se takšna šala očividno ne dopada vsakomur."

„Hudiča! Zdi se, da sem vojvodo prijel tam, kjer boli."

Trenutek pozneje se začuje glas vojvode: „Hej, Bussy, kje si? Semkaj k meni!"

„Evo me, monseigneur!" pravi Bussy in se približa.

Vojvoda se glasno smeje. „Hej, smejem se ti, dragi Bussy, ker si nasedel Monsoreauu in ker misliš, da si dognal istino, pa je nisi!"

„Nikakor, vrag naj me vzame, monseigneur jaz sem vam rekel samo istino!"

„No, pa dobro," pravi vojvoda, „pripoveduj mi torej, dokler sva sama, svojo povestico, in povej tudi, od kdaj ti je znano, kar veš, in kaj prav za prav veš ali ugibaš."

„Iz Meridorske šume, monseigneur!"

Vojvoda zopet pobledi in umolkne.

„Kar recite, monseigneur," pravi Bussy, „in če mislite, da veste za kak drug način, s katerim vam je treba bolje služiti, kakor vam je služil Monsoreau, pa se bomo tega drugega načina držali, tudi če bi trebalo, da se za to ceno spopademo z gospodom de Monsoreauom."

„Zares, dragi moj Bussy, jaz mislim na nekaj sličnega. Čuj me," — in vojvoda potegne prijatelja za rokav, — „slučajno sem srečal v cerkvi dražestno gospo, in neke črte njenega obraza so me spomnile na damo, katero ljubim, ki ti je pa neznana. Natančno nisem mogel njenega obraza razbrati pod črno kopreno, ali vendar se mi je sličnost zdela tolika, da ne dvomim, da je to ona dama, po kateri koprnim, ki mi je pa izginila izpred oči. Zato sem šel za njo in se uveril, kje stanuje. Podkupil sem eno njenih sobaric in dobil odtisek ključavnice. Sedaj imam ključ."

„No, potem je stvar v redu."

„E, ni čisto v redu. Pravijo sicer, da je svobodna, bogata, mlada in lepa, ali je tudi pametna. Sedaj je treba dognati, ali nima morda koga drugega."

„Ne razumem popolnoma. Izvolite postati jasnejši, monseigneur."

„Li bi se moral postaviti v zasedo, zaupno, sam, in mi potem povedati, kdo prihaja k njej."

„Pa... ali mislite na kakega konkretnega tekmeca, ali kar tako na splošno?"

„Bojim se, da konkretnega."

„Ali je ljubimec ali soprog?"

„Vsekakor je izredno ljubosumen."

„Toliko bolje, monseigneur, to podvoji vaše ugodne izglede."

„Hvala za kompliment. A vseno bi jaz rad izvedel, kdo je."

„In meni izročate nalogo, da izvem ,kdo bi to bil?"

„Da, ako privoliš, da mi izkažeš to uslugo?"

„Monseigneur, priznavam, da mi ta naloga prav malo laska in raje bi imel kak drug predlog z vaše strani."

„Ti si se ponudil, Bussy, da mi izkažeš uslugo, pa se že umikaš?"

„Prokletstvo! Vi mi nalagate vohunstvo, monseigneur!"

„Nikakor, prosil sem te za prijateljsko uslugo! Sicer pa ne misli, da te prosim za lahko delo ali za opravljanje sinekure. Najbrže boš moral potegniti meč."

Bussy strese z glavo in pravi: „Monseigneur, na svetu so stvari, ki jih nujno, po njihovi vsebini, mora izvesti le udeleženec, edini udeleženec, nihče drugi na njegovm mestu. Takšne reči je treba izvesti dobro in osebno, pa če ste tudi princ."

„Ti torej odklanjaš?"

„Ne morem drugače, monseigneur."

„Naj bo," pravi vojvoda, „po poslednjem činu ne smem dvomiti v tvojo srčnost. Torej bom sam sebi stražo stregel, kvečjemu, da vzamem d'Aurillyja s seboj, kakor že enkrat."

„Oprostite," vpraša naglo Bussy, kateremu pade naenkrat mrena z oči, „niste li takrat, kakor ravite, samemu sebi stražo stregli, ko ste bili z Aurjllyjem, in ste baš istega večera videli kraljeve miljence, ki so prežali name?"

Tovarna vijakov
Splošne stavbene družbe, Maribor
Aleksandrova cesta 12.
2001/a
Vijaki za les vsake vrste in vsake velikosti, zakovice za pločevino iz železa, bakra, medenine in aluminija.

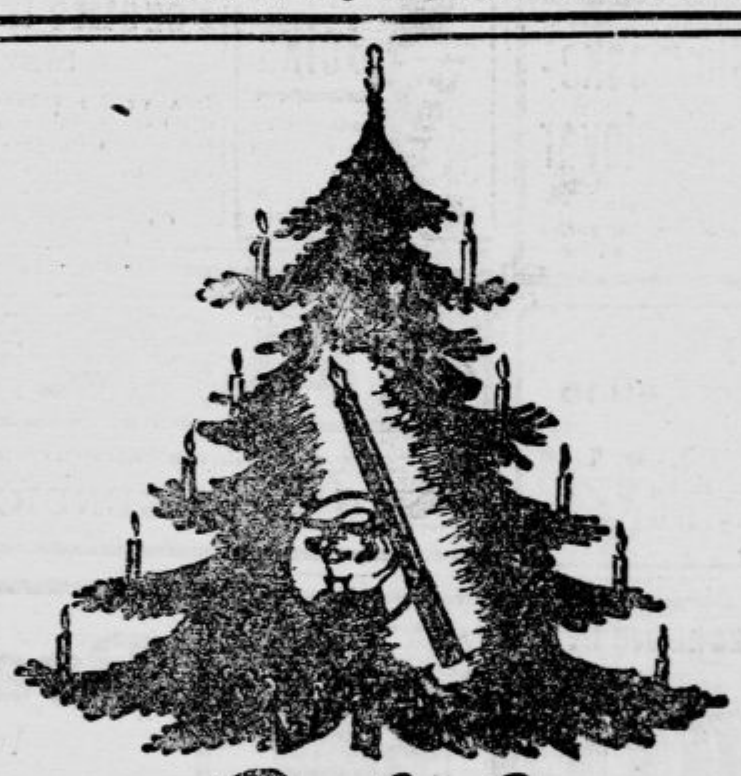

7041 a

Najceneje izvorno vrelo za
ARMATURE, SISALJKE HIDRANTE I ŠTRCALJKE
Sve vrsti kod: **Teudloff-Koncern**
Jugoslaven. d. d. za promet armatura, sisaljka i strojeva
ZAGREB, Paromlinska c. 1 (Paromlin) Post. pretinac 270

KAMNOSEŠKA INDUSTRIJSKA DRUŽBA
CELJE
Nagrobni spomeniki, nagrobne plošče in okvirji, plošče za umivalnike, nočne omare in kredence. 15

LOKOMOBILI 10-600 HP
WOLF-LANZ novi ili potpuno generalno popravljeni i iskušani sa i VORNICKIM JAMSTVOM i MONTAŽOM
Strovouljni - Dieselovi - upojni plin - motori
BRAĆA FISCHER D. D. ZAGREB
Pantovčak 1 b. Pogledajte naše veliko skladište 1576a

EVGEN LOVŠIN 1960-a
„RUDE IN KOVINE"
LJUBLJANA, Miklošičeva ulica štev. 15.
Telefon št. 727. Brzojavi: Rude
Zagreb: Preradovićeva ulica št. 23. - Telefon 26-80.
Beograd: Jovan T. Marković, Karadjorđjeva ulica, palata „Bristol". Telefon št. 665.
Cink, svinec, kositer, baker, svinčena pločevina, cinkova in pocinkana pločevina Cinkarne d. d., Celje, žveplenokisla glina, katran itd.
Kupujemo po najvišjih cenah: stari baker, stari svinec, remelted-cink, kovinaste ostanke itd.

Prometni zavod za premog
d. d.
v Ljubljani
prodaja 127
premog
iz
slovenskih premogovnikov
vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo
inozemski premog in koks
vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete
NASLOV: PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG, D. D., V LJUBLJANI
Miklošičeva cesta štev. 15/II.

„VINARIA"
delniška družba vinogradnikov v Ptuju
priporoča vinskim trgovcem in gostilničarjem svojo bogato zalogo izbornih
haložkih in ljutomerskih vin
po zelo ugodnih cenah. 2038/a

POZOR! POZOR!
Vsled opustitve trgovine razprodajam vsakovrstno srebrnino, zlatnino kakor: ure, zapestnice, uhane, prstane, ure budilnike itd. — Posebno priporočam jedilno orodje v kasetah (Besteck) kakor tudi lepa darila za ženine in neveste po znatno znižanih cenah. Zahtevajte ponudbe! Oglejte si izložbe!
Jos. Šelovin-Čuden
Ljubljana, Mestni trg št. 13.
7902 a

IVAN ZAKOTNIK LJUBLJANA
Dunajska cesta 54. 46
Telefon št. 379 mestni tesarski mojster Telefon št. 379
Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrešja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje i. t. d.
Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.
Parna žaga. Tovarna furnirja.

Ljubljanska kreditna banka
Delniška glavnica: Din 50,000.000·—
Rezervni zaklad okoli: Din 10,000.000·—
Centrala: Ljubljana, Dunajska cesta 38
Podružnice: Brežice, Celje, Crnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst, agencija Logatec
Brzojavni naslov: Banka Ljubljana
Tel. štev.: 261, 413, 502, 503 in 504
se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

Sokol

Dr. Pivko odložil mesto župnega staroste

Maribor, 13. decembra.

Zvest naceiu, naj eksponiran politik ne stoji na vodilnem mestu sokolske organizacije, je br. dr. Ljudevit Pivko odložil svoje mesto kot starosta mariborske sokolske župe.

Dr. Pivko je bil kakor znano z velikim oduševljenjem narodnega živija v mariborski oblasti določen za nositelja liste Narodnega bloka v volilnem okrožju Maribor - Celje. Nerad se je odločil za sprejem, ker je bil najsrečnejši v svojem neumornem podrobnem narodnem delu, zlasti še v delu za Sokolstvo, kateremu je posvetil ves svoj prosti čas, vso svojo veliko energijo. Udal pa se je tehtnim preudarkom; saj gre pri bodočih volitvah baš za načela, ki so sveta tudi vsakemu Sokolu; gre za načelo narodnega in državnega edinstva, za pozitivno delo na dograditvi in konsolidaciji Jugoslavije.

Nezprosno dosleden, kakor je dr. Pivko, pa je v trenutku, ko stopa na politično bojišče, odložil svojo sokolsko funkcijo, čeprav je gotovo, da ne bo nobenega Sokola, ki bi stopil v vrste njegovih političnih nasprotnikov.

Mariborska župa bo težko pogrešala požrtvovalnost in smotreno vodstvo svojega dosedanjega staroste.

Občni zbor COS

V nedeljo in pondeljek se je vršila v Pragi VII. velika skupščina Č. O. S. Skupščina, ki odgovarja našemu sokolskemu saboru, se je vršila po vojni sedaj šele prvič, ker je bila zadnja že leta 1910.

Na predvečer, v soboto večer, je bil prijateljski sestanek v prostorih praškega Sokola; na sestanku je govoril v imenu jugoslovenskega Sokolstva starosta JSS br. Gangl.

Nedelja in pondeljek sta bila posvečena delu. Na otvoritveni plenarni seji, ki se je je udeležilo okrog 500 delegatov iz vse Češkoslovaške, so bili izvoljeni odseki. Z burnim odobravanjem je bil sprejet predlog, da se pošljejo pozdravni brzojavi prezidentu Masaryku, kralju Aleksandru in s. Renati Tyrševi. Še pred zaključkom občnega zbora je dospela prezidentova brzojavka, ki se glasi: «Bratje! Zahvaljujem se Vam bratsko za bratski pozdrav. Drag spomin mi je in ostane, da sem započel osvobodilno akcijo v sporazumu s starosto sokolskega bratstva. Vašemu posvetovanju želim popolnega uspeha. Na zdar! T. G. Masaryk».

V sekciji za idejno - programatične zadeve je referiral starosta ČOS brat Scheiner o temi «Sokol — državljan». Poudarjal je temeljno dolžnost Sokolstva sodelovati pri konsolidaciji republike. Ne more biti Sokol, kdor ovira harmonični razvoj države. Sledili so referati «Sokolstvo in narod», «Sokolstvo in Slovanstvo», «Sokolstvo in socializem» ter «Sokolstvo in vera».

Organizacijska sekcija je pod vodstvom podstaroste ČOS br. Stepanka razpravljala o spremembi pravil in podpori Sokolstvu v nemških in madžarskih pokrajinah ter o sokolski propagandi.

Sekcija za telesno vzgojo, ki ji je načeloval načelnik ČOS br. Vaniček, je razpravljala o dolžnosti države napram potrebam telesne vzgoje, o uvedbi Tyrševega telovadnega sistema v šolsko telovadbo, o telesni vzgoji sploh, mladine in žen še posebej. Referirali so dr. Vaniček, dr. Weigner, Očenašek i. dr.

O priliki se še povrnemo na važne razprave te pomembne skupščine bratskega češkega Sokolstva.

Vaša kolesa prenoviti, emajlirati in ponikljati kakor tudi strokovno shraniti preko zime Vam oskrbi ceno **tvrdka J. GOREC** 2027
Palača Ljubljanske kreditne banke in Gosposvetska cesta 14

Ljubljanski Sokoli, jezdeci se vabijo na obvezen sestanek dne 15. t. m. ob 9. zvečer v Narodni kavarni. Spored: razgovor glede volitev odbora in predavanje. 3494

Sokolsko društvo v Ljubljani. (Narodni dom) naznanja svojemu članstvu, da so zdaj uradne ure vsak delavnik od 17. do 19. ure v društveni odborovi sobi (Narodni dom, pritličje levo). Pozivamo članstvo, naj čimprej poravna zaostalo članarino za tekoče leto, da nam bo mogoče račun članarine za letno bilanco pravočasno zaključiti. Zdravo!

Sokolsko društvo v Šiški priredi danes, v nedeljo v Ljubljani v veliki dvorani »Narodnega doma« telovadno akademijo s sledečim sporedom: 1. Arija »Eskamila« iz opere »Carmen« (Bizet). Poje g. Berlot. 2. Društvene skupne proste vaje. Zložil br. V. Černe. Izvaja skupno moška in ženska deca. 3. Članske savezne tekmovalne proste vaje, predpisane za medzletno tekmo l. 1925. Izvajajo člani. 4. »Ciganka Marija« (Ipavec). Poje br. Burja. 5. Skupine. Izvaja moški naraščaj 6. Bradlja Nastopi vrsta članov. 7. Telovadna etida na Dvořakovo »Humoresko«. Zložil br. V. Černe. Izvaja ženski naraščaj. 8. Telovadna kompozicija na pesem »Što čutiš, Srbine tužni?« (Jenko). Zložil br. V. Černe. Izvaja moški naraščaj. Poje pevski zbor narodne čitalnice v Šiški. 9. Bojni ples na pesem »U boj!« (Zajc). Založil br. dr. Viktor Murnik. Izvajajo telovadci Murnikove šole pod njegovim osebnim vodstvom. 11. Telovadna alegorija na pesem »Slovenec, Srb, Hrvat« (Vilhar). Izvajajo člani na petje. Poje pevski zbor. Zložil br. dr. Viktor Murnik. Začetek točno ob 20. uri. Pevske solo-točke spremlja na glasovirju g. kapelnik Neffat. — Vstopnina: I. Sedeži 15 Din. II. sedeži 10 Din, stojišča 8 Din, dijaška stojišča 5 Din. Po akademiji se vrši prijateljski večer v prostorih restavracije »Zvezda«. Vstop prost. — Zdravo!

Darujte za sokolski Tabor!

Sport

RAZPIS MLADINSKE DRSALNE TEKME.

Jugoslovenski zimskosportni savez razpisuje za praznik 25. decembra mladinsko drsalno tekmo, ki je dostopna za drsače, ki še niso prekoračili 17. leta, neglede na to, ali pripadajo kakemu sportnemu društvu ali ne.

Tekmo izvede SK. Ilirija na svojem sportnem drsališču ob Celovški cesti. Pismene prijave je nasloviti na SK. Ilirija, Miklošičeva cesta 13/III, ustmene prijave sprejema tekmovalni odbor na dan tekme na drsališču do pričetka tekme. Prijavnine ni nikake. Vsak prijavljenec mora na zahtevo predložiti dokaz o starosti. Reklamacije glede upravičenosti do starta so mogoče le pred pričetkom tekme.

Pričetek tekme ob 8.30 uri. V slučaju neugodnega vremena se preloži tekmovanje na kasnejši termin (28. XII., 1. I., 4. I., 6. I.).

Prvim trem v tekmi izroči JZSS spominska darila (I. darilo: drsalke). Kdor ne izvede vsaj dveh tretjih razpisanih točk, ne more dobiti nobene nagrade.

Razpisane so sledeče vaje:

1.) prestopni korak (prestopanje): naprej na levo, naprej na desno, nazaj na levo, nazaj na desno;

2.) pol loka naprej na ven (promenadni tempo), isto naprej na noter;

3.) tek nazaj;

4.) lok v osmici naprej na ven desno in levo;

5.) trojka v osmici naprej na ven desno in levo;

6.) korak v dvojni trojki (pričeto naprej na ven);

7.) tek tri kroge okoli drsališča (teče se vedno na levo).

Točke 1.) do 6.) se ocenjuje po pravilnosti izvajanja, pri točki 7.) je merodajna hitrost. Skice razpisanih vaj so izvešene na drsališču SK. Ilirije. JZSS.

Prvenstvo na Dunaju. Edina včerajšnja prvenstvena tekma je končala z izredno visoko zmago Admire nad WAC. Že v prvi polovici je Admira vodila z 2 : 0. Po odmoru je WAC. popolnoma popustil ter moral pustiti še štiri gole v svoja vrata. Admira je torej zmagala s 6 : 0.

Avstrija : Španija. Včeraj objavljeno moštvo avstrijske reprezentance se je v toliko izpremenilo, da Cutti ne odide v Barcelono, ker ni mogel dobiti dopusta. Njegov namestnik še ni določen.

Nemčija : Švica. Danes se vrši v Stuttgartu tekma med reprezentancama Nemčije in Švice. Jutrišnja tekma je deseta med obema reprezentancama. Izidi dosedanjih tekem so: 1908 Basel, Švica zmaga 5 : 3; 1909 Karlsruhe: Nemčija zmaga 1 : 0; 1910 Basel: Nemčija zmaga 3 : 2; 1911 Stuttgart: Nemčija zmaga 6 : 2; 1912 St. Gallen: Nemčija 2 : 1, 1913 Freiburg, Švica zmaga 2 : 1, 1920 Curih: Švica zmaga 4 : 1, 1922 Frankfurt neodločno 2 : 2, 1923 Basel: Nemčija zmaga 2 : 1. Skupni score 21 : 19 za Nemčijo.

Rihard Pavelić, levo krilo zagrebške Concordije je izstopil iz svojega kluba ter namerava pristopiti k Gradjanskemu.

LLAP. Pondeljek, 15. t. m. ob 20.30 uri v kavarni Emona seja upr. odbora LLAP. Prisotnost vseh odbornikov neobhodno potrebna in obvezna! — Predsednik.

Sportno drsališče SK. Ilirije ob Celovški cesti (pod Cekinovim gradom) je danes otvorjeno, in sicer od 8. ure dalje. Drsališče je na večer razsvetljeno, na razpolago je urejena, topla garderoba z bufetom. Drsalna ploskev je v najboljšem stanju. — Dijaške in članske vstopnice se danes ne izdajajo.

Nogometna sekcija SK. Ilirije objavlja: Z ozirom na sklenjeno turnejo z Italijo od 24. do 28. t. m. se vrši danes v nedeljo ob 14. uri trening, ki je *obvezen* za vse redne igrače dosedanjega I. moštva in razen tega za igrače Miklavčič I, Kos, Grilc, Deržaj I in II, Pevalek I in II ter Vrhovnik. Nadalnji treningi se določijo po dogovoru. S seboj je prinesti toplo spodnjo srajco in po možnosti volnene nogavice. — Načelnik.

S. K. Ilirija. Prva plenarna seja je v torek 16. t. m. ob 20. v kavarni Emona, damski salon. Vsled obilice in važnosti sejnega gradiva prosim polnoštevilne udeležbe. — Tajnik I.

S K. Ilirija naznanja, da je vso korespondenco naslovljati na g. Fran Jerala, Ljubljanska kreditna banka. Na isti naslov naj se tudi dirigira pošto «Uprave sportnih prostorov S. K. Ilirija.»

S. K. Primorje naznanja svojemu članstvu, da je upravni odbor na svoji zadnji seji sklenil v smislu § 15 klubovih pravil, obdržati redni občni zbor dne 6. januarja 1925. ob 9. uri dopoldne v vogalni sobi restavracije «Zvezda» z običajnim dnevnim redom. Na občnem zboru sme vsak član staviti samostojne ali izpremin evalne predloge, vendar je treba iste predložiti upravnemu odboru pismeno najmanj osem dni pred vršitvijo občnega zbora. Člani, ki stanujejo v kraju, kjer se vrši občni zbor, so primorani se istega osebno udeležiti. — Odbor.

Zimskosportna razstava v Parizu

Crteže izdeluje Mrlja

V Pariza se je otvorila smučarska in zimskosportna razstava ki je za mehkužne Parižane nekaj čisto novega. V alpskem delu Francije je zimski sport dobro razvit, teren in klimatične razmere so zanj skrajno ugodne. Olimpijske tekme, ki so se za zimski sport vršile v Chamonixu, so vzbudile med Francozi za ta sport veliko zanimanje. letošnjo zimo bodo v modi smuči, ojeta se velik naval na francoske smučišča

V znamenju zanimanja za ta sport se je otvorila v Parizu velika smučarska in zimskosportna razstava, ki nudi tudi zanimiv historični pregled in razvoj tega sporta pri vseh narodih in njegovo dnevno stanje. Razstavo sta uredila Touring Club de France s predsednikom Denfertom in Club Alpin Français, katerega predsednik je g. Regnaud.

Slika nam kaže predsednika republike Doumerguea, ki z zanimanjem ogleduje pasjo vprego v saneh.

Zahvala.

Povodom moje sedemdesetletnice in premijere moje opere «Lopudska sirotica» se iz vsega svojega srca in iz dna duše zahvaljujem slavni upravi Narodnega gledališča v Ljubljani, njenemu načelniku g. upravniku Mateju Hubadu, g. kapelniku Niku Štritofu, vsem opernim solistkam in solistom, vsem članom zbora in orkestra, društvu «Kolo jugoslovenskih sester» z milostivo gospo Franjo dr. Tavčarjevo na čelu, «Zvezi slovenskih pevskih zborov v Ljubljani», opernemu osobju, gospodom dalmatinskim visokošolcem in vsem darovalcem krasnih lovorovih vencev ter izročenega mi narodnega daru. Zahvaljujem se tudi ljubljanskemu občinstvu, ki me je obsipavalo z navdušenimi ovacijami in tolikimi dokazi priznanja in ljubezni. Najlepša hvala tudi uredništvom ljubljanskih dnevnikov za blagohotno in plemenito naklonjenost!

V Ljubljani, dne 12. decembra 1924.

Fran Serafin Vilhar.

Lastnik in izdajatelj: Konsorcij «Jutra». Odgovorni urednik: Fr. Brozović. Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

Najboljši vir za kožuhovino
kakor: amerikanski opusum, Skungs in kožuhi vseh poznanih vrst, v brezdefektni izdelavi in izvršitvi, dalje boe, ovratniki, kožuhi za obšive in obrobe damskih plaščev je tvrdka
L. ROT, Gradišče (nasproti dram. gledališča).

Lesni trgovci
300 m³ borovega lesa, 300 komadov stopov za telefon in okoli 4 vagone orehovega lesa **se ceno proda.** — Ponudbe pod „**Orehov les 1172**" na upravo „Jutra". 7258/a

Kaj mično **božično darilo** za naše malčke in za šolsko mladino je brez dvoma pravkar izišla knjižica
Utva: Kraguljčki
zbirka nežnih, deloma liričnih, večinoma pripovednih pesmic, katerim je dodala Ksenija prav ljubke ilustracije. — Cena 18 Din.
Zvezna knjigarna, Ljubljana, Marijin trg št. 8.
7251a

Za izdelovanje patentiranega predmeta (rezano blago) v velikih množinah **se išče** 7280a
posestnik žage
ki bi **pristopil kot družbenik ali pa prevzel sam vse delo.** Ponudbe pod „**V bližini železnice**" na upravo «Jutra» v Mariboru.

Umetna gnojila
Tomaževo žlindro, superfosfat, kalijevo sol, kajnit kakor tudi **modro galico, žveplo, rafijo** ima vedno v zalogi in dobavlja v vagonih in posameznih originalnih vrečah po konkurenčnih cenah
„ZORA"
družba z o. z. 7256/a
v Ljubljani, Kralja Petra trg št. 2.

ČAJNA ROČKA
„popolni"
ZATO V VPORABI NAJCENEJŠI IN OBENEM NAJFINEJŠI

Za božič
velika izbera vsakovrstnih **bonbonov, oblatkov za božično drevo, čokolade, lecta, peciva,** domačega in prvovrstnega inozemskega izdelka iz tovaren **„ORION - Maršner"**, Praga, in **HELLER**, Dunaj. 7106a
Na debelo! Na debelo!
JOSIP VITEK,
LJUBLJANA, Krekov trg štev. 8.

L. MIKUŠ
LJUBLJANA, Mestni trg 15
izdelovatelj dežnikov.
Na drobno! Na debelo!
Zaloga sprehajalnih palic.
Stari dežniki se novo prevbijejo

RATOL
novo in najgotovejše sredstvo za
PODGANE
miši in pajke naših. — Steklenica 22 Din, po p vzetju 25 Din. — Izdeluje: Ot. „**RATOL**", **Zagreb, Blenicka 21.** — Dobi se tudi v vseh lekarnah in drogerijah. 6017a

V Murski Soboti (Prekmurje)
prodam
svojo tukajšnjo najprometnejšo 7250a
kavarno
s kavarniško opravo vred.
Pojasnila daje kavarna Pri kroni Murska Sobota.

Mehanično umetno in ročno vezenje perila, zastorov, toilet, entlanje, preutiskanje pri tvrdki
MATEK, Ljubljana
(poleg hotela „Struklj").
Mosko perilo, kravate, žepni robci, gradi za žimnice po znatno znižanih cenah. 7255a

Opozarjamo na Zakon o oblastni in sreski samoupravi
ki se naroča pri
Tiskovni zadrugi v Ljubljani
ter velja s poštnino vred **Din 6·50.**

Stenski koledar
za leto
1925.
nudi
samo preprodajalcem
Delniška tiskarna d. d. v Ljubljani

Trgovina z mešanim blagom
prvovrstni prostor v sredini Maribora se zaradi družinskih razmer **ugodno proda.**
Cenj. ponudbe na podružnico „Jutra" Maribor pod „**Zasigurana bodočnost**". 377-a

VOJNO je napovedal ščurkom, mišim in podganam
kemični zavod za uničevanje mrcesa „**PANA**", ki se nahaja **v Ljubljani, Poljanska cesta 12,** pritličje, v prejšnjih prostorih „Posesti". — Zavod „**PANA**" odpravi tekom enega tedna pod **garancijo** vse ščurke, miši in podgane iz vseh prostorov, brez vsake nadležnosti in brez vsakih posledic. Na željo pride zastopnik na dom

Zahvala.

Ob smrti nepozabljenega soproga, očeta, tasta in starega očeta, gospoda

Otona Planinca

sekretarja ljubljanske podružnice Saveza Grafičkih Radnika v p.

se nam je izkazala od vseh strani tolika naklonjenost, da se čutimo dolžni zahvaliti se najtopleje vsem za vse.

Posebno zahvalo pa smo dolžni Savezu Grafičkih Radnika Jugoslavije in njega ljubljanski podružnici za poklonitev venca in prireditev tako častnega pogreba. Veliko zahvalo smo pa tudi dolžni Strelskemu društvu za poklonjeni venec, stanovskim tovarišem pevcem in ostalim za tolažeče žalostinke in vsem, ki so se udeležili zadnjega spremstva in nam tudi na kakršenkoli način skušali ublažiti našo neizmerno žalost.

Hvala vsem!

V Ljubljani, dne 12. decembra 1924.

7243/a **Žalujoči ostali.**

Mali oglasi

Vsaka beseda 60 par

Za „Dopisovanje" in „Zahtve" vsaka beseda 1 Din

Stane vsaka beseda 60 par. Za „Dopisovanje" in „Zahtve" se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujejo se le mali oglasi, ki so plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znamkah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanju priložena znamka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Obrt

Beli klobučevinasti (filcasti)

Klobuki

samo po 95 Din, se dobe v zelo prikupljivih oblikah pri modistinji Mariji Jeglič v Ljubljani, Slomškova ul. 27. 26068

Modna krojačnica

za gospode in dame, se priporoča. — Zaloga modnega sukna po najnižjih cenah, postrežba točna. Jakob Kolc, Maribor, Stolna ulica št. 5. 2010

Slike za legitimacije

izdeluje najbutreje fotograf Hugon Hibler, Ljubljana, Valvazorjev trg. 1947

Pouk

Tečaj strojnega vezenja

priredi v Celju Justina Pavšer, strokovna učiteljica, Gosposka ulica 25. 26692

Krojni pouk!

Z 2. januarjem se pričnejo na od ministr. za trg. in obrt konces. diplom. krojni šoli v Židovski ulici 5, novi tečaji za krojenje moške obleke in uniform. — Šiviljam in nešiviljam pouk v vsej damski garderobi, perilu in otroških oblekah. — Učencem z dežele hitrejši pouk. — Vpisovanje od 8.—12. in od 2.—7. ure. Tečaji bodo dnevni in večerni 26785

Poučevati želi

dijak višje srednje šole fanta ljudske ali meščanske šole. Naslov pove uprava „Jutra" v Mariboru. 26811

Službe (dobe)

Trgovski vajenec

iz dobre ljubljanske družine, a potrebno šolsko izobrazbo, se sprejme v trgovini Julio Meini, d. d. 26614

Cirkularist

zmožnjem, se sprejme takoj v tovarno na deželi. Ponudbe pod šifro „Spreten" na upr. „Jutra". 26566

Korespondentinja

zanesljiva, neomadeževanega značaja, ki se ne boji nobenega polzvedovanja, lahko je začetnica, se sprejme. Event. bo potovala tudi v Riviero. Nastop takoj. — Ponudbe s prepisi spričeval in s sliko na upravo „Jutra" pod šifro „Riviera". 26533

Kdor išče službe

naj si naroči iz Osijeka organ za nameščanje in posredovanje namestenja „Fortuna". Vsaka številka prinaša iz vseh krajev države okoli 300 oglasov, v katerih se ponujajo službe za izpraznjena mesta za moške in ženske moči. Ogledni brezplačni izvodi in naročila po povzetju se ne pošiljajo. Cena vsake številke je 10 Din. Naročnina za mesec dni znaša 35 Din, za četrtletje 100 Din. 2050

Kovaški pomočnik

zmožen izdelovanja sekir, motik, kraspov itd., se sprejme takoj. Prosto stanovanje in hrana. Sprejme se tudi vajenec. — Ustmene ali pismene ponudbe na naslov: Miklavžina, Braslovče. 26572

Snažne deklice

poštenih staršev, od 13—18 let staro, sprejmem v svojo oskrbo, za pomoč v gospodinjstvu. Ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „Pridna in poštena 13395". 26189

Železninar

mešane stroke, dober prodajalec, se takoj sprejme. — Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja na naslov Anton Brenčič, železnina, Ptuj. 26131

Poštna odpravnica

za pošte III. stopnje, se sprejme v službo, za takojšnji nastop. Sprejme se tudi brez izpita, vendar pa je potrebno nekaj prakse. Ponudbe se prosi na naslov: Josip Prijatelj, Tržič. 26001

Vajenec

za kleparsko in instalacijsko obrt, se sprejme. Sin železničarja ima prednost. Richard Jakelj, klepar in instalater, Slovenjgradec. 26331

Kontoristinja

zmožna knjigovodstva in strojepisja, se takoj sprejme. Ponudbe na upr. „Jutra" pod znakom „Zmožna 13814". 26377

Dekle

snažno, pošteno in nekoliko izobraženo, se sprejme k otrokom v boljšo trgovsko hišo na deželi. Predpogoj je red in snaga ter ljubezen do otrok. Plača dobra, ozir. po dogovoru. Naslov pove upr. „Jutra". 26270

Več spretnih monterjev

za napeljavo vodovoda nizke in visoke napetosti, montažo prostovoda, montažo transformatorjev in stikalnih naprav, kakor tudi za hišne instalacije, se išče za delo v južnem delu države, za takojšen nastop. Ponudbe pod „Izvežben monter" na upr. „Jutra". 26754

Strojnik

zmožen, trezen in zanesljiv, se išče za parno žago na Dolenjskem. Plača po dogovoru, stanovanje prosto. Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja na naslov: Ljubljana, poštni predal 85. 26685

Učenec

močan, zdrav, poštenih staršev, z boljšo šol. izobrazbo, se sprejme v trgovino za nogo blaga Josip Zidanšek, Sp. Hudinja, Celje. 26689

Za kemanje

(štopanje) velikega salonskega tepiha, se išče zmožno osebo. — Ponudniki naj sporoče svoj naslov na Aloma Company, Ljubljana. 26682

Kontoristinja

se išče s 1. januarjem 1925., z znanjem srbohrvaščine, katera razume tudi nemški, za tovarno v lepem industrijskem kraju na Gorenjskem. Oferte z zahtevkom plače pod „Zmožna 13968" na upravo „Jutra". 26695

Ženska, ki bi prala

na domu perilo, se išče. — Naslov pove uprava „Jutra" 26765

Trgovski pomočnik

vešč manufakturne stroke, z dobrimi referencami, ki si želi premeniti mesto, naj se takoj ponudi pod „Ljubljana Engro" na upravo „Jutra". 26773

Knjigovodja

sprejme lesno industrijsko podjetje. Želi se nekaj kavcije. Možna je tudi soudeležba. Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Industrija in trgovina". 26756

Več prodajalk

manufakturne stroke, se takoj sprejme. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod znakom „Manufaktura". 26729

Trgovski pomočnik

vesten in pošten manufakturist, se sprejme takoj. — Ponudbe pod „Soliden 13966" na upravo „Jutra". 26728

Pleskarja

(emajliraria), sprejme Tribuna F. B. L., Ljubljana, Karlovska cesta 4. 26718

Službe (iščejo)

Mesta vzgojiteljice

išče inteligentna gospodična, najraje v Ljubljani. Vešča je nemščine, angleščine, slovenščine, srbohrvaščine in klavirja. Ponudbe pod „Iz dobre hiše" na upravo „Jutra". 26639

Inteligentna gospodična

vešča vseh pisarniških del, slovenščine, deloma srbohrv. in angleščine, z daljšo prakso, išče službo v pisarni. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Perfektna strojepiska". 26637

Blagajničarka

s prakso, išče mesta, event. v pisarni. Naslov pove upr. „Jutra". 26623

Blagajničarka

z večletno prakso in dobrimi priporočili išče mesta v Ljubljani. Pomagala bi tudi pri pisarniškem delu. Naslov pove uprava „Jutra". 26693

Kot dojilja

išče službe, zdravo in čedno dekle za mesec januar. — Naslov pove uprava „Jutra" 26411

Kontoristinja

s prakso, vešča popolnoma vseh pisarniških poslov, išče službe. Gre tudi proti nizki plači ali pokaj časa brezplačno. — Ponudbe prosi na upravo „Jutra" pod znakom „Agilna 13357". 26114

Trgovski pomočnik

ki vodi samostojno trgovino z mešanim blagom, išče mesta kot poslovodja, skladiščnik, potnik ali pomočnik. — Cenjene dopise na podružnico „Jutra" v Mariboru pod šifro „Bivši trgovec". — Takojšen nastop. 26678

Prvovrstna trg. sotrudnica manufakturistinja

išče mesta. — Ima dolgoletno prakso in je zmožna tudi samostojnega vodstva. Cenjene ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „Prva moč 13910" 26548

Sobarica

z večletnimi spričevali, išče mesta v hotelu. Govori slov., nemški, hrvatski in italijanski jezik. Naslov pove upr. „Jutra". 26311

Absolventinja

enoletnega trgovskega tečaja, z dobrim spričevalom, vešča slovenščine in nemščine, knjigovodstva, stenografije itd., išče primerne službe. Cenj ponudbe pod „Poštena" na upravo „Jutra". 26322

Deklica

iz dežele, išče mesta kot učenka v trg. mešanega blaga. Ima izvanredno veselje do trgovine. Cenjene ponudbe je poslati na upravo „Jutra" pod „št. 344". 26731

Korespondent

zmožen angleškega, nemškega in slovenskega jezika, išče službo v pisarni, event. gre tudi kot zastopnik s kavcijo 100.000 Din. — Fr. Zasebnik, Maribor, Miklošiča štev. 32/II. 26528

Izučena šivilja

gre šivat po hišah obleke in perilo. Gre tudi izven mesta. Naslov pove uprava „Jutra" 26598

Izobražena gospodična

išče mesta opore gospodinji ali vzgojiteljice k enemu do 10 let staremu otroku. Najraje v Mariboru, Ptuj ali Zagreb. Cenjene ponudbe pod znako „Dobrosrčna in poštena" na upravo „Jutra". 26603

Trgovski uradnik

perfekten knjigovodja-bilančnik, z temeljito predizobrazbo in dolgoletno prakso, želi spremeniti službo k večjemu podjetju. Ponudbe pod šifro „Knjigovodja" na upravništvo „Jutra". 26746

Prodajalka

mešane stroke, mlada, poštena, želi menjati službo takoj ali pozneje. Naslov: Anton Štefančič, Hrastnik. 26752

Deklica

s 3 mešč. razredi, išče mesta učenke v trgovini z mešanim blagom. Ponudbe pod znakom „O. T. 15" na upravo „Jutra" 26730

Hlapec

z dežele, priden in pošten, vajen vsega dela in konj, išče službe v Ljubljani ali okolici. Naslov pove uprava „Jutra". 26769

Kot dojilja

išče službe, zdravo in čedno dekle za mesec januar. Naslov pove upr. „Jutra". 26411

Moderna šivilja

gre takoj na dom. Ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „Okusna". 26313

Državni vrtnokolenec

išče primerne službe. Naslov pove upr. „Jutra". 26662

Dobro situirana gdč.

zmožna kavcije, želi mesta blagajničarke. Naslov v upravi „Jutra". 26715

Kot vajenec

išče primernega mesta primorski fant pri kakem boljšem podjetju mehanične, sv. tudi elektrotehnične stroke. Reflektira se samo na mesta s popolno oskrbo. Ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „Goričan". 26713

Mesta k otrokom

išče boljša gospodična. — Naslov pove uprava „Jutra" 26701

Knjigovodkinja korespondentinja

popolnoma samostojna, z večletno prakso, vešča stenografije in strojepisja, govori slovensko, hrvatsko, nemško in deloma italijansko, išče primerne službe s 1. januarjem. — Cenjene ponudbe pod „Dope" na Aloma Company, Ljubljana. 26727

18letno kmetsko dekle

pridno, pošteno in ubogljivo, išče službe v Ljubljani pri gospodinji, ki bi je učila hišnih del. — Ponudbe pod „Začetnica" na upr. „Jutra" 26709

Prodam

Shimmy čevlje

lesnike, nove, št. 41, prodam, kakor tudi bel volnen sweater, zlat pendentif, double svinčnik in dolgo srebrno verižico. — Prav primerno kot darilo. Naslov pove uprava „Jutra". 26623

Perje

kokoši, gosje in gosji puh ter rašja, oddaja vsako količino po zmernih cenah tvrdka R. Vajda, Čakovec. 1853

Pohištvo

in kuhinjsko opravo, se proda v Beethovnovi ulici št. 15, leva polovica, vrata št. 15. 26672

Za Božič in Novo leto

izbrano lepe razglednice kakor tudi najlepši nakit za božično drevo nudi M. Tičar, Ljubljana. 26658

Šivalni stroj

skoraj nov, se ugodno proda. Naslov pove uprava „Jutra" 26668

Traplstovski sir

kg po 25 Din in čajno maslo po 55 Din kg, razpošilja po povzetju v vsaki množini Mljekarska udruga Virovitica — Slavonija. 26646

Zimska suknja

in več moških oblek, vse dobr ohranjene, se proda. Dvorni trg 1, II. nadstr., levo 26509

Okraske

za božično drevo, svečice, božično in novoletno razglednice. Ima najceneje in v veliki izbiri Ivan Rabovec, Sv. Jakoba trg 7. 26500

Blagajna

in pisarn. oprava, se proda v Vegovi ulici št. 2/I, levo. 26490

Pozor, trgovci, obrtniki!

Suho bukovo oglje v vrečah in papirnatih vrečicah dobavlja Ludovik Herakl — Friškovo (Vojaška ulica). 26506

Kotel brzoparilnik

znamke „Alfa", zelo dobro ohranjen, se proda na Opekarski cesti št. 11. 26562

Ob 25letnici!

Pri „Solocu" za vodo, K. Widmayer priporoča kot najprimernejše darila za Miklavža in Božič: vse vrste perila, volneno pleteno blago, manufakturo, venčke za neveste, oprave za novorojenčke, shrambe (peče — edina kalogna), kravate, nogavice itd. Pri večjem odjemu primeren popust. 26402

Fine šepne koledarčke

od 2 Din naprej, priporoča M. Tičar, Ljubljana. 26616

Tapetniki

prvovrstno morsko trave (afrika) nudi najceneje „FRUCTUS", Ljubljana, Tabor 2 in Krekov trg 10. 26649

Železne postelje

dvojne, z mrežo 225 Din, lesene z vrtami po 130 Din in žimnice (modrocel) ima po najnižji ceni v zalogi RUDOLF RADOVAN, tapetnik, Krekov trg štev. 7. 26510

Fotoaparat

9 × 12, izvrsten objektiv, s pripravami, se ceno proda. Poizve se vsak dan od 13. do 15. v Kolodvorski ulici 28/I. pri nared. Adamiču. 26795

50 novih sodov

iz klanega hrastovega lesa, prodam. Ponudbe s ceno na upravo „Jutra" pod znakom „Solidno delo". 26739

Približno 100 komadov

zelo dobro ohranjenih fasciklijev za registraturo (Briefordner mit Hebelverschluss) ter 1 emalj. umivalnik, po ugodni ceni naprodaj. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Zelo ugodno". 26838

Pištola

Browning, Fabrique Nationale Belgique, kal. 7.65, z vso opremo, se proda. Naslov v upravi „Jutra". 26815

Šivalni stroj

se pod ugodnimi pogoji proda. Samo 400 Din gotovine. Naslov pove uprava „Jutra" 26808

Moška obleka

črna, nova, se takoj proda po zelo nizki ceni na Martinovi cesti 8/I. 26782

Novi čevlji

fini damski, št. 37, se radi velikosti prodajo. Naslov v upravi „Jutra". 26803

Parni stroj

pol p. s., se v poln obratu poceni proda. — Naslov pove podružnica „Jutra" v Mariboru. 26810

Lepo božično darilo

Proda se: 80 cm dolga postelja, 80 cm visoka omara in 65 cm visoka umivalna miza z ogledalom — za lutke. Naslov v trafiki Blaž, Dunajska cesta 12. 2

Gostilniški inventar

se proda. Kupcu najemni gostilniški prostori takoj na razpolago. Ponudbe pod šifro „Gostilna 160" na upravo „Jutra". 26721

Dolg kožuh

dobro ohranjen, je naprodaj. Ogleda se v trgovini Frisch, Marijin trg. 26717

«Komet»

edino tekoče čistilo za parkete in linolej, je najboljše, najcenejše — daje največji lesk in najlažje delo. Dobi se v steklenicah, za večja podjetja, banke, hotele etc. tudi v kantah po 5, 10 in 15 kg. v vsaki boljši trgovini ali direktno pri Komet (Drago Žnidarič) v Celju. 26423

Trisedežen avto

znamke „Wanderer", zadnja tipa, z vsem konfortom, se ugodno proda. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod znako „Ugodnost 13675". 26466

Najlepše in najpraktičnejše božično in novoletno

darilo je perilo, katero izdeluje „Amor", izdelovalnica perila, Glince 20/I. 26430

Za Božič in Novo leto!

Mamice razveselite otroke in kupite igračne vozičke in male kolesa, trotinete, kolenderje, stolice ziloljive itd. za mizice, šivalne stroje itd. najceneje pri „Tribuna" F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovška cesta 4. 26383

Kočija

lahka, enoprežna (tudi za pari) z pripadajočimi smukami, skoraj popolnoma nova, se proda za 9500 Din. — Naslov pove uprava „Jutra" 26320

Okraske in svečke

za božično drevo, jaslice, božične in novoletne razglednice na debelo, po najnižji ceni priporoča L. PEVALEK, Ljubljana, Židovska ulica. 26317

800 m tračnic

poljskih, novih in rabljenih, takoj proda A. Foglar, Poljčane. 26486

Lovci!

Proda se trocevko-sulsko brzopetelinko, dal. 16 × 16 × 8 z avtomatičnim prestavo za krogle. Izvrsten strel. Naslov v upravi „Jutra". 26260

Trečno žago

garantirano v dobrem stanju, 600 mm, proda za 3300 Din Jakob Jakin, Gorenja vas 7, pošta Ribnica. 26752

Težak voz

je dva lafja (nosilnost do 3000 kg) ter več kosiske opreme, proda Blisk, Šmarje-Sap. 26742

Mizarji!

Tri nove, bukove mizarske mize (2 × 60), radi selitve poceni proda komad po 3000 kron Franjo Šergas, Prijačna št. 65, Slovenija. 26740

Filmaparat

prodam ali zamenjam za kitaro. Ponudbe pod „Ugodno" na upravo „Jutra". 26684

Bandžaga

že v popolnoma dobrem stanju, se proda. Naslov pove uprava „Jutra". 26694

Perzijska preproga

velika, se za 16.000 dinarjev proda. Naslov pove uprava „Jutra". 26764

Fin servis za kavo

se proda na Resljevi cesti št. 12/I, levo. 26760

Damske obleke

dobro ohranjene, se prodajo v Nunski ulici 10, II. nadstr. 26791

Plišasta garnitura

soda in 2 stola, se proda na Kraljevskem nasipu štev. 4, pritličje. 26786

Vozliček za punčko

in zimska suknja za dečka 8—10 let starega, se proda. Naslov pove uprava „Jutra" 26776

Šivalni stroj

se proda na Krakovskem nasipu št. 10 (Kikelj). 26732

Kupim

Oprava za špec. trgovino

se kupi takoj. Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Specerijska oprava". 26613

Smrekove škorje

kupujem v vsaki množini. Ponudbe na upravo „Jutra" z navedbo cene pod znako „Oreselj". 26492

Železna pečica

se kupi. Ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „Pečica". 26592

Suhe gobe, brinlevo olje

in fižol kupuje po najvišjih cenah ter prosi za povzorjane ponudbe tvrdka Fr. Ilirc, Kranj 1117

1000 kubičnih metrov lepih, zdravih

bukovih hlodov

od 30 cm naprej in 1000 kubičnih metrov lepih, zdravih

bukovih plohov

vse dobavno v 2 mesecih — franko postaja št. Janš, se proda. Ponudbe na naslov: Fr. Prijatelj, Tržič. Dolenjsko. 26011

Večja količina lesa

orehovega, hrastovega, javorovega, jesenovega, smrekovega in bukovega okrogloga se prot. takojšnjemu plačilu stalno kupuje. — Ponudbe na tvrdko Vinko Kratar, lesna trgovina, Maribor, Maistrova ulica 15. 26682

Lokomobilo

ca. 20 HP, dobro ohranjeno, kupim. — Naslov pove F. Škafar, Ljubljana, Rimska cesta 16. 25390

Prazne Odol steklenice

kupuje drogerija Anton Kanc sinova, Židovska ulica št. 1. 26452

Pretečeno olje

Se rabljeno strojno olje — kupim več sodov. Ponudbe z navedbo cene za kg, franko nakladalna postaja, je poslati na naslov: Ivan Košir, trgovec apna in izdelovalec cementne strešne zar. opeke, Kamnik. 26629

Oglje in drva

kupujem v vsaki množini proti takojšnjemu plačilu. — Drva suha in pol suha ter 1 m dolgo povezano žamanje. Ponudbe na naslov: I. Paljevec, Ljubljana, Slomškova ul. št. 21. 26660

Dobro ohran. viteli

z zavoro, za premogovnik, 4 železni, vagončke od 200 do 300 kg in drugo, kupi rudnik „Orle", Škofeljelo. 26778

100 vagonov

bukovih cepljenih drv od 1 m in 100 vagonov bukovega oglja, kupi Daniel Pillin, Trieste, Molino grande 10 26720

Prodajalec

z dobrimi izpričevali in večletno prakso in eventuelno sposobnostjo urejevati cenik in vzorčno knjigo, se z dobrimi pogoji takoj sprejme v veletrgovini

R. STERMECKI, CELJE

7805 a

! KUPIM GOZD !

dorasčen za iseskanje, večjo množino borovih in bukovih BRZOJAVNIH DROGOV ter mehak tesan in rezan les. Ponudbe na **V. Fišer, Ljubljana,** poštnoležeče. 7844

Kože

veverične, zajčje, podlasične in od druge divjačine, kupuje skozi vse leto v vsaki množini D. Žiravič, trgovina usnja v Ljubljani, Sv. Florijana ulica 9. 26809

Dobro ohranjene letnike

„Planinskega Vestnika" in „Zeitschrift des D. und Ö. Alpen Verein", se kupi. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Turist 28". 26751

Elektromotor

12 HP, za ljubij. tok in 200 m malih tov. tračnic, kupi Jos. Ciblač, Ljubljana, Vodovodna cesta 1. 26753

Akvarijum

se kupi. Pismene ponudbe z navedbo cene na upravništvo „Jutra" pod „št. 13683". 26681

Kupim prodati

600 kg orehov

ter 5000 kg ovsa, takoj prodam. — Naslov pove uprava „Jutra". 26586

Čisti med

Ia garantiran, 1 kg po 19 Din razpošilja po 5 kg po povzetju tvrdka J. Lovrenčič & drug, Križevci pri Ljutomeru 26668

Sveže maslo

potrebujem, dnevno 30 do 50 kg v zavitkih. Želim samo stalne dobavitelje. — Ponudbe na upr. „Jutra" pod „Točno plačilo 13475". 26330

5000 kg jabolk

odda po nizki ceni I. Razboršek, šmartno pri Litiji. 26242

Nepremičnine

Hiša

v ljubljanskem predmestju, z velikim vrtom, pripravna za kako industrij. podjetje, se radi preselitve v inozemstvo po jako ugodni ceni proda. Pismene ponudbe pod šifro „Ljubljana 13916" na upravo „Jutra". 26609

Trgovska hiša

s prostim stanovanjem in lokalom za trgovino, se v prometnem kraju na Dolenjskem odda v najem. Naslov pove uprava „Jutra". 26594

Rentabilno posestvo

v bližini Maribora — vila s 6 sobami, gospodarskim poslopjem, 12 oralov vinograda, sadonosnik, travnik, ajive in gozd — se takoj proda. V vili je elektrika in vodovod. Naslov pove uprava „Jutra" v Mariboru pod šifro „Vila". 26689

Trgovska hiša

na vogalu in zelo prometnem kraju v Ljubljani se zaradi nakupa drugega posestva, po zelo nizki ceni proda. Obstoji iz 4 trg. lokalov, skladišča in 10 stanovanj. Cena 2,600.000 K. Naslov pove uprava „Jutra" 26476

Enonadstropna hiša

z gospodarskim poslopjem, hlevom in podom, v dobrem stanju, sidana in s opeko krita, z električno lučjo in vodovodom, nekaj vrta, približno en oral dobre zemlje ter s solsninskimi pravicami do mestne in Kosove vrbine, se proda v Brezicah. — Pojasnila daje g. Franc Kladušek v Brezicah št. 96. 26020

V Hrv. Primorju

lepem, zdravem kopališču, se proda več manjših stavbnih parcel ob cesti. Naslov pove uprava „Jutra". 25844

Hiša-vila

dvonadstr., ob glavni cesti, 2 km od Ljubljane, skoraj nova, z 8 stanovanji, elektr. razsvetljavo, prostornim dvoriščem, vrtom in z lastnim vodnjakom s fino pitno vodo, se proda za zmerno ceno Din 200.000. Naslov pove uprava „Jutra". 26675

Večja restavracija

v mestu na Gorenjskem, na sedežu okrajnega glavarstva in drugih uradov, z velikim rujskim prometom, je naprodaj. Poslopje je enonadstr., v pritličju 2 gostilniški sobi, velik salon in moderna kuhinja s pritiklinami, v prvem nadstropju sobe. — Klet dobra in prostorna. Vodovod in elektrika nepeljana. — V mestu je to edina gostilna s hlevom za konje, velikim dvoriščem in gostilniškim vrtom. — Promet letno razven piva, do 200 hl vina. Cena in plačilni pogoji ugodni. — Ponudbe do 25. decembra pod šifro „Restavracija na Gorenjskem" na upr. „Jutra". 26585

Vilo

na najlepšem mestu v Celju, opremljeno z vsem modernim komfortom in z velikim vrtom, kakor tudi več drugih objektov, ima poceni naprodaj Lovro Cremožnik, Celje, Prešernova 19. 26698

Nepremičnine

Kdor želi leto kupiti ali prodati, naj se takoj zglasi v znani realitetni pisarni H. Privšek, Ljubljana, Sodna ulica 5, pritličje. 26796

Graščinsko posestvo

eno najlepših na Spodnjem Štajerskem, z opekarno, z novo zgrajeno pečjo, ki izdeluje enkratno 60.000 komadov opeke. Letna kapaciteta 2 milijona komadov. V bliži dobro vpeljana trgovina, gostilna, krasne hlevi. Lastna električna centrala, 24 parket. sob. V okolici mnogo lesa, zato pripravno za lesnega trgovca. Lastna cesta za avtomobile v neposredni bližini železniške postaje. Poleg obširni inventar. Lastni ribjeboj ter velika ribnika sveta. — Več v realitetni pisarni H. Privšek, Ljubljana, Sodna ulica 5. 26709

Trgovski objekt

na najbolj prometni cesti v Ljubljani, obsoječ iz 1 nadstropne trgovske hiše, iz enonadstropne stanovanjske hiše, iz pritlične hiše za pisarno, poleg vrt, se proda. Objekt meji na dve prometni ulici. Realitetna pisarna H. Privšek, Ljubljana, Sodna ulica 5, pritličje. 26797

Manjše posestvo

lepe v višini 600—800 m, kupim. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod znako „Lepa lega 14033". 14033

Vlookonstrukcijska hiša

z velikim vrtom, v Ljubljani, se poceni proda. Naslov pove uprava „Jutra". 26712

Lokali

Trgovina z meš. blagom

na jako prometni točki, se z vsem inventarjem ugodno proda. — Naslov pove uprava „Jutra". 26671

Trgovina

z manufakturo, najbolje vpeljana, na prometni točki v Ljubljani, se radi družinskih razmer takoj prav ugodno odda. Resni reflektanti se naj oglase pod šifro „Ugodno 300.000" na upravo „Jutra". 26493

Dvorana

velika, svetla, v novem poslopju, se takoj odda za pisarno, večjo industrijo ali skladišče. — Hotel Tratnik v Ljubljani. 26571

Prostor za prodajalnico

pripraven, se odda v najem. Pogoji se izvedo pri lastniki hiše Mariji Hribar v Mengši št. 28. 26567

Restavracija

v bližini Celja, se takoj odda v najem sprejemno sposobnemu prvemu primerni kaviji. Naslov pove uprava „Jutra". 26590

Trgovina z mešanim blagom

v vino- in sadjerejskem kraju na Sp. Štajerskem, poleg cerkve in šole, vb okrajni cesti, pokoj in telefon, urejena v hiši, se z vsem blagom in s lepim stanovanjem za večjo družino, s kletjo, skladišči ter vrtom, odda takoj v najem, ozir. se išče družbnik. Potrebni kapital 50—100.000 Din, za katere se da v potrebi tudi knjižna varnost. Dopise pod „Trgovina 1875" na Aloma Company, Ljubljana. 26743

Hlev, kupa in podstrešje

se odda. Naslov pove uprava „Jutra" 26704

Gostilna v najem!

Ostrostrelsko društvo v Ljubljani odda s 1. januarjem 1925, v najem svojo dobro znano gostilno na Streliški pod Rožnikom. Le taki prosilci pridejo v poštev, ki morejo položiti 30.000 Din kavcije. Več pove pisarna dr. Ivana Lovrečiča, odvetnika v Ljubljani, Miklošičeva c. št. 8. 26780

Trgovski lokal

z inventarjem, odam bogatemu solidnemu samcu s primernim vajenim kapitalom. Dopise na upravo „Jutra" pod „Notranjsko". 26410

Specerijsko trgovino

majhno, na prometnem kraju, s stanovanjem, vzamem v najem. Dopise je poslati pod „Promet kraj 14057" na upravo „Jutra". 26805

Dalje na 15. strani.

Speickovo milo

napravlja kožo nežno in mehko kakor žamet

Vijolično glicerinsko milo

Že desetletja staroznana toaletna mila in parfumerije znamke

Calderara & Bankmann

se dobivajo v vseh boljših trgovinah

„Caba" Eau de Cologne - milo

v podolgastih kosih

Pazi naj se na imeni Calderara & Bankmann

Kopalno milo „Chypre"

Malo suho skladišče
se vzame takoj v najem proti dobremu plačilu. Naslov v upravi „Jutra". 26780

Iščem svetlo delavnico
s suhimi prostori, 120—200 m² za plemenito obrt, v mestu. Tudi okolica ni izključena. — Oferte naravnost na naslov, ki ga pove uprava „Jutra". 26675

Pisarniški sobi
v pritličju, se odda. Ponudbe pod „700 Din" na upravo „Jutra". 26766

Stanovanja

Dve prazni sobi
s pritiklinami, oddam v podnajem dotičnemu, ki plača polletno naprej. Naslov pove uprava „Jutra". 26674

Dve sobi
s posebnim vhodom, se takoj oddasta zakonskemu paru brez otrok. — Naslov pove uprava „Jutra". 26644

Elegantno sobo
s posebnim vhodom, išče starejši gospod. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod znako „Elegantna". 26518

Prazna soba
velika in manjša, z elektr. razsvetljavo in souporabo kopalnice, v sredini mesta, se odda zakonskemu paru brez otrok. — Ponudbe pod „Mirni solidni podnajemnik" na upr. „Jutra". 26517

Krasno stanovanje
(opremljeno), obstoječe iz 3 sob in postranskih prostorov, v sredini mesta, se odda začasno boljše situirani rodbini, kakor tudi lokali za pisarne. — Polizvedbe pri edini slovenski posredovalnici K. Troha, Maribor, Slovenska ulica 2. 26465

Lepa, onremljena soba
z 2 posteljama, se takoj odda Naslov pove uprava „Jutra" 26451

Stanovanje
obstoječe iz 3 sob, kuhinje in pritiklin, oddam tistemu, ki plača najemnino za 1 leto in pol naprej. Ponudbe pod „Din 2500" na upravo „Jutra". 26767

Lepa soba
se odda na Friškovec. — Naslov pove uprava „Jutra" 26755

Separatno sobo
opremljeno, v sredini mesta, išče soliden gospod. Ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „Soba 13997". 26750

Svetlo in čisto sobo
iščem pri solidni rodbini. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Profesor". 26699

Večio posojilo
dobi, kdor mi odstopi 1—2 prazni sobi v sredini mesta. Ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „Posojilo 14000". 26772

Na skup. stanovanje
in hrano, v bližini opere, se sprejmeta 2 gospoda. Naslov pove upr. „Jutra". 26771

Išče se stanovanje
3 sob, v stari ali novi hiši. Najemnina se plača tudi naprej. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „Lepo stanovanje 14020". 26775

Lepa soba
z dvema posteljama, posebnim vhodom ter elektr. razsvetljavo, se odda Cimpreje na Taboru št. 5, I. nadstr. desno. 26776

Dve sobi
elegantno opremljeni, v sredi mesta, išče zakonski par brez otrok. Ponudbe na upr. „Jutra" pod šifro „Posebni vhod 14028". 26781

Stanovanje
v Ljubljani ali na periferiji, obstoječe iz 3 sob in pritiklin, iščem. Plačam event. enoletno najemnino naprej. Naslov v upravi lista. 26800

Sobo
po možnosti v bližini kolodvora, iščem. Ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „Bančni uradnik". 26759

Dijaka
srednjih šol se sprejme na stanovanje z zajtrkom. Lepa zračna soba. Naslov v upravi „Jutra". 26783

Dve prazni sobi
v pritličju ali prvem nadstropju v sredini mesta išče mirna stranka v Selenburgovi, Prešernovi, Frančiškanski ulici, Dunajski, Miklošičevi cesti, Marijinem ali Kongresnem trgu. Naslov v upravi lista. 26801

Sobo
se odda s 1. januarjem solidnemu gospodu na Resljevi cesti št. 12, I. nadstr., levo. 26757

Stanovanje
tri sobe, kuhinja, pritikline, elektr. razsvetljava solnčno, mirno, se takoj odda. Pismene ponudbe pod šifro „Krasna lega" na upravo „Jutra". 26815

Soba
z 2 posteljama in kabinet z 1 postelje, se odda v bližini realke trem gospodom z vso oskrbo. Naslov pove uprava „Jutra". 26758

Lepa soba
opremljena, sredi mesta, s posebnim vhodom in elektr. razsvetljavo, se odda, event. z zajtrkom dijaku, dijakinji ali šolarju. Naslov pove upr. „Jutra". 26807

Posojilo
Dam 100.000 Din kot posojilo po zmernih obrestih za daljše dobo na razpolago onemu, ki mi da stanovanje 2 sob s pritiklinami v Ljubljani ali Mariboru. Event. pristopim kot tihi ali sodelujoči družabnik k boljšemu in dobro idočemu podjetju. — Dopise pod znako „Kapital" na upravo „Jutra". 26793

Vnokolenec
išče pri kaki vdovi z lastnim stanovanjem skupnega gospodinjstva. Naslov pove uprava „Jutra". 26663

Soba in kuhinja
s pritiklinami, se odda proti odkupnini pohištva. Naslov v upravi „Jutra". 26716

Stanovanje za 2 osebi
iščem ter plačam eno leto naprej. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod „3—4 sobe". 26714

Pravno sobo
išče zakonca brez otrok. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „Sonca". 26708

Odda se tri sobe
v sredini mesta onemu, kdor odkupi pohištvo. Ena je prikladna za preureditev v kuhinjo. Električna luč in tri leta proste najemnine. — Naslov pove uprava „Jutra" 26702

Lepo stanovanje
v novi ali stari hiši, v sredini mesta, 2—3 sobe s pritiklinami, iščem za takoj ali poznejše ter plačam vsako najemnino. Ponudbe na upravo „Jutra" pod Ugodno 13917". 26600

Kapital

Družabnika
s primernim kapitalom, se sprejme v že dobro vpeljano specerijsko trgovino, na prometnem kraju v Ljubljani. Obenem se prevzamejo vsakovrstna zastopstva, agenture in blago v komisijo, proti proviziji po dogovoru. Reflektanti naj pošljejo pismene ponudbe na upr. „Jutra" pod šifro „Agentura 13902". 26527

Družabnika
za brezkonkurenčno že vpeljano industrijo za barve in kemikalije iščem z najmanj 60.000 Din. Pogoj poto-anje in trgov. zmožnost. reprezentativna Podjetje dobro aktivno. Naslov: H. Privšek, Ljubljana, Sodna ulica št. 5. 26798

4500 Din posojila
iščem. — Vrnem jih čez pol leta 5000. Dopise na upravo „Jutra" pod znako „Sigurnost 14007". 26776

Tihega družabnika
s kapitalom 20.000 Din, se išče za dobro idočo, že vpeljano trgovino papirja. Cenj. ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „Družabnik 140.0". 26787

100—200.000 Din
na vknjižbe v Ljubljani, se nudi. — Dopise pod znako „Vknjižba" na upr. „Jutra". 26802

260.000 kron posojila
se išče na posestvo, proti vknjižbi na prvo mesto in 20—22 odst. obresti. Ponudbe pod šifro „Posestvo 111" na upravo „Jutra". 26705

Ženitve

Inteligent, veleposestnik
37 let star, išče znanja v svrho ženitve s trgovsko naobraženo gospodično z večjim premoženjem ali z lastno trgovino. — Želi prodati svoja posestva na Goriškem in se preseliti v Slovenijo. — Resne ponudbe s sliko je vposlati pod šifro „Fortuna" Gorizia (zlavna pošta), post. rest., Italia. — Tajnost zajamčena. 26584

Vdovec
brez otrok, z veleposestvom, se želi takoj poročiti z gospodično ali vdovo od 20 do 45 let staro, z nekaj premoženja. Potrebujem nujno gospodinjo, ker sem čisto sam. Ponudbe na upravo „Jutra" v Celju pod „Srečna bodočnost". 26683

Gospod srednjih let
mirnega značaja, želi poznanstva z gospodično ali vdovo, radi ženitve. Le resne ponudbe na upravo „Jutra" pod „Miroljubnost". 26784

Izpisovanje

Vse lastnosti, strasti, etc. razvidne so iz pisave. Pošljite 15 vrstic [illegible] s črnilom pisanega pisma 30 Din Strogo zaupljivo. Na upravo „Jutra" pod šifro „Grafolog". 26234

Kodran
Oglasi se na stari naslov. 26687

Mlad gospod
odločnega značaja, veren, ljubitelj narave, sporta in umetnosti, vrnivši se za stalno iz tujine, išče iskrenega prijatelja spremljevalca skozi življenje. Nesebične ponudbe na upravo „Jutra" pod znako „Trajno 13988". 26732

Dva mlada gospoda
iščeta tem potom poznanstva z dvema mladima damama, radi skupnih izletov. Pogoj: znanje nemškega jezika. — Dopise na upravo „Jutra" pod „Alpenglühn". 26745

Zapustali ptič!
išče zapuščeno ptičico, da si skupaj ugnezdita svoje gnezdo Ponudbe na upravo „Jutra" pod znako „Resnost 14036". 26806

Izurjena šivilja
zelo pridna gospodinja, želi znanja z gospodom srednje starosti, ki bi imel državne službe. Vdovec z 1—2 otroci ni izključen. Dopise na upr. „Jutra" pod znako „Gospodinjska". 26768

«Dolores 106»
Sporočite v „Jutru" dan sestanka! — F. S. J. 26763

Starejši posetnik
trgovec in obrtnik z otroci, želi znanja z izobraženo, pošteno, pridno, dobrosrčno in simpatično gospodično ali vdovo brez otrok, z denarjem. Dopise s polnim naslovom pod „Zastopnost 24" na upravo „Jutra". Tajnost zagotovljena. 26817

Trije mladi gospodje
iščejo tri mlade vesele dame, radi dopisovanja. — Znanje nemškega jezika zaželjeno. — Dopise na upravo „Jutra" pod „Villy, Freddy in Harry". 26744

Višja drž. nameščenka
z dobrimi dohodki, se želi seznaniti z naobraženim gospodom, 35—50 let starim. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Tek časa". 26589

Vdova
z milijonskim premoženjem, želi znanja z gospodom nad 45 let starim, najraje v pradnikom. Tudi drugi dobro situirani niso izključeni. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „Dobro srce". 26446

Glasba

Bas in kitara
dobro ohranjena, se proda. Naslov pove uprava „Jutra" 26593

Ljubiteljem domače glasbe
se priporoča 12 domoljubnih 2-3glasnih pesmi s spremljevanjem klavirja. — Cena samo 12 Din. (Tudi v znamkah.) A. Kosi, šolski ravnatelj, Središče ob Dravi. 24703

Klavirje
NA OBROKE IN POSODO!
Zaloga najboljših tovarn: Steinway, Förster, Bösendorfer, Heinzl, Stingl original, Czapka etc. Uglaševanja in popravila najcenejše. Izborne violine, godala vseh vrst in strune v velikanski izbiri.
Alfonz Breznik
Ljubljana, Mestni trg št. 3 poleg magistrata. Najstarejša in najsolidnejša tvrdka v Jugoslaviji. 2051

Čelobrač
dobro ohranjen, se proda. — Poizve se v trgovini Mlakar, Sp. Šiška 47, Jernejeva ulica 26580

Klavir
(Stutzflügel) črn, angleška mehanika, dobro ohranjen, se po zelo nizki ceni proda. — Naslov pove uprava „Jutra" 26676

Lep, nov pianino
s krasnim glasom, slovite češke tvrdke Albert & Co., Aussig, se radi preselitve neke konserv. glasbilnice iz Ljubljane, proda z zabojem vred. Naslov pove uprava „Jutra" 26696

Iščem klavir
v svrho vežbanja, dnevno od 10.—12. Ponudbe pod znako „Pogoj št. 14043" na upravo „Jutra". 26814

Klavirje, harmonije
popravlja in uglašuje strokovno točno in ceno delavnica klavirjev R. Warbinek, izdelovalec klavirjev, Ljubljana, Hilšerjeva ulica 5 I. 26761

Ribji

Zlate ribice
za v steklene vaze, kot okras oken), ugodno prodaja gostilna Widmar, Sv. Jakobski trg. 26686

Kupita se 2 konja
eden za težko, drugi za lahko vožnjo, 6—8 let star, iz pošti vlook. — Naslov: Steinberg, Ljubljana, Ma...nova c. 30 26774

Pse
sprejema v dressuro Damič, št. 113 v Slovenskih goricah št. 18. Honorar po dogovoru. 26392

Perutnino
vseh vrst in opitane štajerske pularde, fove ali zaklane in očiščene, ima vedno v zalogi tvrdka Kmet & Lubanja, Sp. Šiška, Slovenska c. 290. Telefon 375. 26645

Izgubljeno

Zlat poročni prstan
se je izgubil 21. novembra. Kdor ga je našel, naj ga odda na polic. ravnateljstvu. 26762

Razno

Važno za izvoznike v Italijo
Izšla je nova železniška tarifa v priročni obliki, ki bo izborno služila vsem izvoznikom pri kalkulaciji tovornineskih stavkov do transitnih postaj Postojna in Bohinjska Bistrica. — Knjižica stane 20 Din in se dobi v Tiskovni zadrugi, Prešernova ulica 54 v Ljubljani. 26555

Doher «Ford» avto
zamenjam za les ali deželne pridelke proti vrednosti Din 20.000. Pismene ponudbe pod šifro „Zelo ugodno" na upr. „Jutra". 26588

18 let
priznane „Laruelle" pilule najsigurnejše odvajalo kamrvicu (Tripper). — Dobiva se po vseh lekarnah po 20 Din škatlja. Po pošti razpošilja lekarna Blum, Subotica.

Za svojega
se oddasta dobri obiteljiti 11 let star fantek in 10 let stara deklica. Fantek obiskuje meščansko šolo, deklica pa četrti razred ljudske šole. — Naslov pove uprava „Jutra". 26536

Vsakovrstne vožnje
preselitve, kurive in drugo prevzame in oskrbi najbitrejše in po solidnih cenah Komar Lojze, Krakovska ul. št. 13. 20821

Premog in drva
ima vedno v zalogi M. Miklave, Komenskega ul. 36. 26459

Gospodinjski koledar
Jugoslovenske Matice za leto 1925. je izšel in se dobiva pri podružnicah za člane po 12 Din, v knjigarnah za nečlane po 16 Din. Ljubljanski člani ga dobe v pisarni Jugoslovenske Matice, Pred škofijo 21/I. 26564

Otroka
vsake starosti, se sprejme v vso oskrbo. Naslov pove upr. „Jutra". 26700

Prestov les!
Imam okrogel brastov les. — Kdor ga rabi, naj mi piše v kakšni dimenziji se naj reže in po kakšni ceni bi za plačal franko postaja Konjice, Slovenija. Franc Petelinšek, Oplotnica. 26734

Baraka
dobro ohranjena, se proda. Ogleda se lahko na Zaloški cesti št. 16. 26717

Mala lesna industr.
zelo dobro vpeljana, se radi bolezni prav ugodno proda. Sigurna eksistenca zajamčena. Ponudbe pod šifro „Lep dobiček" na upravo „Jutra" 26812

Prazniki se bližajo
Za čiščenje parketa in linole si nabavite najboljše in najcenejše edino tekoče čistilo „KOMET". — Dobi se v steklenicah, za večja podjetja, banke, hotele itd. tudi v kantah po 5, 10 in 15 kg v vsaki boljši trgovini ali direktno pri „Komet" (Drago Zaidarič) v Celju.

Najmodernej. kroje
za dame, gospode in uniforme, izdeluje in razpošilja na željo ekspresno po pošti, od ministrstva za trg. in obrt konces. krojna šola v Ljubljani, Židovska ulica štev. 5. 26785

Punčke popravlja
točno „Klinika za punčke", Ljubljana, Nunska ulica št. 19/II. 26790

Primarij
dr. M. Cerinč
specijalist za kirurgijo v Mariboru
se je preselil
in ordinira od 14. do 16. ure na 7226a
Trgu Svobode št. 6/I, (nasproti Grajske kleti).
Telefon št. 358.

Dr. Božidar Fajdiga
ordinira
od 14. decembra v Kranju št. III (nasproti cerkve). 7226a

Specielno emajliranje
dvokolesa v ogniu
kakor tudi razne kovinaste predmete, napisne table, postelje, mize, stole itd. Izvršujem vsa pleskarska, lič-ka, solo- in črkoslikarska dela po zelo ugodnih cenah.
FRANC BOKAL
Zgor. Šiška
Celovška cesta štev. 65
poleg mlinice.

Izšla je Blasnikova Velika Pratika
za navadno leto 1925
ki ima 365 dni.
„VELIKA PRATIKA" je najstarejši slovenski kmetijski koledar, ki je bil najbolj upoštevan že od naših pradedov.
Tudi letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini, zato pride prav vsaki slovenski rodbini. 19..
Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 Din. Kjer bi je ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri tvrdki
J. Blasnik nasledniki
tiskarna in litografični zavod
Ljubljana, Breg št. 12.

Samo na eno besedo

in sicer na varstveno znamko «Elsa», moramo paziti, ako nam je do najboljših MIL LEPOTE IN ZDRAVJA. To so edinole FELLERJEVA MILA V OBLIKI STEKLENIC Z ZNAMKO «ELSA», s katerimi umivati se je pravi užitek. Nežna, dobra, čista, jako pencča, diskretnega vonja v petih različnih vrstah.

ELSA-LILIJINO MLEČNO MILO, prvovrstno cvetlično milo, stori kožo mehko in nežno;

ELSA-GLICERINOVO MILO vpliva izrecno na roke, ki trpe vsled dela in mraza;

ELSA BORAKSOVO MILO je najpriljubljenejše sredstvo za odstranjenje fatalnih peg, priščev itd.;

ELSA-KATRANOVO MILO za lase in glavo, končno ELSA-MILO ZA BRITJE, posebno fine vrste.

ZA POIZKUŠNJO 5 kosov Elsa-mila v obliki steklenic z zavojnino in poštnino 52 Din, toda le tedaj, če se denar pošlje v naprej, ker je poštnina po povzetju za 10 Din višja.

Naročila nasloviti na:
EUGEN V. FELLER, lekarnar
v Stubici Donji, Elsatrg 245, Hrvatska. 26..a

„SANA"
tvornica čokolade
Hoče pri Mariboru
se priporoča za dobavo vseh vrst čokoladnih izdelkov, kakor mlečna, grenka, fina topilna, za kuho, kavarniška itd.
Najnižje cene. 6880/a

Huppa-Huppa, Cara, Five-step
in vse druge moderne plese na ploščah, edino v zalogi gramofonov pri tvrdki 7245a
A. Rasberger
Ljubljana, Sodna ulica št. 5.
Najlepše božično darilo.
Velika zaloga gramofonov, plošč in posameznih delov.

Šentjanški premog
vseh vrst in vsako množino, v čisto opranem stanju nudi, za takojšnjo dobavo
Prodajni urad šentjanškega premogovnika
AND. JAKIL
Ljubljana, Krekov trg 10 1018-a

Najlepše veselje napravite za 7229a
Božič in Novo leto
gospodinji in nevesti z
WECK-ovim
aparatom za ukuhavanje
Dobavlja:
Fructus Ljubljana
Tabor 2 Krekov trg 10

Pozor! Ugodno se prodajo
električne svetilke
s svilenimi senčniki: salonska stoječa, namizna, visoka itd. Na ogled so v Studentovski ulici 11/I, levo, od 14 ure naprej. 7080a

Na drobno! Na debelo!
KOŽUHOVINA.
Velika izbera kož in kožuhovinastih izdelkov. Sprejemanje popravil in prenovljenja. — Specijalni oddelek za strojenje in barvanje vsakovrstnih kož v vseh mogočih barvah.
Prva jugoslovanska kožnarsko-barvarska tvornica
Peter Semko, Ljubljana
Tvornica: Glince-Vič 5. Trgovina: Križevniška 7
Kupuje vsakovrstne kože divjačine. 7281

TUDI VI 5790a
hočete Vašega soproga presenečiti z lepim in koristnim božičnim darilom?
Najbolj koristno božično darilo je pisalni stroj
„ERIKA"
za pisarniško in privatno porabo.
Tudi na ugodne mesečne obroke!
THE REX Co., Ljubljana, Gradišče 10.

Pridite! Poglejte! Občudujte!
Najlepše in najboljše božično darilo je **Reformator**

Peri z zrakom!

Neprekl ono še nekaj dni.
Tudi danes v nedeljo ob pol 11. uri dopoldne!
Zakonito zajamčeno! Patent prijavljen!
Poskusno pranje v Ljubljani
Pridite ponedeljek 15., torek 16., sreda 17. t. m. v dvorano „Narodnega doma" v pritličju ob 4. uri pop. ali k drugemu poskusnemu pranju ob 5. uri pop. in prinesite s seboj za vsak slučaj nekaj umazanega perila. Aparat stane 160 Din in se lahko takoj kupi in odnese. Proti založitvi stroškov dam aparat 24 ur na poskušnjo in vrnem denar, ako bi aparat ne ugajal.
Velik uspeh
v Mariboru, Zagrebu, Subotici, kakor tudi v Češkoslovaški in Avstriji.
Češkoslovaški patent!

20% popusta za božič

dobi

kdor naroči od 25. novembra do 24. decembra 1924 vsaj tri knjige izmed sledečih:

Maselj-Podlimbarski, Zbrani spisi. I. zvezek.	Din 56·—	sicer	70·—
Cankarjev zbornik.	„ 24·—	„	30·—
Novačan: Samoslnik.	„ 32·—	„	40·—
Iv. Lah: Angelin Hidar. Roman.	„ 25·60	„	32·—
Fr. Milčinski: Drobiž. Zbirka humoresk.	„ 14·40	„	18·—
Feigel: Tik za fronto.	„ 14·40	„	18·—
Debeljak: Solnce in sence.	„ 7·20	„	9·—
Fr. Zbašnik: Pesmi.	„ 12·—	„	15·—
I. Pregelj: Azazel.	„ 17·60	„	22·—
Novačan: Veleja.	„ 14·40	„	18·—
Igo Kaš: Dalmatinske povesti.	„ 5·60	„	7·—
Jos. Stare: Lisjakova hči.	„ 5·60	„	7·—
J. Stritar: Sodnikovi.	„ 8·—	„	10·—
Cervantes: Tri novele.	„ 8·—	„	10·—
Anat. France: Pingvinski otok.	„ 14·40	„	18·—
Andrejev: Plat zvona.	„ 11·20	„	14·—
Strug-Mazi: Jutri.	„ 9·60	„	12·—
Prijatelj: Predhodniki in ločani utemeljitelji ruskega realizma	„ 28·80	„	36·—
Veber: Znanost in vera.	„ 52·—	„	65·—
Cermelj: Materija in energija.	„ 48·—	„	60·—
Hobhouse: Liberalizem.	„ 24·—	„	30·—

Po pošti vsaka knjiga Din 1·20 več.

Naroča se v knjigarni
Tiskovne zadruge v Ljubljani
Prešernova ulica št. 54
(nasproti glavne pošte).

MODNI ATELJE M. ŠARC

LJUBLJANA, KONGRESNI TRG ŠT. 4
(V NADSTROPJU OBRTNE BANKE)

ANGLEŠKE IN FRANCOSKE TOILETE
HITRA IN OKUSNA IZVRŠITEV
NAJFINEJŠE DELO

DRVA
trboveljski
premog
H. Petrič
LJUBLJANA
Gosposvetska c. 8
Telefon 343.

Največjo zalogo pristnih
dalmatinskih vin
ima edinole
JOSIP POVODNIK
Maribor, Vojašniška ulica 6.
Prodajaje se le pristna, prvovrstna dalmatinska vina po najnižjih cenah in je p. n. interesentom na razpolago vedno več vagonov raznih vrst. Kadar pridete v Maribor, obiščite moje splošno znano z zadovoljnimi gosti vedno napolnjeno klet, ki vam nudi dobro kapljico in okusne dalmatinske zakuske.
7208 a

PERJE
1900/a
za zglavnike, puh za pernice, žimo, afrik in cvilh za žimnice, platno za prtiče in vse drugo posteljno perilo, odeje šivane in flanelaste, preproge, zastore, posteljine in kavne garniture, namizne prte, prodaja v velikanski izberi in čudovito nizkih cenah veletrgovina **R. Sternseki, Celje, št. 331.** Ilustrovani cenik zastonj! Trgovci dobe engros cene.

Pesniški zbirki
Fr. Zbašnik
-PESMI-
Vez. 21 Din, broš. 9 Din
pošt. 1·50 Din

A. Debeljak
SOLNCE
in
-SENCE-
Vez. 15 Din, broš. 9 Din
pošt. 1·25 Din

TISKOVNA ZADRUGA
Ljubljana

Ia trapist
Ia tilziter
Ia grojer sir
nudi po zmernih cenah, razpošilja po pošti in železnici na vse kraje
Mlekarna Karlo Lazanicky
Dežanovac (Slavonija)

Gimosa
Gevaert
Bayer
Kodak
} Foto-papirje
7184a ind
ima v zalogi
FOTO-MATERIJAL
Janko Pogačnik
LJUBLJANA
Sledališče ul. 8, II. nad., Palača pokojn. zavoda.

Strešno lepenko
lesni cement
dobavlja najceneje v vsaki množini
Jos. R. Puh, Ljubljana
Gradaška ul. 22. Tel. 513.

Najstarejša slovenska pleskarska in ličarska delavnica
IVAN BRICELJ
Dunajska cesta 16
se priporoča za izvršitev točno fine zmerne.

GRAFIČNI ZAVOD
za vsa dela, spadajoča
v tiskarsko stroko
DELNIŠKA TISKARNA
D. D.
Tiskarna za umetniška in navadna dela v eno- ali večbarvni izvedbi
Moderno opremljena knjigoveznica
Izdelovanje trgovskih knjig
V Ljubljani, Miklošičeva cesta 16

Razpis božičnih nagrad.

300 daril v skupni vrednosti od 1,000.000 dinarjev

300 daril v skupni vrednosti od 1,000.000 dinarjev

NAGRADE:

1.) 1 nov Torino Fiat-avto za 6 oseb.
2.) 1 nov Torino Fiat-avto za 4 osebe.
3.) 1 nova kompletna spalna soba z 2 posteljama iz črešnjevega lesa. Izdelek tvornice Bothe i Ehrman, Zagreb.
4.) 1 nova kompletna jedilna soba iz hrastovine. Izdelek tvornice Bothe i Ehrman, Zagreb.
5.) 1 nova kompletna pisalna soba iz hrastovine. Izdelek tvornice Bothe i Ehrman, Zagreb.
6.) 1 nov Ehrbar klavir (salonski klavir).
7.) 1 nova klubska garnitura iz usnja.
8.) 1 novo motorno kolo 5 HP.
9.) 1 nova velika perzijska preproga (Afganistan).
10.) 1 nov pisalni stroj Underwood.
11.) 2 nova damska urejena toaletna potna kovčega iz usnja.
12.) 2 nova manjša motorna kolesa.
13.) 2 nova Singer šivalna stroja.
14.) 2 nova pianina.
15.) 2 novi kompletni kuhinjski opravi.
16.) 5 novih porcelanastih servisov, kompletnih, za 12 oseb.
17.) 5 novih gramofonov, vsak z 10 najnovejšimi Shymmy ploščami.
18.) 5 novih fotografičnih aparatov.
19.) 5 novih velikih kovčegov za potno prtljago.
20.) 5 novih velikih medenih električnih lestencev.
21.) 5 novih manjših perzijskih preprog (Shirvan ali slično).
22.) 5 novih ženskih toaletnih garnitur iz kristalnega stekla.
23.) 5 novih velikih gardinier iz kristalnega stekla.
24.) 5 novih velikih vaz iz kristalnega stekla.
25.) 5 novih velikih naslanjačev, z gobelin-blagom preobločenih.
26.) 10 novih velikih usnjatih ročnih kovčegov.
27.) 10 novih manjših usnjatih ročnih kovčegov.
28.) 10 novih zlatih zapestnih ženskih ur.
29.) 10 novih moških zlatih ur.
30.) 10 novih porcelanastih servisov za 6 oseb.
31.) 10 novih porcelanastih servisov za črno kavo za 12 oseb.
32.) 10 novih biciklov.
33.) 10 novih stoječih električnih svetilk.
34.) 10 novih pirotskih preprog.
35.) 10 novih porcelanastih servisov za črno kavo za 6 oseb.
36.) 20 novih srebrnih doz za cigarete.
37.) 20 novih moških zlatih verižic za ure.
38.) 30 novih ženskih zlatih zapestnic.
39.) 30 novih moških usnjatih listnic.
40.) 30 novih ženskih usnjatih ridikulov.

Vpoštevajoč današnje težke ekonomske razmere, vsled katerih je novoosnovanim tvrdkam nemogoče s svojimi še tako dobrimi proizvodi prodreti v javnost, boreč se z veliko konkurenco, poskušamo na ta reklamni način spoznati širšo publiko z našimi prvorazrednimi parfumi, ki so po strokovnjakih ter po najnovejših francoskih metodah in receptih prirejeni. Saj nam ni treba uvažati parfumerije iz inozemstva, ker moremo v domovini talato doseči. V to reklamno svrho razpisujemo sledeče tekmovanje z gori navedenimi nagradami, ki so obenem najlepša božična darila.

I. UGANKA.

Iz sledečih zlogov sestavi 4 besede spodaj navedenega pomena:
A — ta — nav — I — dam — me — Du — ri — ti — A — ja — ka —.

1. (A — — — — — — —) Del sveta (kontinent).
2. (I — — — — — — —) Država ob Jadranskem morju.
3. (D — — — —) Največja reka v Jugoslaviji.
4. (A — — —) Prvi človek na svetu (po bibliji).

II. POGOJI ZA TEKMOVANJE.

1.) Tekmuje lahko vsak tu- in inozemec.
2.) Vsak tekmovalec mora rešiti uganko točke I. in rešitev poslati v zapri kuverti z rekomandiranim pismom na enega niže navedenih naslovov; na kuverto mora napisati besedi: «N gradno tekmovanje».
3.) V tem pismu se mora poleg rešene uganke navesti krstno in rodbinsko ime ter točen naslov tekmovalca.
4.) Vsak tekmovalec je obenem kupec ene steklenice parfuma našega proizvoda ter naj v to svrho priloži v pismu ali pa pošlje po poštni nakaznici na spodaj označeni naslov 60 Din (nikakor pa ne v kolkih ali znamkah).
5.) V to reklamno svrho stavljamo za sedaj v promet 5 vrst prvorazrednih parfumov, in sicer: Chypre, Jockey-Club, Mon Caprice, Prince of Wales, Ylang-Ylang. Vsak tekmovalec naj pripomni, katera teh vrst naj se mu pošlje.

III. SPLOŠNA DOLOČILA.

a) Tekma se prične 20. oktobra t. l. in se zaključi 23. decembra t. l. ter morajo pisma z rešenjem in denarne pošiljke najpozneje do tega termina prispeti na enega spodaj navedenih naslovov. — Rešenja, ki dospejo po 23. decembru, ne pridejo v poštev.

b) Vsako pravilno rešenje dobi tekočo številko, ki se tekmovalcem pošlje s steklenico parfuma; 24 decembra se vrši žrebanje ob navzočnosti in v pisarni notarja Milana Mihaljinca v Zagrebu. Rezultat žrebanja se bo v teku 8 dni objavil v časopisih; razen tega se bo vsak dobitnik pismeno obvestil, a dobitniki prvih 10 nagrad tudi brzojavno. Oni, katerih rešenje ni pravilno ali od katerih znesek 60 Din ni prispel, ne sodelujejo pri dobitkih; vendar v kolikor je znesek 60 Din vplačan, se bo poslal dotičniku parfum, ne oziraje se na okolnost, ali je uganka dobro ali slabo rešena. Nagrade se delijo dobitnikom 8. dan po žrebanju. — Razpis nagrad je osnovan na podlagi 60.000 udeležencev ter se bo v primeru manjšega števila razdelilo sorazmerno manjše število nagrad.

c) Naročene steklenice parfuma se pošljejo tekmovalcem poštnine prosto.

d) Vsak tekmovalec se izjavi, da je z zgoraj navedenimi pogoji sporazumen.

e) Pisma z rešenjem in denarne pošiljke se imajo poslati na: **Kr. javnega notarja Milana Mihaljinca, Zagreb, Ilica 39, ali pa na naslov firme.**

f) Vse nagrade so novokupljeni prvorazredni predmeti, ter bo en del teh izložen v Zagrebu v izložbi tvrdke Braća Fussmann v veži Apolo-Kina.

V Zagrebu, dne 19. oktobra 1924.

„AIDA", proizvodnja parfumerije, Zagreb, B-cesta 19 a
3061a

„FIDES" REVIZIJSKI IN KOMERCIELNI BIRO **Ljubljana**
Anton Knezova ulica 3. Tel. 952
(lastnik **Milan Bogady**, bivši generalni ravnatelj Trgovske banke v Ljubljani)

REVIZIJE izvršuje:
in sestave bilance, mesečnih zaključkov, inventur itd. enkrat ali v rednih presledkih.

POLAGANJE NOVIH KNJIGOVODSTEV
po zadnjih preizkušenih najbolj praktičnih metodah. Zastarele, nepraktične sisteme in enostavna knjigovodstva se **preureja** v nove pregledne sisteme s posebnim ozirom na zahteve davčnih oblasti. Za male in srednje obrate, ki si ne morejo nastaviti lastnega knjigovodje, žele pa imeti jasno sliko o delovanju, izvršuje vsa knjigovodstvena dela po izurjenih uradnikih proti majhni mesečni odškodnini. Specialni sistemi za obrtnike in male trgovce.

ORGANIZACIJE
trgovskih, industrijalnih in obrtnih podjetij. Poenostavljenje dela v pisarnah.

STROKOVNA MNENJA in vsa ZAUPNA TRGOVSKA DELA.
Strogo strokovno delo in absolutna tajnost zajamčena. Zmeren honorar.
7227 a

PARNA ŽAGA!
Proda se kompletna garnitura: lokomobila, polno jarmenik, krožna žaga, brusilni stroj, transmisija in jermeni. Vprašanja na upravo „Jutra" pod šifro „Parna žaga".
3058a

Radi razdružitve se takoj proda
trgovska hiša
v lepem mestu na Spodnjem Štajerskem na najlepšem prostoru (Cerkvenem trgu).
V hiši priznano dobro vpeljana trgovina (špecerija, manufaktura, deloma tudi železnina).
Obstoji: Lepa enonadstropna hiša, 2 velika trgovska lokala, 3 skladišča, 6 sob, 2 kuhinji, 3 hlevi za konje, govejo živino in svinje, popolno gospodarsko poslopje, **lep velik vrt.**
Ves trgovski inventar.
V hiši električna napeljava. Trgovino zapira železni rolo. Pripravna tudi za vsak drugi obrt.
Cena 215.000 dinarjev.
Naslov v upravništvu „Jutra". 7208a

Dva dopisnika
7248a
samostojno moč, z znanjem knjigovodstva iz lesne stroke in voščega stenografa in strojepisca, oziroma gospodično, po možnosti iz mlinske ali žitne stroke, mlajšo, zmožno slovenskega, hrvatskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, **sprejmem takoj za Bačko.**
Ponudbe z izpričevali in fotografijo, ki se vrne, ter z navedbo plačilnih zahtev na: **Josip Macarol, disponent pri Honigmlinu, Bačka-Topola.**